

Kürt ulusunun kazanımları ve bilhassa kendi kaderini eline alması TC için varoluşsal bir tehdittir. Kürt ulusunun kazanımlarını, kaderini eline almayı bertaraf edecek içerikte ve düzeyde tutmak hayatîdir.

özgür gelecek için

Yeni Demokrasi

gazetesi

8 OCAK- 22 OCAK • SAYI: 178 • FİYAT: 20 TL • ISSN: 2630-5526

geleceğimizi ZORBALARDAN SÖKÜP ALALIM

MEŞA AZADÎ 10

SURİYE'DE KAZAN KAYNIYOR

Ezilen ulus hareketlerinin egemen yabancı güçlerin ağına düşmeden, bu ağı parçalayarak ilerleyebilmesi hiç kuşkusuz devrimci ve sosyalizm yönündeki hareketin varlığına, gelişimine bağlıdır. Bu olmaksızın ondan gerçek kurtuluş yönünde ilerleme beklemek nihayet bir yanılgıdır. Dolayısıyla ezilen ulus hareketlerinin "kendine uzatılan ellerden medet umması" şaşırtıcı ya da akıl almaz değildir.

DÜNYA 16

YÜRÜ ÜSTÜNE ÜSTÜNE TÜKÜR YÜZÜNE CELLADIN

Bugün işgalci, dünyanın dört bir yanında meşruiyetini kaybetmiş durumda. Dünyanın dört bir yanında attıkları her adımda yargılanma korkusu ile sarsılmaya devam ediyorlar. Zafer zafer büyüyen bir kurtuluş için biz de üzerimize düşen görevi tarif ediyor ve sorumluluğumuzu üstleniyoruz.

Aile Vizyonundan Enstitüye Korunan Ne?

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın imzasıyla yayımlanan karar kapsamında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı ve merkezi Ankara'da bulunan Aile Enstitüsü kuruldu. Devletin son yıllarda aileyi kutsayan anlayışı bu kararlarla yeniden pekiştirilmiş oldu. Aile Enstitüsü'nün kurulmasıyla kadınların haklarını ve özgürlüklerini kısıtlayan yapı bir dayatma halini gözler önüne serdi.

Karara göre enstitü "aile yapısının ve değerlerinin korunması, güçlendirilmesi, ailenin sosyal refahının artırılması, kadın, çocuk, engelli, yaşlı, şehit yakını, gazi ve gazi yakını ile ilgili politikalara veri oluşturmaya yönelik tüm bakanlık faaliyetlerini kapsayan araştırmaları" yürütecek.

Enstitü, Genel Müdürlük, Yönetim Kurulu ve Danışma Kurulu'ndan oluşacak. Danışma Kurulu, bakanın görevlendireceği bakan yardımcısının başkanlığında bakanlıktan iki üye, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan birer üye ile bakanlığın faaliyet alanıyla ilgili çalışmaları olan kişilerden belirlenen yedi üye olmak üzere toplam 15 üyeden oluşacak.

Aile yapısı ve değerlerinin korunmasından ne anlamak gerek? Elbette bu, feodal aile yapısının güçlendirilmesi, erkeğin tahakkümü altındaki kadının bu konumunu derinleştirmek, kadının yalnızca eş ve anne olarak görülmesi ve "bağımsız" birey olarak kabul edilmemesi anlamına gelmektedir. Kadın,

aile içerisinde "doğal" görevleriyle tanımlanmaktadır. Çocuk doğuran, çocuğa bakan, erkeğin gözetiminde olan, sürekli fedakârlık yapan pozisyonla sınırlandırılmaktadır. Kadın evin içine hapsedilmekte, üretim alanında ya da dışarıda varlık gösterme, var olma hakkı yok sayılmaktadır.

Aile Enstitüsü gibi kurumlar, kadının ikincil cins konumunu pekiştirerek onun ev içinde bağımlı bir birey olarak kalmasına hizmet etmektedir. Kadının toplumsal hayatta daha fazla yer alması, kendi kimliğini özgürce inşa etmesi yerine, geleneksel aile rollerine hapsedilmesi kadının özgürleşmesi önündeki

engellerden birini oluşturmaktadır.

Mayıs ayı içinde yayımlanan "Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı"nda şöyle denmektedir: "Aile açısından yaşanan bu toplumsal değişimin sonuçları, tek kişilik hanelerin çoğalması, evlilik akdi sona

erenlerin sayısının artması, ilk evlenme yaşının ötelenmesi, evlilik oranlarının ve sahip olunan çocuk sayısının azalması şeklinde tezahür edebilmektedir."

Toplumsal değişimin önünde engel olan kutsal aile kadını evlenmesi ve çocuk yapması gereken bağımlı bir nesne olarak görmektedir. Daha Mayıs ayında böyle bir eylem planı yayımlanmışken şimdi bu planı daha da empoze etmek adına aile enstitüleri kurulmaktadır. İktidarın burada hedeflediği kadının aile içinde kalmasını ve özgürleşme yönünde adım atmamasını sağlamaktır. Dolayısıyla sürekli eylem planları, aile koruyucu kararlar hazırlanmaktadır. Üretim içinde, toplumsal yaşamda özneleşen ve aile içinden çıkıp özgürleşmenin ilk adımını atan kadınlar iktidarın istediği yapıyı sarsmaktadır. Bu yüzden, kadınlar her zaman iktidarın hedefinde olmaktadır.

Cinsiyet rolleri pekiştirilerek erkek egemen yapı korunmaktadır. Kadınlar kendilerine atfedilen bu prangalardan kurtulduklarında bu eski yapıyı yerle bir ederek toplumsal eşitsizliklere karşı gerçek bir özgürleşme mücadelesi verebileceklerdir.

Polonez işçilerinin direnişi kazanımla sonuçlandı

Sendikaya üye oldukları için işten atılan Polonez işçilerinin 6 aylık direnişi sona erdi.

İstanbul Çatalca'da bulunan Polonez

fabrikasında çalışırken Tek Gıda-İş Sendikası'na üye oldukları için işten atılan ve aylarca direnen işçilerin mücadelesi kazanımla sonuçlandı.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Tek Gıda-İş Sendikası yöneticileri arasında bugün gerçekleştirilen top-

lantıda uzlaşma sağlandığı açıklandı. Anlaşmaya göre; işçilerin ihbar ve kıdem tazminatları ödenecek, Tek Gıda-İş Sendikası'nın fabrikadaki örgütlülüğüne dokunulmayacak.

6 aydır direnen, direniş boyunca ve Ankara'ya başlattıkları yürüyüşte polis şiddetine maruz kalan Polonez işçileri,

mücadelelerini sürdürdükleri Çatalca Adliyesi önünde açıklama yaptı. İşçiler, kazanımlarını kutlayarak direnişini sonlandırdı.

Tutsak Partizan Ali Gülmez İzmir Kırıklar F Tipi Hapishanesindeki hak ihlallerini anlattı

Tutsak Partizan Ali Gülmez İzmir Kırıklar F Tipi Hapishanesinde kendisine yönelik hak ihlallerini anlattı. Ayrıca hapishanede tüm tutsaklara yönelik hak gasplarının devam ettiğini açıkladı.

İzmir Kırıklar F Tipi Hapishanesinde tutsak bulunan Ali Gülmez, uğradığı hak ihlallerini telefon görüşünde vasisine anlattı. Gülmez, hapishanede yaşadığı hak gasplarına karşı çıktığı için disiplin cezasına maruz kaldığını belirtti.

Ayrıca Ali Gülmez, Aralık ayı içerisinde iletişim yasağı verildiğini ve 15 gün boyunca telefon hakkını kullanamadığını

vurguladı. Gülmez'in faks göndermesi de engellendi. Vasisinin aktardığı diğer bilgilere göre, Ali Gülmez'in tedavi için hastaneye götürüldüğü fakat kelepçeli muayene dayatmasına karşı çıktığı için tedavi hakkının engellediği öğrenildi. Gülmez, Aralık ayında tüm tutsakların yemekten zehirlendiğini de belirtti.

Ali Gülmez, hapishaneden kaloriferlerin yanmadığını ileterek tutsakların soğuk nedeniyle sağlık sorunları yaşadığını söyledi. Son olarak Tutsak Partizan Ali Gülmez, kamuoyuna duyarlılık çağrısında bulunarak yaşanan hak ihlallerinin duyurulmasını istedi.

BİR AYDA İKİNCİ GIDA ZEHİRLENMESİ

Kırıklar 1 No'lu F Tipi Hapishanesinde 50'ye yakın tutsak, 26 Aralık akşamı verilen mercimek çorbasından kaynaklı zehirlendi. Hastaneye kaldırılmak yerine revirde tedavi edildi. Avukat Onurcan Aykut: "Zehirlenme, sabah fark ediliyor ve fark edildiği zaman da mahpusların sağlık muayenesi ciddi anlamda geciktiriliyor. Ertesi gün öğle arası anca muayene yapılıyor. Yaşanan zehirlenme olayı sonrası mahpuslar suç duyurusunda bulunuyor, ancak suç duyurusu sonrası süreç ne aşamada bilmiyoruz." dedi.

POLİTİK
GÜNDEMTASFİYEYE KARŞI
HALKIN ORDUSU OLMAYA
CÜRET ET

Türk hâkim sınıflarının “ikinci” sözcüsü Devlet Bahçeli’nin ekim ayı içerisinde “Öcalan gelsin, Meclis’te DEM grubunda örgütüne silah bırakma çağrısı yapsın” diyerek startını verdiği yeni “tasfiye süreci” 2025’e girerken ivme kazandı. 28 Aralık’ta DEM Parti’nin Sırrı Süreyya Önder ve Pervin Buldan’dan oluşturduğu heyet, İmrallı özel tecrit zindanında bulunan Kürt Ulusal Hareketinin lideri Abdullah Öcalan ile yaklaşık iki aydır beklenen görüşmeyi gerçekleştirdi. Hemen arkasından ise 3 Ocak’ta heyete, kayyım atanarak görevden alınan Mardin Büyükşehir Belediye Başkanı Ahmet Türk de dahil edilerek Devlet Bahçeli ve TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş ile görüşmeler gerçekleştirildi. Görüşmelerin, Meclis’te temsil edilen partilerle devam edeceği duyuruldu.

Abdullah Öcalan’ın 28 Aralık’ta verdiği mesajlar “Bahçeli ve Erdoğan’ın güç verdiği yeni paradigmaya pozitif katkılar sunacağı”, “Türk-Kürt kardeşliğinin yeniden inşa edileceği”, “Devletle ve tüm siyasî çevrelere yaklaşımının paylaşılması. Bunun ışığında gerekli pozitif adımı atmaya ve çağrı yapmaya hazır olduğu” şeklindedir. İkinci sözcü Bahçeli mesajları olumlarken Kürt ulusal haklarının tanınmasının söz konusu olmayacağını da aynı değerlendirmede hatırlattı.

Öcalan’ın açıklamalarında sürecin “Türkiye’nin demokratikleşmesi, bölgenin ise barış ve istikrara kavuşması” temelinde ilerlemesini içeren bir perspektif var. Pervin Buldan yeni sürecin “öncekinden daha fazla umut vaat ettiğini” ileri sürerken Ahmet Türk ocak ayında birkaç görüşme daha olacağını ve bu görüşmelerden sonra “silah bırakma çağrısının” gelebileceğini belirtti.

Bu açıklamalar, değerlendirmeler sürecin hangi politik eksende, hangi ilkelerle ve içerikte ilerlediğine dair yeterli veri sunmamaktadır. Kamuoyuna açık bir yaklaşım ve ilişki biçimi söz konusu değildir. Açıklıktan uzak bu müzakerenin faşist diktatörlük tarafından dayatılan bir durum olduğu bizim açımızdan açık bir gerçektir. Zira Türk devleti sorunu bir “al-ver” ilişkisi biçimine

büründüren, bölgesel planlamaların bir parçası haline getirdiği ve temelde de Kürt ulusunun silahlı güçlerini tasfiyeye odaklandığı bir hedefi vardır. Bu hedef içinde demokratikleşmenin, Kürt kazanımlarının genişlemesinin olmadığı bilinmesi zor değildir.

Faşist yönetim biçimi Türk egemenleri için bir tercih değil zorunluluktur. Kürt ulusunun kazanımları ve bilhassa kendi kaderini eline alması TC için varoluşsal bir tehdittir. Kürt ulusunun kazanımlarını, kaderini eline almayı bertaraf edecek içerikte ve düzeyde tutmak hayatidir. Bu da kısmî haklara kapı aralandığına işaret eder. Bu gelişme ve içerik ise Kürt ulusal sorunun niteliği, çapı ve bölgesel yapısı düşünüldüğünde bir çözüme değil yeni biçimde Kürt ulusu üzerindeki egemenliği sürdürmeye denk gelebilir. Kürt Ulusal Hareketi ise demokratik ilerlemeye yol açmak perspektifine sahiptir. Sorun gerçekten Kürt ulusunun demokratik haklarının genişletilmesine dayanan bir bakış açısıyla ele alınsaydı görüşmeler açık tartışmalarla yürütülürdü. Faşizm “bir halkın ordusu yoksa hiçbir şeyi yoktur” önermesinin bilincindedir ve buna uygun olarak ilk etapta Kürt Ulusal Hareketini silahsızlandırmaya iknaya odaklıdır. Bunu başardığında geleceği de istediği gibi şekillendirme olanağına sahip olacaktır.

EMPERYALİZMİN POLİTİKALARINA
“İNCELİKLİ” UYUM

Tayyip Erdoğan süreci 5 Ocak’ta Trabzon’da “Çatışmanın, şiddetin, istikrarsızlığın tarihe karıştığı terörsüz Türkiye hedefimize gönül birliği içinde mutlaka ulaşacağız. Bunun için çok kapsamlı, her adımı incelikli düşünülmüş bir politika yürütüyoruz” diyerek tanımlamıştır. Faşist diktatörlük sürece bir isim koymamıştır. Bu sürecin “Yeni tasfiye süreci” olarak örülmek istendiğini akılda tutmak gerekir. Elbette devletin bazı “zorunluluklarının” olduğu değerlendirilebilir ve bunlardan reformlar için yararlanma çabası inkâr edilemez. Ne var ki hem bölgede hem de genelde içine girdiğimiz yeni süreç tekeli burjuvazinin her yolla saldırdığı bir süreçtir ve bundan hiçbir ulus, halk, ülke azade değildir.

Bölgesel gelişmelerden azamî fayda elde etme ve özellikle İran’ı hedefte tutarak bölgesel hegemonyasını halklara kabul ettirme politikasından nemişanma isteği vardır. Devlet Bahçeli’nin 2023 Cumhurbaşkanlığı Seçimi sonrası “zafer” konuşmasında “önümüzdeki günlerde çok şey değişecek, her şey değişecek, umarız Türkiye değişmez” yaklaşımı bölgesel gelişmeler ve etkilerine karşı bir konum alma çabasıydı. Tayyip Erdoğan’ın “kapsamlı ve incelikli” dediği şey de belirlenmiş emperyalist plana uymaktan ibaretti. ABD’nin, İsrail’in Filistin’i Abraham Anlaşmalarıyla “Ademe mahkûm etme” çizgisi ve İran’ı etkisizleştirme siyaseti Aksa Tufanı’yla biçim değiştirmiştir. Suriye’de, Lübnan’da Hizbullah’a saldırılar gündeme gelmiş ve Gazze’de soykırım yapan İsrail Lübnan, Suriye ve Yemen’de bombardımanlarla birlikte İran ile doğrudan karşı karşıya gelmiştir. “Şer ekseni” olarak tanımlanan ülkeler bölgesel dizaynın sıcak hedefi olmuştur. Suriye burada ilk kurbandır.

TC, Suriye’de bu süreçte oynadığı rolle, SMO ve HTŞ ile ilişkisiyle buradaki her sorunu kendi sorunu haline getirmiştir. Yeni Suriye’nin şekillenmesinde yaşanacak her kriz aynı zamanda Türkiye’nin bir kriz olacaktır. Suriye’deki yönetim sorunu Türkiye için bir iç sorun olmuştur. Kürt ulusal sorunu ise bölgesel bir sorun olarak büyümüştür. TC’nin, Yeni Suriye’nin şekillendirilmesinde Kürt sorununu merkeze alan bir yaklaşımla hareket ettiği, A. Öcalan ile görüşmelerinin merkezinde de bunun olduğu söylenebilir. Zira Kürt ulusal sorunu ve Kürt ulusal direnişi daha büyük bir bölgesel sorun haline geldiğinde içerideki sorun onu bu alanda hamle yapmakta sınırlandıracaktır. Bu nedenle içeride ve dışarda Kürt Ulusal Direnişini en az kazanımla etkisizleştirmeye odaklanmaktadır.

Faşist diktatörlük yeni Suriye’nin kendi amaçlarına uygun olması için Kürt meselesini “sorun olmaktan” çıkarmak istemektedir. Ancak Suriye’de oluşan yeni durum cehennemin kapılarını tüm bölge için sonuna kadar açmıştır. Emperyalistler arası çelişkiyi yoğunlaştırdığı gibi, bölge devletleri arasındaki çelişkileri de derinleştirmiştir. Cihatçı

çetelerin çok uluslu ve çok inançlı Suriye toplumsal yapısının çelişkilerini tırmandıracağı açıktır. Suriye daha fazla politik ve askerî krizin pençesinde. Geçen bir aylık süreç bu krizin sürekli ve tırmanarak olgunlaştığını göstermiştir.

KRİZ GİRDABINDA DEVRİMDE İNAT

Faşist TC, içeride derin bir ekonomik krizle boğuşmaktadır. Kitlelerin memnuniyetsizliği boyutludur. Asgari ücrete, emekli ve memur maaşlarına yapılan zam, halkı daha fazla sefaletle sürüklemiştir. Suriye’de şimdilik elde edilmiş görünen avantajlar, Kürt meselesinde atılan yeni adımlar, AKP-MHP blokunun süreci yönetme yeteneğindeki zayıflığını örtmekte kullanılmaya çalışılmaktadır. Fakat Suriye’nin krizlere gebe yapısının ilk faturası da Türk egemenlerine ve özelde AKP-MHP blokuna çıkacaktır. Böylesi bir tablo toplumsal ve siyasal ilişki ve çelişkileri etkileyen, büyüten yeni bir gerçekliğin oluştuğuna işaret etmektedir. Faşist TC’nin Suriye ve Kürt sorununu mevcut haliyle koruyarak yönetmesi olanaklı değildir. Bu onu daha büyük çatışmalara ve savaflara hazırlıklı olmaya itecektir. Bölgede emperyalizmin vurucu gücü olmaya hazır, bugün düne göre ABD emperyalizmine daha fazla bağımlıdır ve mahkûmdur. Bölgesel ölçekte düne göre daha fazla düşmanlık kazanmaktadır ve bunun büyümesini sağlayacak belirgin bir çizgisi vardır.

Komünistler, tasfiyeciliğin ideolojik ve örgütsel olarak daha da büyüyeceği koşullarda devrimci savaşı büyütmenin imkânlarına odaklanmalıdır. Faşist TC’nin ve tüm bölge devletlerinin silah sanayii ve savunma bütçelerini büyüttüğü, daha güçlü savaş makinalarını örgütlediği koşullarda “bölgede barış ve istikrarın” geleceği beklentisi halkı silahsızlandırmak olacaktır. Tasfiyeciliğe ve tasfiyeye ideolojik, politik olarak savaş açalım. Türk halkının Kürt düşmanlığı ile zehirlenmesine ve Kürt ulusunun kaderini belirlemesinin elinden alınmasına karşı “devlet kurma hakkını” ve tam hak eşitliğini savunalım, bu eşitliğin savaşımını verelim.

ASGARI ÜCRETİ ENFLASYONA EZDİRİLMEDİ Mİ?

Ücretliler ve genel olarak ücretler üzerine söylenen her sözün bir şekilde asgari ücret ile bağlantılı olduğu Türkiye’de 2025 yılı için belirlenen asgari ücret, 27 Aralık tarihli Resmî Gazetede, 31.12.2025 tarihine kadar brüt olarak 26.005,50 TL, net olarak ise 22.104,68 TL olarak ilan edildi. 2024 yılı içerisinde beklentilerin aksine ikinci kez artırılmayan asgari ücretin, 2025 başında da geriye dönük bir yıllık resmî enflasyon oranının dahi altında bir oranda, yüzde 30 olarak artırılması, komisyonun çalışma takvimi, toplantılarda rakamın konuşulmaması, son toplantıya Türk-İş’in katılmaması ve sonraki açıklamalar, üzerinde durulan konular oldu.

Tam zamanlı çalışmanın karşılığı olarak verilmesi gereken en düşük ücret olan asgari ücretin, Türkiye’de uzun bir süredir ortalama ücret olması, ücretli çalışan kesimin ezici bir çoğunluğunu ilgilendirmesi, bu konunun sınıf mücadelesi açısından önemini göstermektedir.

Tarihsel bağlamda kapitalizmin pek “insancıl” ideolojik yaklaşımı olan liberalizm, ortaya çıktığı ilk dönemde, ücretlerin emek arzı ile talebi arasında serbest belirlenmesi gerektiğini, bu nedenle “asgari” düzeyde bir ücret belirlenmesinin gereksizliğini sürekli olarak propaganda etmiştir. Bu felsefe, burjuvazinin aşırı kâr hırsıyla, ücretlerin geçimlik düzeyinin oldukça altında kalmasını da gerçek hayatta beraberinde getirmiştir. İşçiye verilen ücret ile işçinin günlük ve haftalık çalışma süresi üzerinden yaşanan çatışma, işçi sınıfının kendiliğinden bir bilinçle verdiği mücadelenin yanı sıra sınıf mücadelesinin süreç içerisinde büyümesi, işçi sınıfının bu iki konuda belirgin kazanımlar elde etmesini sağlamıştır. Bu haliyle bir dizi dolaylı etkenin yanı sıra sözde bağımsız egemen devlet aygıtı tarafından asgari bir ücret düzeyinin belirlenmesi zorunluluğu, esasta işçi sınıfının verdiği mücadele sonucunda kazanılmış bir uygulamadır. İşte bu yüzden asgari ücret, sınıf mücadelesinin fiili bir çatışma halini almaması saikiyle, sözde bağımsız devlet erkinin aslında egemen sınıfların sözcüsü olarak egemen sınıflar adına belirlediği ücrettir.

Dünya genelinde, 19. yüzyılın sonunda birkaç ülkede başlayan bu uygulamanın

20. yüzyılın başından itibaren yaygınlaşarak genelleşmesi ne kapitalizmin evcilleşmesiyle ne de devletin sözde tarafsızlık sıfatıyla açıklanabilir. Asgari ücretin egemen sınıflar adına bizzat devlet tarafından kabullenilmesi ve varlığını devam ettirmesi, sınıf mücadelesi sonucunda kazanılmış; ama aynı zamanda egemen düzenin devamı için gerekli görülerek uygulanmaya devam etmiştir.

Egemen sistemin derin krizleri, sistemin devamlılığı açısından elzem olan asgari ücret uygulamasının genel ücret haline gelmesini de beraberinde getirmektedir. Türkiye’de yaşanan kriz de ücretlerin genelinin asgari ücrette birleşmesine neden olmuştur. Özellikle yüksek enflasyon karşısında sistemin devamlılığının tehlikeye girmesi ve artan siyasî istikrarsızlık, 2022 ve 2023 yıllarında asgari ücretin iki kez artırılmasını da beraberinde getirmiştir. Bahsi geçen dönemde resmî enflasyon verilerinin üzerinde artırılmış olsa da reel enflasyonun altında kalan asgari ücret artışları, örgütsüz geniş kitlelerde yine de bir beklenti oluşturmuş ancak 2024 yılında ikinci kez artması konusundaki tüm beklentilere rağmen artırılmamıştır. Seçim döneminin ardından özellikle IMF’nin tavsiyeleri doğrultusunda ücretlerin baskılanmasına dayalı sıkılaştırıcı bir politika izleneceğinin defalarca sinyali verilmiş olsa da 2025 yılı için asgari ücretin belirlenmesi öncesinde hem Cumhurbaşkanı hem de Hazine ve Maliye Bakanı tarafından “asgari ücretlinin enflasyona ezdirilmeyeceği”, “asgari ücret artışının enflasyonun altında olmayacağı” yönlü açıklamalar yapılması, son süreçte yüzde 40’ın üzerinde bir enflasyon artışı yapılacağı beklentisini önemli derecede artırmıştır.

Kendi hukuku bağlamında asgari ücret komisyonu tarafından belirlenen asgari ücretin son yıllarda resmî enflasyonun üzerinde artırıldığı dönemlerde nasıl bir şova dönüştürüldüğünü hepimiz hatırlıyoruz. Fiilen komisyonun işlevsizleştirildiği, Cumhurbaşkanının gönlünden kopan eklemelerle bizzat Cumhurbaşkanı tarafından canlı yayınlarda ilan edilen asgari ücret, 2025 yılı için bu teamüllerin fazlasıyla dışında, şaşırtıcı bir şekilde ilan edilmiştir. Aralık ayı içerisinde, son kadük toplantıyı saymazsak üç kere toplanan ancak bu üç

toplantıda, yapılan açıklamalara göre ücretin konuşulmadığını öğrendiğimiz komisyonun ne yaptığı, sanal medyada da mizah konusu oldu. 24 Aralık tarihinde ise kimsenin beklemediği bir anda, hatta Türk-İş’in açıklamalarına göre onların dahi son anda davet edildiği bir toplantı gerçekleştirilmiş, işçi adına meşru ya da şekilden ibaret tek bir temsilcinin dahi olmadığı bu toplantıda apar topar asgari ücret zammı yüzde 30 olarak açıklanmıştır. Bu andan itibaren herkesin Cumhurbaşkanı’ndan bir lütuf beklediği dakikalar başlamış olsa da bu gerçekleşmemiş, Cumhurbaşkanı sanal medya hesabından “hayırlı olsun” açıklamasıyla asgari ücretin kesinleştiğini bildirmiştir.

Egemen siyaset, popülist yaklaşımların ustalıklı yerleştirildiği bir siyasettir. Alınan kararlar kadar bu kararların kitlelere anlatılması, manipülasyon da egemen sınıflar açısından kritiktir. 2022 ve 2023 yıllarında gerçek enflasyonun altında artırılmasına rağmen asgari ücretin kitleye sunumu buna bir örnektir. Ancak diğer yandan yönetsel krizlerin arttığı süreçlerde, eylemini ve söylemini büyük oranda popülist politikalar eksenine yerleştirmiş olan egemenlerin tökezlemesi de ibretlik görüntüler oluşturmaktadır. İşte 2025 asgari ücretinin belirlenmesi ve açıklanması da bunun ispatıdır. Kimsenin sahiplenemediği yüzde 30’luk artış mecburen Çalışma Bakanının kucağında kalmış, “asgari ücretliyi enflasyona ezdirmedik” açıklaması ise trajikomik bir nidaya dönüşmüştür. Resmî enflasyonun yıllık bazda yüzde 44,38 açıklandığı, gerçek enflasyonun ise bunun çok daha üstünde olduğunun bilindiği bir gerçeklikte yüzde 30’luk artışı, “asgari ücretliyi enflasyona ezdirmedik” açıklaması, yönetimde yaşanan sıkışmışlığı, paniği ve çıkmazı göstermektedir. Çünkü devlet genel mal ve hizmet fiyatlarında ortalamada yüzde 44,38 artış olduğunu ilan etmişti!

Asgari ücret komisyonu, her ne kadar son yıllarda işlevsizleşmiş olsa da belli teamüllere uyulmasına, temsilcilerin duruşuna ve mesajlarına önem verilmekteydi. Bu toplantılarda açık kalan mikrofonlar, yüz ifadeleri, söyleme yansıyan düşünceler tarihe önemli notlar olarak düşmüşlerdi. Ancak 2025 yılı

asgari ücretinin belirlendiği toplantılarda tüm teamüller bir yana bırakılmış, ücretin konuşulmadığı 3 toplantının ardından Türk-İş’in katılmadığı son toplantıyla asgari ücret ilan edilmiştir.

Açıktır ki zaten zayıf olan Türkiye ekonomisinin 2020 sonrası girdiği çalkantılı dönemde uyguladığı ekonomi politikaları sorunun boyutlanmasını da beraberinde getirmiştir. IMF’nin tavsiyeleri ile yeni bir sürece girilmiş, yüksek enflasyon konusunda IMF’nin bildiği en iyi reçete olan gelirler politikasını sıkılaştırma, yani krizin yükünü işçiye, emekçiye daha fazla ödetme tavsiyesi, kapsamı artırılarak uygulamaya başlanmıştır. Ekim ayında IMF Avrupa Direktörü tarafından Türkiye için üst perdeden söylenen “asgari ücret yılda bir kez artırılmalı, gerçekleşen değil hedeflenen enflasyon baz alınmalı” söylemi, bu yılki asgari ücretin belirlenmesinde IMF’nin etkisinin daha net görülmesini sağlamıştır.

Son sözü, komisyonda işçi tarafını temsil eden Türk-İş’e ayırmak gerekiyor. Asgari ücretin yaygınlığı, sınıfın örgütsüzlüğünü gösteren en net ölçüdür. Bu nedenle milyonlarca asgari ücretli aslında örgütsüz olduğu için güçsüz ve komisyonda bunun doğal sonucu olarak temsilcisizdir. Sorunun esası elbette ki Türk-İş değildir ancak asgari düzeyde bir sınıf derdi olmayan işçi sendika konfederasyonlarının milyonlarca asgari ücretliyi dert edindiğini söylemek de mümkün değildir. Tüm bu nedenlerden kaynaklı milyonlarca işçinin ne egemenlerden lütuf beklemesi ne de iradelerini, kendilerinin dışında birilerine teslim etmeleri sorunu çözecektir. Belli ki çözüm örgütlenmekten geçmektedir.

2025 YILI ASGARİ ÜCRET VE HOR GÖRÜLEN HAYATLAR

2025 yılına girerken yeni asgari ücretin belirlenmesi ve ardından emekli maaşları ile memur ücretlerinin durumu sermaye-dostu politikaların emekçi sınıflar üzerindeki etkisini bir kez daha gözler önüne serdi. Hükümet tarafından ciddi "bir mücadele" konusu olarak sunulan bu ücret artışları, gerçekte yaşanan ekonomik çöküşü ve emekçilerin kölece şartlar altında yaşamaya mahkûm edilmesini gizlemeye yetmemektedir.

Türkiye şartlarında asgari ücretin, belirlenmiş biçiminden kapsamına kadar emeğin değer kaybına uğratılmasının somut bir örneği durumundadır. Her yıl tekrarlanan "artış tiyatrosu", çalışanların yaşam maliyetini dahi karşılamayan bir ücretle baş başa bırakılmasıyla sona ermektedir. 2025 yılı için belirlenen asgari ücret, resmi enflasyon oranına dahi yakın olmayıp gerçek enflasyon ve artan temel ürün fiyatları göz önüne alındığında, çalışanların körüklenmiş bir yoksulluğa itildiğini göstermektedir.

Memur ve emekli maaşları ise bu sistemde bir kenarda unutulmuş gibidir. Devlet memurları ve emekliler, özellikle yıllarca emek harcayan, ter döken, fedakâr bireyler olarak hak ettiklerini almaktan çok uzaktalar. Belirlenen maaşlar gerçek hayatta karşılaşılan pahalılık ve ekonomik büyüklükle orantısızdır. Bu durum, bırakın sosyal devlet anlayışıyla uyumu şekil değiştirmiş kölelik standartlarına denk düşmektedir. Asgari ücreti belirleyen yapının asalak ve rantiyeye dayalı olmakla semirmiş burjuvalara çalışan bir yapıya dönüştüğünü gözler önüne sermektedir.

TÜİK verilerine göre enflasyon aylık bazda yüzde 1,03 olurken 2024 yılı enflasyonu yüzde 44,38 oldu. Böylece kamu emekçileri ve memur emeklilerinin maaşlarının zam oranı yüzde 11,54'te kalırken işçi emeklilerinin maaş zammı yüzde 15,75 oldu

TÜİK'in aralık ayına ait enflasyon hesabını paylaşmasıyla 2024 yılı enflasyonu da çıkmış oldu. TÜİK verilerine göre enflasyon aylık bazda yüzde 1,03 olurken 2024 yılı enflasyonu yüzde 44,38 oldu.

Alt harcama gruplarına bakıldığında ise eğitim ve konut harcamalarının 2024 yılı

şampiyonu olduğu görülmekte. Eğitim harcamaları 2024 yılında yüzde 91 artışla ilk sırayı alırken konut harcamaları yüzde 69'la ikinci sırada yer aldı.

KAMU EMEKÇİLERİNİN VE EMEKLİLERİN MAAŞI NE OLDU?

2024'ün son altı aylık enflasyonu yüzde 15,75 oldu. Böylece işçi ve Bağ-Kur emeklileri için uygulanacak zam oranı yasa gereği yüzde 15,75. Memur emeklileri ve memur maaşlarının zam oranı ise yüzde 11,54'te kaldı. Yani resmî enflasyonun yüzde 4,2 altında. Emekli maaşı tabanına dair bir düzenleme henüz dile getirilmedi. Ancak resmî enflasyon kadar artarsa 12 bin 500 lira olan emekli maaşı tabanı yaklaşık 14 bin 450 liraya çıkıyor. Yani artış miktarı 2 bin lirayı bile bulmuyor.

KÖK ÜCRET SORUNU: SİSTEMİN TEMEL ÇÜRÜKLÜĞÜ

Tüm bu tabloyu belirleyen temel öğe, kök ücret kavramında yatmaktadır. Kök ücret, bir ekonomide ücret seviyelerinin belirlendiği temel eşik anlamına gelirken komprador düzen, bu eşik seviyesini olabildiğince aşağı çekerek daha fazla sömürüyü öncelikli hale getirmektedir.

Patronlar ve sermaye sahipleri bakımından emeğin bir maliyet kalemi olmasından ötürü sistemin bu efendileri bu maliyeti düşürmek adına çalışanların ücretlerinde tırpan yapmaktadır. Bunun doğrudan sonucu sosyal adaletin yok edilmesi, gelir eşitsizliğinin derinleşmesi ve çalışanların yoksulluğunun norm haline gelmesidir. Bu sistemin özü, emeğin değerini hiçe saymak ve emekçiyi, sermaye çarkları içinde bir dişli olarak görmektir.

2002'de 56 tane tüp, 7 çeyrek altın alan emekli bugün 20 tüp, 2 çeyrek alıyor.

Çoğu emekli yoksulluk değil açlık sınırının altında maaş alıyor. "En düşük emekli maaşı 22 bin lira yapılırsa bile kısa sürede açlık sınırının altında kalacak". Birleşik Kamu-İş Konfederasyonu, aralık ayı açlık-yoksulluk araştırması raporunu açıkladı. Açlık sınırı 23 bin 256, yoksulluk sınırı da 71 bin 48 liraya yükseldi. Bir başka araştırmada TÜRK-İŞ verilerine

göre ise açlık sınırı 21.083 lira, gıda ile diğer tüm temel harcamalar için haneye girmesi gereken toplam gelir tutarı yani diğer adıyla yoksulluk sınırı ise 68.675 lira. Bekâr bir çalışanın aylık yaşama maliyeti 27.365 lira.

Yıllara göre emekli maaşları üzerinden yapılan hesaba bakarsak 2002 yılında, paradan 6 sıfır atılmadan önce 284 bin lira emekli maaşı alan birisi (o dönem asgari ücret 184 bin liraydı). Asgari ücretten 100 bin lira fazla maaş alan emekli. Bir adet mutfak tüpü 2002 de 5 bin lira iken, 2025'te ise 800 lira oldu. Orantısız olarak artan emekli maaşını 16 bin TL düşünürsek ortalama 20 tane tüp alabiliyor ama 2002'de aynı tüpten dönem emekli maaşı ile 56 tane tüp alabiliyordu.

Bir de altın üzerinden hesap yapacak olursak 2002 yılında en düşük emekli maaşı: 226 TL. Çeyrek altın ise 32 TL. 226 TL'ye bir emekli 7 adet çeyrek altın alabiliyordu. 2024 yılında en düşük emekli maaşı:10.000 TL. Çeyrek altın ise 4.255 TL. 2024 yılında bir emekli 2 adet çeyrek altın alabiliyor... 36 tüp, 5 çeyrek altın KAYIP-GASP. Kayba uğramasaydı en doğru tabirle gasp edilmeseydi bu gün en düşük emekli aylığı 30 ile 40 bin lira olacaktı.

MAAŞIN 5'TE 1'İ KDV'YE GİDİYOR

Yapılan düzenleme ile yeni yılda aile hekimleri tarafından düzenlenen bazı raporların ücretli olacak. Bununla birlikte emeklilerin geçim sıkıntısının bir kat daha artıracaklarını söyleyebiliriz. Emekli maaşının, yapılan harcamalar karşılığında 5'te 1'lik kısmı da KDV'ye gidiyor. Bu da emekli maaşı 22 bin lira olsa bile yaklaşık 4 bin lirasının KDV'ye gitmesi demek oluyor. Bu hesapta Özel Tüketim Vergilerini hesaba katmıyoruz.

AİLEYE, EVLATLARA YARDIM ETMEK İMKÂNSIZ

2000'li yıllarda az da olsa aile içi yardımlaşma vardı. Çocuk evlendirme, ev yardımı, iş kurarken destek veya gıda harcamalarına bir emekli ailesine veya evlatlarına yardım edebiliyorken bugün kendi-

leri yardıma muhtaç hale geldi. Şimdi evlatların emekli annesine, babasına bakmak mecburiyetinde kaldığı açıktır. Hele kirada oturan bir emeklinin aile bireylerine yani evlatlarına yardım etme imkânı kalmadı. Hal böyle olunca emeklilerin geçinme şansı sıfır. Sırf aldığı maaşı kiraya giden bir çok emekli ikinci bir işte çalışmak zorunda bırakıldı.

EMEKÇİLER AÇISINDAN ÇÖZÜM ARAYIŞI

Bu karamsar tabloya rağmen umudun mücadele ettikleri ölçüde emekçilerin ellerinde olduğunu bilmek, sıklıkla hatırlatmak gerekiyor. Çalışanın üzerine bina edilen bu sömürü sisteminin karşısına kolektif dayanışma ve hak arama bilinciyle dikilmek ve değiştirmek için ilk şarttır. Kök ücretin, asgari bir yaşam standardının üzerinde ve insanca yaşam koşullarını garanti edecek seviyede yeniden tanımlanması, bu mücadelede önemli bir adımdır.

Ayrıca, sendikal hareketlerin güçlenmesi, işçi sınıfının hakları için topluca harekete geçmesi ve siyasî arenada emekten yana politikaları savunan yapıların desteklenmesi uzun vadeli bir çözüm için elzemdir. Emekçiler kendi güçlerinin farkına vardıklarında ve örgütlendiklerinde bu köhnemiş, çağdışı düzene karşı mücadelede önemli kazanımlar elde edebilirler. Kuşkusuz bu yetmeyecektir, bu mücadele iktidar için mücadeleye evrilmedikçe geri düşmek kaçınılmazdır.

2025'in ilk günlerinde, şimdi hepimize düşen, bu gerçekleri dillendirmek, dayanışmayı büyütme ve emeğin hak ettiği değeri kazanması için mücadeleyi yüksek tutmaktır. Her türden sömürü çarkı ancak birlikte dur dediğimizde duracaktır.

ÇÖZÜMÜ BELİRLEYECEK OLAN İSTEKLER DEĞİL GERÇEKLERDİR

Beklenen DEM Parti ile A. Öcalan görüşmesi nihayet gerçekleşti. Görüşmenin detayları konusunda belli başlıklar dışında henüz kamuoyuna yansıyan detay yok. Görüşme sonrası heyet, yaptığı açıklamada, Meclis'i bu sürecin aktif parçası yapmak için muhalefetle görüşmelerin yapılacağını ve bu görüşmeler sonucunda ada ziyaretinin yeniden gerçekleştirileceğini ifade etti. Bu da başlayan görüşme sürenini somut adımlar içerdiğini, tepkilere göre yol alınmak istendiğini gösterir. Heyet, ilk görüşmesini gecikmeksizin, beklenmedik bir çıkışla süreci başlatan MHP ile gerçekleştirdi. Yerine, "terörle iltisaklı" denerek kayyım atanan Ahmet Türk'ün heyete dahil olmasıyla birlikte yapılan görüşmeden sonra yapılan açıklamalarda şaşırtıcılık dikkat çekiciydi. "Devlet Bahçeli'nin samimi yaklaşımı"na şaşıran A. Türk açıklamalarında bunu açıkça ifade etti. Beklentinin zayıflığı ile gerçekleşenin "büyüklüğü" arasındaki tezadın yansıması olan bu durum son dönem yaşananların akılları zorladığını gösteriyor. Bahçeli'nin "Öcalan Meclis'te konuşsun" demesinden beri devam eden bir zorlanma hali söz konusu... Bu şaşkınlığın dışında "Bizim tek derdimiz şudur, geçmişte bin yıllık Türk-Kürt kardeşliğinin yeniden inşasıdır. Türklerle Kürtlerin dost olması Orta Doğu'daki geleceğini belirler, demokratik bir geleceğe öncülük yapmış olur. Orta Doğu'nun nereye evrileceğini bilmediğimiz bir dönemde Türkler ve Kürtler yeniden kucaklaşmalı. Yeniden kardeşçe ortak bir geleceği oluşturması gerekiyor." diyerek A. Türk kendi "gerçek samimi" duygularını da açıkladı.

Ezilen halkların kardeşçe kucaklaşmasına duyulan özlem anlaşılmaz değildir; ancak bu coğrafyada iki halkın kucaklaştığı dönemlere tanıklık henüz edilmemiştir. Bunu A. Türk de çok iyi bilmektedir; ama konjonktür ve sürecin ihtiyaçları gereği bu gerçeklik unutulmuş, tarihsel ve günümüz gelişmeleri ki bu gelişmelerin ağırlığı katliam ve zulümdür "kalıcı barış ve demokrasinin" tartışıldığı günlerde rafa kaldırılmıştır. Seçim sürecinde elinde iple idam çağrılarını yaparak meydan meydan gezen, "İmralı canisini" ipte sallandırma sözü

veren, "terör yuvası" DEM Parti'nin kapisına kilit vurmaya emreden Bahçeli'de yaşanan "dönüşüm" sürecinin nelere gebe olduğu konusundaki yorumları olabildiğince zorlamakta. Genel aften Rojava'nın TC'ye katılmasına, İran'ın kuşatılmasından Öcalan'ın ev hapsine türlü yorumlara rastladık bu süreçte. Bu yorumların da ötesini barındırdığı düşünülebilen görüşmelerin periyodu henüz belirsiz ancak Newroz'da silah bırakma çağrısının yapılacağı yönlü bir beklenti söz konusu.

Suriye'de yaşananlardan sonra devletin bu hamlesi ve bu hamleyi eli kanlı olana yaptırması ilk anda beklenmedik görünse de bir devlet refleksi olarak anlaşılabilir. Ciddi yönetme krizinin yaşandığı günümüz koşullarında, sıkışmışlığı aşmak, iktidarı korumak, saltanatı sürdürmek için bu adıma ciddi ihtiyaç vardı ve Suriye'deki gelişmelerin etkilemesiyle "beklenmedik" çöküşten faydalanma çabası, ulusal hareketin bu sahadaki kazanımlarının da tasfiye edilmesi hedefiyle eli en kanlı olanın aracılığıyla startı verilmiştir.

Bu şaşırtıcı ve geniş bir kesim için alelacele hamlenin gerisinde bölgesel gelişmelerin dışında ülkenin kendinde yaşanan gerilimler de etken. Sistem açısından işlerin istenilen düzeyde gitmediği aşikâr. Emperyalist sistemde yaşanan ekonomik krizin çeşitli sonuçlarının Türkiye gibi bağımlı ülkelere daha boğucu ve ağır biçimlerde yansıması bilinen gerçek. Krizin yükünü taşımakta zorlanan halkı baskı ve zorla kontrol altında tutma çabası son gaz devam etmektedir. Devrimci-demokratik güçlere dönük operasyon ve tutuklamalar artık rutinken, sokakta fikrini söyleyen sıradan halk, TV kanallarında sistemle aynı düşünmeyenlere, sisteme ses çıkaran demokratik kurumlara ses çıkaran tüm kesimlere ve hatta bireylere jet hızıyla soruşturma, ev hapsi ya da tutuklama kararları çıkarılmakta. Saldırıların boyutu ve kapsamı halka bir mesaj vermektedir ve korku iklimi ile halk teslim alınmak istenmektedir. Asgari ücret ve emekli maaşlarına yapılan komik zamlar halkın beklentilerine yanıt olması bir kenara, halkı sadece

korku değil açlıkla da terbiye etmenin bir yolu olarak devrededir. İşçilerin hak arama mücadelesi yasaklanıyor, mevcut direnişler sendikalar aracılığıyla süruncemede bırakılıyor.

KÜRT ULUSAL SORUNUNUN DİYALOGLA ÇÖZÜMÜ

Türk devletinin son görüşme ve diyalog adımlarının nereye evrileceği sadece ülke değil dünya kamuoyunun da gündeminde. Bunun bir nedeni Suriye'deki gelişmelerdir ve emperyalistlerin dahil olduğu süreçte Kürt sorununun yeni statüsü kritik önem taşıyor. TC, Kürt Ulusal Hareketinin tasfiyesini sadece ülke içinde değil, sınırların ötesinde, özellikle de Suriye'de istiyor. "Kobane düştü düşecek" açıklamasından bugüne yaşananlar bu isteğin çok uzağında olduklarını gösterdi. Halen bu minvalde açıklamalar gelse de SMO ortaklığında "yoğun" saldırılar düzenlense de ada kapisına vurulan tam tecrit kiliti açılmış, "umut hakkı" dile dolanmıştır.

Şam kapisı bugünlerde emperyalistler ve pastadan pay kapmaya çalışanlar tarafından sıklıkla dövülmekte, yeniden şekillendirilecek Suriye'nin atanmış "lideri" Colani ile karşılıklı temenniler ve beklentiler dile getirilmektedir. Birlindik havuç-sopa politikasıyla dizayn edilmeye çalışılan HTŞ Suriyesi belirsizlikle yol almaya devam ediyor. Suriye'de yaşayan çeşitli inanç ve milliyetlerden halka dönük katliam ve aşağılama görünümleri tüm dünyaya servis edilirken belirsiz geleceğin en belirgin karakterini de göstermektedir. HTŞ yönetimine meşruluk kazandırma yarışında henüz kimin kazançlı çıkacağı belli değil, ancak anlaşılmalıdır ki "tek başına yönetecek bir Colani" beklentisi gerçekçi değildir. Görüşenler, "gülen yüzden" memnun ayrılrsa da sürecin bu kadar kolay ilerlemeyeceği görülmektedir.

Colani Türkiye'nin SDG konusundaki hassasiyetin önemsendiğini vurgulasa da Kürt ulusal haklarının ve kazanımlarının yeni Suriye'de kayda değer bir statü ile sonuçlanacağı beklenmektedir. TC ABD ile pazarlıkta masaya Kürt sorununu koymakta, özerklik vb. statülerin

tanınmaması ve SDG'nin dağıtılması için baskı yapması ve nihayet A. Öcalan'la görüşme kapisalarının açılması; Bu gerçeklik baskıyı olabildiğince yoğunlaştırıp kendi "çözümüne" ikna etme siyasetine işaret etmektedir.

Bu siyaset doğrultusunda askerî hamleler yapılsa da bunlar halihazırda tıkanmış durumda. SMO'lu çetelerle planlanan kara operasyonuna ABD yeşil ışık yakmadı. SİHA'larla Kobane köylerine dönük hava saldırılarıyla güç gösterisi yapmakla sınırlı kaldı. SDG Minbic'ten çekildi ancak Qereqozaq Köprüsü ve Tışrin Barajı'nı geçilmez hale getirdi. Direniş SMO gibi besleme çetelere işin hiç kolay olmadığını gösterdi. Bir buçuk aydır bir adım ileri gidemeyen SMO ve TC aynı dönemde Öcalan'la görüşülmesine izin verdi. Adalet Bakanı'nın görüşme için "uygun zamanı bekliyoruz" dediği zaman bu açıdan önemliydi. ABD güdümünde yapılan SDG-HTŞ görüşmesinde de netleşen bir şey olmadığı anlaşıldı. Bu koşullarda Öcalan'ın sunduğu perspektifin neleri içerdiği fazlasıyla merak konusu. Bunun basit bir "uzlaşma" süreci olmayacağı açık.

Devletin "barışa" yaklaşımı nettir: "Ya silahları gömecekler ya da silahlarıyla toprağa gömülecekler." Tüm girişimler, her saldırı bu amaç doğrultusundadır. Bununla birlikte Suriye'nin ve "çözümün" neye evrileceğini isteklerden çok gerçekler belirleyecektir. Amaç ülke içerisinde istikrar, bölge açısından ise daha aktif rol alma isteğidir. Ancak yaşanan ekonomik ve siyasî kriz, bölgede ABD başta olmak üzere emperyalist güçlerin planları aranan istikrar ve etkinin sanıldığı kadar kolay olmadığını göstermektedir. A. Öcalan ile atılan adımın beklenen etki ve karşılığı yaratmama ihtimali bu çözümsüzlüğü daha da derinleştirecektir. Kürt halkının sürece dünden daha umutsuz ve temkinli yaklaşmasının nedeni edinilmiş tecrübedir ve umutlu olmak için bir neden yoktur. Umudu geliştirecek olan mücadeledir ve Kürt halkı yürütülen müzakerelerle değil, hakların sokakta kazanılacağını sürekli hatırlatmaktadır.

BÖLGEDEKİ ATEŞİ HİSSEDİYORUZ

Emperyalistler arası çıkar savaşları dünya halklarını etkilemeye, özellikle katliamların yolunu açmaya devam etmektedir. Bu savaşların etkisinin en fazla hissedildiği Orta Doğu'da Filistin, Lübnan, Suriye ve Yemen halkları bu katliamları doğrudan yaşamakta. Adeta Doğu ve Batı emperyalizminin arasında kanlı bir satranç tahtasına dönüşen bu coğrafyanın insanları, iki blok arasında geçen iğrenç pazarlıkların konusu olmaya devam ediyor. Özellikle "öteki" kabul edilen halk kesimleri, emperyalistlerin ve Siyonistlerin maşaları aracılığıyla daha keskin katliamlara sürüklenmektedirler. Uzun süredir anti Siyonist "direnış ekseri"nin zayıflaması için gayretini artıran ABD ve İngiliz emperyalistleri son süreçte bu cephenin destekçisi olan ülkeleri hedef almaktadır. Bir yandan Filistin halkını soykırımdan geçirirken diğeri yandan Siyonizm'e biat etmiş "cihatçı" çeteleri Suriye rejimi ve Suriye halkının üzerine salmış durumdadır. Bunlar arasında rejimin devrilmesini ve devralınmasını içeren gizli anlaşmalar olduğu şüphesizdir. Bu anlaşmalarla görülüyor ki Doğu emperyalizmi her ne kadar Orta Doğu halklarının yanında görünse de koşullar değiştiğinde alanı ilk terk edenler oldular. Emperyal çıkarlarını garantiye almaktan başka, halkın çıkarlarını korumak gibi "ulvî" nedenleri olmayan bu kesimler için söz konusu sonuç olağandır. Hal böyle olunca onlara bağlı rejimler de anında devrildiler, devrilmekle de kalmadılar soluğu efendilerinin yanında almak üzere ortadan kayboldular. En basit biçimde bu gibi dikta rejimleri verilen görevler tamamlanınca, iş birliği kapasiteleri sona erince ülkelerini terk eden, halkları yüzüstü bırakan rejimlerdir. Bu gerçek onlarca kez yaşandığı, binlerce kez anlatıldığı halde bazılarımız aynı şeyi yaşayarak öğrenmekte ısrarcı olabiliyor. Esad'dan halkı için direnmesini bek-

leyenlerin hayal kırıklığı bu bakımdan sadece ibretlik olarak yorumlanmalıdır.

Peki şu an Suriye'de son durum nedir?

Suriye'de son süreç orada yaşayan bütün "ötekilerin" ölüm kalım savaşına sahne olmaya başladı. Suriye'de Arap Aleviler, Hristiyanlar, Ermeniler, Kürtler ve Dürziler için güvenlik sorunu katbekat büyümüş durumda. Kendi silahlı gücü olmayan için bunu sağlamak zorunluluğu söz konusudur. Kürtler öz savunmalarını inşa ederken Dürziler Siyonist İsrail'in himayesini de kabul etmek üzere farklı seçenekleri gündemine aldığını gösterdiler, onların da bir askerî liderliği söz konusu. Büyük endişeleri olsa da Avrupa'nın desteğini almış olan Hristiyan cemaati kendini şimdilik koruma altında hissetmekte; yine de selefi terör gruplarının saldırı olasılığı her an için gündemde. Tüm bu ötekiler içinde "sahipsiz" Arap Aleviler ise her gün yeni katliam, baskı, işkence ve ağır hakaretlere maruz kalmakta. Yaşananların üstüne en önemli inanç merkezlerine yapılan son saldırılar ve o merkezlerde görevli olan Alevilerin katledilmesi bardağı taşıran damla oldu. Lazkiye, Tartus, Humus, Hama ve Şam'da başlayan kitlesel eylemlere, terör estiren genel güvenlik servisine tabi gruplar büyük saldırılar başlattı. Yolda gördükleri kişileri ya da ev bas-kınlarıyla aldıkları kişileri yargısız infazla katlettiler. Bunları yaparken de canlı yayın yapan cihatçı gruplar Alevileri topyekûn imha edeceklerini bildiren konuşmalar yaptılar. Buna rağmen Türkiye'de İslam'a dayanan gerici siyasal yapılanmalar ve burjuva-feodal medya yaşanan gelişmeleri "Esad yanlıları isyan ediyor" başlığı altında yayıp katliamları meşrulaştırmanın yolunu aradılar. Türkiye'de Alevi yönelik katliamcı yönelimleri kınamak ve teşhir etmek amaçlı

eylemler ise yasaklanıyor; eylemciler provoke edici, kışkırtıcı gösterilerek terörize ediliyor. Suriye'de çeşitli inanç önderleri cihatçı gruplara karşı bir direniş örgütlemeyi amaçlayan açıklamalar yapıyorlar. Humus vilayetinde bu içerikte bir silahlı direnişin başlatıldığı söyleniyor. Lübnan Hizbullahı'nın da savaş ilan ettiğine dair söylentiler var. Bu son günlerde ise özellikle Şam ve Humus vilayetlerinde yaşayan Alevi halk Lazkiye ve Tartus vilayetlerine tehcir ediliyor ve orada toplu kıyım doğru itiliyorlar. Gitmek istemeyenler ise ya öldürülüyor ya da tutuklanıp türlü işkencelere maruz bırakılıyor.

HATAY'DA TEPKİ BÜYÜYOR

Bütün bu olanlara istinaden Samandağ'da Emek ve Demokrasi Güçleri bu insanlık dışı, tamamen gerici saldırıların faillerini ve destekleyenleri teşhir etmek ve olası katliamları durdurmak amacıyla bir süreç başlattılar. Bu sürecin ilk adımı olarak kitlesel bir yürüyüş planlandı. Ancak bu pratik "Dikkatleri üzerimize çekmeyelim, çekersek bunu kaldıracak gücümüz yok" gibi saçma sapan bahanelerle yasaklandı. Biz sağa rağmen alana gidip mitingimizi ördük. Pir Sultan Abdal Kültür Derneği (PSAKD) başta olmak üzere ve onun uğraşlarının bir sonucu olarak Avrupa'dan da birçok Alevi dernek ve federasyon başkanı, siyasî kurum temsilcileri mitingde söz alarak durumu teşhir etti ve Suriye'nin ötekilerine, ezilen çeşitli inanç ve milliyetten halka desteklerini sundular. Sürece dair mahalle toplantıları, basın açıklamaları ve yürüyüşler olmak üzere birçok pratik üzerine tartışmalar sürmektedir. Bu pratiklerdeki amaç oradaki ezilen halkın yanında saf tutmak, seslerine ses olmak ve geleceklerini güvence altına alabilecekleri bir zeminin oluşturulması

için kamuoyu oluşturmaktır. Devlet kendi kurumları ile muhtarlar ve kendi tarafına çekebildiği kitle örgütleriyle halkı korkutmayı ve bir direniş ayağının oluşmaması için elinden geleni yapmaktadır. Biz ise mahallelerde toplantılar organize edebilmek için kurumların o mahallelerdeki temsilcileriyle iletişim kurmaktayız. Mahalle toplantılarından sonra kitlenin durumuna göre büyük bir yürüyüş ve mitingin örülmesi için uğraş vereceğiz. Sadece Samandağ değil Defne, Antakya ve İskenderun'daki devrimci, demokrat, ilerici kurumlar da çeşitli pratikler ortaya koymaktadır. Bugün bölgede yaşanan gelişmelere dair tüm halkın tepkisini dile getirebileceği, Antakya merkezli büyük bir yürüyüş yapabilme olanakları tartışılmaktadır.

Tüm bunlar bize, daha çok da halkımıza kendi gelecekleri için, yaşamları ve birlikleri için ilkin kendilerinin örgütlü olmaları gerektiğini göstermektedir. Sadece işgale uğrayan, yaşamının her bakımdan risklerle dolu olduğu ülkelerde, zorbalığa dayanan iktidarların yıkıldığı anlarda değil tüm gerici iktidarlar altında halkların güvencesi kendilerinin sağlam, saldırı halinde dağılmayacak nitelikte örgütlülükler kurmuş olmalarıdır. Aksi halde tümüyle saldırmaya, imhaya dayalı biçimde donanmış, ironik biçimde geleceksiz bırakılmış ayak takımından oluşturulmuş güçlerle saldırdıklarında "örgütsüz halk" katliamla, yıkımlarla karşı karşıya kalmaktadır. Kendi çıkarlarını egemenlerden ayırt ederek örgütlenen bir halk olmak için Suriye'de yaşamakta olanları bir tecrübeye dönüştürelim... Suriye'nin Alevi halkıyla dayanışmanın zorunluluğunu aynı zamanda bu nedenle haykırıyoruz.

Samandağ'dan Bir Partizan Okuru

İNTİHAR TOPLUMSAL SÜRECİN BİREYSEL EYLEMİDİR

“Marmaray’da” ya da “Galata Kulesi’nde intihar” haberlerine biraz daha sık rastladığımız son yıllarda toplanan verilere göre Türkiye’de intihar olayları artıyor. Bu durum hem ekonomik koşulların kötüleştiğine işaret eder hem de toplumsal olarak umutsuzluğun derinleştiğine...

İntihar kavramı, kapitalist sistemin sömürü çarkına su taşıyan anaakım psikolojinin ona bağımlı ölçütleriyle sınırlandırdığı ve değerlendirdiği bir şekilde karşımıza çıkmaktadır. Öyle ki sistem, insanın emeğiyle birlikte ruh-sallığını da kendi çarkının etkin gücü haline getirir. Psikopatolojiyi bireye indirgeyerek kendi pazarını kuran, bu pazardaki “kurtarıcı” rolüyle failliğini meşrulaştıran kapitalist zorbalık ve onun “bilimsel” metotları intiharı da elbette hakikatiyle birlikte ele almayacaktır.

Türkiye’de ekonomik-siyasi krizin büyüdüğü, baskı ve faşizmin sopasını bir an olsun elinden bırakmadığı süreçte intihar vakalarındaki artış göze çarpmaktadır. Bununla eşzamanlı olarak Türkiye’de antidepresan ilaçlarının kullanımı da yüzde 60 oranında seyrediyor. Anti-depresanların kullanımının verilerini elde edilebilsek de onunla birlikte ya da ondan tamamen ayrı bir biçimde kullanılan yasaklı uyuşturucu maddelerin kullanımının verilerine tam olarak ya da yaklaşık olarak ulaşmamız zor. Buna rağmen bu maddelere erişimdeki kolaylığın önemli oranda farkındayız ve bu maddelerin kullanımındaki artış da gözlemlenebilir.

Bireysel öfkenin bir toplumsal sorun olarak ele alınamaması ve toplumsal sorunların nihayet her halk hareketinin kaynağı olmasından hareketle bir halk hareketine doğru ilerlememesi için erişiminin kolaylaştırıldığı “sakinleştiricilerin” kullanımındaki bu yüksek artış, ekonomik-siyasî kriz girdabından çıkamayan ve insanları ölümün eşığıne kadar getiren faşizm için oldukça keyif verici olmalı. Tüm bu çabaya karşın eylemselleşen intiharlar ise gündemimizden eksik olmuyor. O denli normalleştirilmiş bir durumda ki, intiharı yaratan duruma değil gerçekleşmesine, dolayısıyla intihar edene karşı öfkesini gizlemeden gösteren bir yığın ile karşı karşıyayız. Bu noktada temelsiz tartışılan intihar

durumu, tartışmayı yanıllaştırmaktadır. Bu yanıllık, intiharı yaratan sistemden yana bir tutumdur aslında.

EYLEMİN BİREYSELLİĞİ ONU APOLİTİKLEŞTİRMEZ

Marks, 1846 yılında kaleme aldığı “Peuchet: İntihar Üzerine” başlıklı metninde, Fransız Devrimi ve dönemin siyasî süreçlerini yaşayan Jacques Peuchet’in kitabından alıntılara yer verir. Bu alıntılarla temellendirdiği metni kaleme alırken şöyle der: “Sadece proleterler için biraz ekmek ve biraz eğitim sağlama sorunu ile ilgilenen ve sadece işçilerin toplumun şu anki durumu yüzünden sıkıntı çektiğini düşünen aksi takdirde, şu an var olan dünyanın var olması muh-

Özkiyım (intihar) üzerine, feodal toplumlarda ve dinlerce tabular kurulmuş, yasaklar konmuş ve hatta intihar edenin cehenneme gideceğine dair keskin bir görüş bildirilmiştir. İntihar, tüm dinlerde ahlakî olarak mahkûm edilmiştir. Dinî akımlarda bunun temel nedeni hayatın, burada özel olarak canın yaratıcıya ait olduğu fikri olsa da intihara karşı bir ahlakî normun neredeyse en başından beri bilinçlerde yer edindiğini söylemeliyiz.

Tüm bu yasaklama, dışlama ve cehennem kesinliğine rağmen intihar neden önlenememektedir? Bu soruya şöyle cevap verir Marks ve Peuchet: “Tüm Avrupa’ya hükmeden akıldışı kurumların nasıl ulusların kanını ve yaşamını tü-

intihardan birisi suçlanacaksa suçlanması gereken geride kalan insanlardır, çünkü bu grup arasında intihar eden insan için uğruna hayatta kalmayı hak edecek bir kişi bile yoktur. [...] Bu nasıl bir toplum, insan milyonların ortasında en derin yalnızlığı yaşıyor; hiç kimse farkına varmadan dayanılmaz kendini öldürme arzusuyla kahrolabiliyor? Bu toplum toplum değildir, Rousseau’nun dediği gibi, vahşi hayvanların yaşadığı bir çöldür.”

Uzun bir alıntı ile cevap verdiğimiz sorunun güncelliği karşısında 1846 yılından getirilen cevabın somut karşılığını görebiliyoruz. Bugün intiharın karşısında alınan tepkileri, gerici feodal bağlamdan ayrı tutamayız. Nitekim üretimin gerilediği, işsizliğin ve geleceksizliğin hüküm sürdüğü atmosfer altında intiharın organik nedenleri ikincil olarak değerlendirilebilir. Ancak temellendireceğimiz nokta, birincil olan, geleceğe dair belirsizlik, derin bir öngörüsüzlüktür. Umut edilmeyen bir geleceğin bugününün çöküntüsü altında kalan birey kendisinde o çöküntüyü kaldırarak kuvveti göremediğinde, ilk hareketliliğinde daha derine girmek ve acıyı dindirmek adına intiharı düşünmeye başlayacaktır.

ÖRGÜTLÜLÜK İLE KALDIRILIR ÜSTÜMÜZDEKİ GELECEKSİZLİK DUVARI

Gericici sistemleri, özel olarak faşizmi, kendinde barındırdığı kriz koşullarının gerçekleşmesi dönemlerinde kapitalizmi bir toplumsal hareketin hedefi olmaktan kurtarmak için devletlerin, egemen sınıf kurumlarının yarattıkları sınırlar, bireyleri örgütlenmekten uzaklaştıran her türlü baskıcı hareket karşısında ortak bir gelecek imajı etrafında örgütlenmek ruhsal çöküntüyü un ufak edecektir. Yalnızlık duygusunu hiçleştirmek ve onun karşısında kalabalıklaşmak kurtuluş için intiharı düşlemenin yerine mücadeleyi koşullayan esaslı bir tutumdur. O halde, geleceksizliğin karşısında kurulacak barikatların arkasında kuşanacağımız direnç geleceğin inşasına taşınacak taşları içinde yaratacak, sistemin zorba saldırılarında elimizde güç olacaktır.

temel dünyalar içinde en iyisi olduğunu savunan hayırsever burjuva düşüncesinin dayanaklarını gösterebilir.” Burjuva toplumun yüksek devlet memurunun anılarını dayanak göstererek yaptığı intihar eleştirisi, Marks’ın egemen sınıfı alaşağı etmesindeki ustalığının eseridir. Bununla birlikte, Peuchet ve Marks, intihar olgusu üzerinden bunun toplumsal örgütlenme dinamiğinin kötülüğünün belirtisi olduğuna değinir. Var olan bu kötülüğün sonucu olarak yoksulluk görülür. Sanayinin durgunlaştığı ve ekonomi kriz dönemlerinde intiharın artarak salgın gibi yayıldığını ifade ederler.

kettiğini, uygarlaşmış adaletin tehlikeli kararlarını onaylatmak için hapishaneler, cezalandırmalar ve ölüm araçları tarafından etrafının nasıl sıkıca sarıldığını gördüğümüzde; her anlamda sefalet terk edilmiş sınıfların sayısal büyüklüğünü ve acımasız aşağılamalarla hırpalanan, önlem olsun diye ya da belki de onları sefilliklerinden kurtarmak için toplum dışına itilmiş insanları gördüğümüzde, tüm bunlara tanık olduğumuzda, çoğunlukla geleneklerimizi, önyargılarımızı, kanunlarımızı ve ahlakımızı ayaklar altına alan bir varoluşa saygı duyması için neyin bize, bu insanlara emretme hakkını verdiğini anlayamayız. [...] eğer

SURİYE'DE AZINLIK İNANÇ GRUPLARI

Suriye'de Baas Partisi'nin devrilmesi ve iktidarın Heyet Tahrir el-Şam'a (HTŞ) bağlı çetelerin eline geçmesinin ardından azınlık inançlardan milliyetlere dönük saldırılar yaşanıyor. Özellikle Arap Alevileri ve Hristiyanlar cihatçı çetelerin hedefi olmuş konumda.

Saldırılarına uğrayan ve gelecekleri hakkında çeşitli yorumların yapıldığı çeşitli inanç ve milliyetlerden halkın özelliklerini, geçmişlerini ve güçlerini bilmek, ilerleyen dönemde "kurgulanmak istenen" Suriye'nin yönetilmesi-nin zorlukları hakkında kabaca bir fikir verecektir. Yazımızın konusu en genel bilgileri vererek bu durumu anlamaktır.

Hristiyanlar, Nusayriler, Dürziler gibi inanç grupları binlerce yıldır Suriye topraklarında yaşıyor. Bugün bu topraklardan HTŞ eliyle sökülüp atılmak ya da hâkim düşünceye itaat ettirmek ve zorla asilime edilmek isteniyor. Suriye'deki Hristiyan nüfus 2011'den önce Suriye nüfusunun yüzde 10'unu oluşturuyordu. Suriye'deki Hristiyanların 2022 yılındaki sayısına ilişkin tahminler, toplam Suriye nüfusunun yüzde 2'sinden azı ile yaklaşık yüzde 2,5'i arasında değişmektedir. Suriye Hristiyanlarının çoğu Antakya Rum Ortodoks Kilisesi (700.000) ya da Süryani Ortodoks Kilisesi üyesidir.

Suriyeli Hristiyanlar Müslümanlara göre daha fazla mülkiyete sahiptir; Hristiyanların çoğu Şam, Halep, Humus, Hama veya Lazkiye'de ya da çevresinde yaşamaktadır.

Suriye Anayasası, Suriye devlet başkanının Müslüman olması gerektiğini belirtmektedir. Bu, anayasanın yazıldığı dönemde halkın talebinin de bir sonucudur. Ancak Suriye'de devletin resmî bir dini bulunmamaktadır.

1970 yılında askerî bir darbeyle iktidara geldikten sonra Hafız Esad'ın 31 Ocak 1973 tarihinde yeni anayasayı yürürlüğe koyması ulusal bir krize yol açtı. Önceki anayasaların aksine bu anayasada

Suriye devlet başkanının İslam dinine mensup olması şartı aranmıyordu ve bu da Hama, Humus ve Halep'te Müslüman Kardeşler tarafından organize edilen şiddetli gösterilere yol açtı.

Hristiyanlar Suriye'de yaşamın her alanında yer almaktaydı ve Suriyeli Hristiyanlar Suriyeli diğer dinî gruplara göre nispeten varlıklı ve daha yüksek eğitimliydi. Suriyeli Hristiyanlar, toplumsal yaşama katılmaktadır.

ALEVİLER VE DÜRZİLER

Suriye'de Aleviler çoğunlukla Levant bölgesinde yaşayan, dinî ve etnik bir topluluktur. Şiiliğin erken dönemlerinde ortaya çıkan bir Gâliyye kolu olduğu düşünülmektedir. On iki imamcı mezhebin ilk imamı olarak saygı duyulan Ali, Alevi inancının bazı yorumlarında ilahi bir varlık olarak görülmektedir. Grubun 9. yüzyılda İbnü'n-Nusayr tarafından kurulduğuna inanılmaktadır. Bu nedenle Alevilere "Nusayri" de denilmektedir, ancak bu ifade günümüzde topluluğa mensup kişilerce tercih edilmemektedir.

Hafız Esad döneminde uygulanan liberal ekonomik politikalar kırsal alandan kente göçü yoğun biçimde tetiklemiş, daha ziyade kırlık-dağlık alanlarda yaşayan ve nüfuslarının çoğunluğu oluşturduğu Lazkiye kırsalında bulunan Aleviler Hama, Lazkiye, Tartus ve Şam'a yerleşmeye başlamışlardır. Sosyal yapılanma açısından kırsal-dağlık alanlarda yaşayan Alevilerde aşiret/kabile bağları daha güçlü iken büyük şehirlerde yaşayan Aleviler arasında bu bağ, ailenin çeşitli kolları arasında devam eden dayanışmaya dönüşmüştür.

Suriye'nin henüz bağımsızlığını kazanmamış olduğu bir tarihte, 1943'te kurulan BAAS Parti'si, Suriye'de hareketlenmeye başlayan siyasal örgütlenmelerinin ve özellikle manda döneminde ortaya çıkan "Arap birliği" ve "sosyalizm" düşüncelerinin üzerine inşa edilmişti.

Kitle partisi olarak yola çıkan BAAS üye-

lerinin çoğunluğunu azınlıklar (Aleviler, Dürziler, Hristiyanlar vd.) oluşturmaya başladı. Bunun başlıca nedeni BAAS'ın benimsemiş olduğu "sosyalist" ilkelerdi. Çünkü söz konusu ilkeler, Sünni çoğunluğun oluşturduğu yerel burjuvazinin ve tüccarların hâkim olduğu büyük kentlerden daha az destek görmekteydi. Asıl destek, dinî azınlıkların daha yoğun olarak yaşadıkları kırsal kesimden gelmekteydi. Azınlıkların BAAS Partisi'ne ilgi göstermelerinin bir başka önemli nedeni ise BAAS'ın Arap milliyetçiliğinin seküler/laik karakteriydi. Geçmişte Arap milliyetçilik hareketi Sünni İslamcılıkla iç içe geçmişti ve öteki dinî azınlık mensubu Arapları, "kusurlu bir Arap" olarak görmekteydi. Dolayısıyla, azınlık mensupları laik Arap milliyetçiliğini benimseyerek Sünni kökenlilerin ülkede milliyetçilik yoluyla mutlak hâkimiyet kurma çabalarını bu suretle bertaraf etmek istemişlerdi.

Dürziler ise ülkedeki azınlık inanç gruplarından bir diğeridir. Dürziler Şam'ın doğu ve güneyindeki kırsal ve dağlık bölgelerde, resmî olarak Cebel el-Dürzi olarak bilinen bölgede yoğunlaşmışlardır. Suriyeli Dürzilerin, Suriye'nin yaklaşık 23 milyonluk nüfusunun yüzde 3,2'sini oluşturduğu tahmin edilmektedir; bu da 700 ila 736 bin kişi oldukları anlamına gelmektedir. Suriye İç Savaşı'ndan önce, 2010 yılında Suriye'de yaklaşık 700 bin Dürzinin yaşadığı tahmin edilmektedir. Bu sayı Suriye nüfusunun yaklaşık yüzde 3'üne tekabül etmektedir. Yaklaşık 337.500 Dürzi, Suriye'de Dürzilerin çoğunlukta olduğu (yaklaşık yüzde 90) tek vilayet olan Süveyda vilayetinde ya da toplam Suriyeli Dürzilerin yüzde 48,2'si yaşıyordu. Şam ve çevresinde (Ceramana, Sahnaya ve Jdeidat Artouz gibi) 250 bin Dürzi ya da yüzde 35,7 yaşarken, Hermon Dağı'nın doğu yakasında yaklaşık 30 bin Dürzi ve İdlib vilayetindeki Cebel es-Summak'ta bulunan 14 köyde yaklaşık 25 bin Dürzi yaşamaktadır.

Dürzilik 11. yüzyılda, Şii mezhebinin bir kolu olan İsmaililik içinden doğdu. Dür-

ziliğin adı, Orta Asya kökenli din adamı Muhammed bin İsmail el-Derezi'den geliyor. Muhammed bin İsmail el-Derezi Mısır'daki Fatîmi Halifelerinden El-Hakim'i Tanrı'nın cisimleşmiş hali olarak görüyordu.

Dürziler, tarihsel olarak Şii gruplarla, özellikle de İran ve Hizbullah ile mesafeli bir ilişki sürdürdü. Bu mesafeli duruşun temel nedenleri hem teolojik hem de siyasî. Dürziler, İsmaili kökenlerine rağmen kendilerini İslam'ın dışında konumlandırıyor ve Şii teolojisini reddediyor. Bu teolojik farklılık, özellikle İran'ın dinî liderlik iddialarına karşı mesafeli duruşlarının temelini oluşturuyor.

Dürzilerin ekonomik durumu, yaşadıkları ülkelere ve bölgelere göre önemli farklılıklar gösteriyor. İsrail'de yaşayan Dürziler, orduda görev alma ve devlet kurumlarında çalışma avantajları sayesinde görece iyi bir ekonomik seviyeye sahip.

Lübnan'da ise Dürziler, geleneksel olarak dağlık bölgelerde yaşamalarına rağmen, ticaret ve siyasetteki etkinlikleri sayesinde önemli bir ekonomik güce sahip. Özellikle Şuf Dağları bölgesindeki Dürzi aileleri, tarih boyunca hem toprak sahipliği hem de ticarî faaliyetlerle öne çıkmış durumda. Bununla birlikte, Lübnan'daki ekonomik kriz ve siyasî istikrarsızlık, Dürzi toplumunu da derinden etkiliyor.

Suriye'deki Dürziler, tarıma elverişli olmayan dağlık arazilerde yaşamalarına rağmen, diasporadaki akrabalarının ekonomik desteği ve geleneksel dayanışma ağları sayesinde ayakta kalabiliyor.

HTŞ'nin iktidarı ele geçirmesinin ardından yaşadıkları bölgelere bu çeteleri sokmayan Dürziler sivil bir hükümet kurulana kadar silah bırakmayacaklarını açıkladılar. Dürzilerin bu duruşu Suriye'de tüm azınlıkların emperyalistlere ve onun çetelerine karşı alınması gereken tavrıdır.

SURİYE'DE KAZAN KAYNIYOR

BAAS rejiminin yerini HTŞ'nin (Heyet Tahrir eş-Şam) almasından bu yana Suriye'de sular durulmadı. Suriye'nin emperyalistler ve yerli iş birlikçileri tarafından yeniden paylaşılması dolayısıyla bölgesel dizaynda "istikrar" tartışmaları sürerken son günlerde HTŞ'nin Lazkiye, Humus, Hama, Tartus kentlerinde Alevi Araplar, Süveyda kentinde ise Dürziler üzerindeki şiddet ve katliam pratiklerine tanık olmaktadır. Saldırıları karşısında Alevi Araplar sokaklara dökülerek HTŞ'ye karşı geniş çaplı protestolar düzenledi. Bu protestolarda Suriye Geçici Yönetimine (HTŞ) bağlı 14 "genel güvenlik servisi" mensubu öldü ve egemenlerin manipülasyon araçları bir kez daha işletildi: burjuva-feodal medya "güvenlik servisi"nden 14 kişinin, söz konusu protestoların şiddet yoluyla bastırılmasına karşı halkın kendini koruma refleksinin sonucunda öldüğü gerçeğini "Esad rejimi unsurlarının yeni yönetime bağlı güvenlik güçlerine pusu kurması sonucu 14 polis hayatını kaybetti" şeklinde çarpıttı.

Colani, Alevi Arapları kapsamayan ancak Kürtlerle birlikte Dürzileri kapsayan "Suriye'nin bölünmez bütünlüğü" vurgusunu sürdürürken Süveyda'da yaşayan Dürziler egemenlerin "yeni yönetim" olarak tanımladığı "cihatçı çetenin yönetimini" tanımadıklarını ve herhangi bir saldırıya devrimci bir tarzda karşılık vereceklerini, federasyon talep edebileceklerini belirttiler. Dürzi hareketi komutanı Baha Cemal, halkın yeni yıl

kutlamalarıyla meşgul olduğu sırada HTŞ'nin fırsattan istifade Süveyda'ya girmeye çalıştığını vurguladı. Cemal, "Hiçbir uyarı olmaksızın ve uygunsuz bir şekilde geldiler. Biz bunu reddediyoruz. Askerî liderlerimiz var; ama bireylerle ya da gruplarla koordinasyon yapmıyoruz. ... Suriye genelinde neler olup bittiğini tam olarak bilmiyoruz. Bu nedenle, bize herhangi bir oldu bittinin dayatılmasına izin vermiyoruz. Şeyh Akıl ve Şeyh Selman Hikmet Hacer ile iletişim kuruldu ve onlar hiçbir kuvvetin izin almadan Süveyda'ya gelmesine izin vermeyecekleri yönünde karar verdi. Şu anda kimsenin müdahalesine izin vermeyeceklerini vurguladılar." şeklindeki açıklamasıyla HTŞ'nin kente girmesine izin vermeyeceklerini belirtmiş, "Kan dökmeyi reddediyoruz. Ancak eğer üzerimize bir şey dayatılırsa bu baskıya karşı tereddütsüz devrim yapmaya hazırız." diyerek geçici hükümetin saldırılarına karşı net bir tutum ortaya koymuştur.

HTŞ'nin Alevi bölgelerindeki saldırıları da devam ediyor. Bu saldırılar "Esad yanlısı Nusayriler ayaklandı" gibi demagogilerle gerekçelendirilmektedir. HTŞ otoritesini kabul etmeyen, savunmasız Alevi yığınlar mezhepçilikle suçlanmakta ve "yeni yönetime entegrasyonları" barışçıl çağrılarla, uzlaşmalarla, rıza sağlanarak değil baskı ve şiddet yolu ile, boyun eğdirilerek sağlanmaya çalışılmaktadır. Colani'nin Dürziler hakkındaki barışçıl söylemleri ise parçalanmış Suriye'de Dürzilerin tıpkı Kürtler gibi

askerî operasyonlara karşı kendilerini savunabilecek yeterliliğe sahip olmasından ileri gelmektedir. Keza Baha Cemal'in "Güvenliği yönetebilecek ve kontrol edebilecek kapasiteye ve askerî liderlere sahibiz, bu nedenle tavrımızda ısrar ediyoruz." söylemi de bu gerçeğe işaret etmektedir. HTŞ'nin sahip olduğu dinî ve politik anlayış Alevilere ve Dürzilere yönelik saldırıları meşru/mübah kabul etmektedir. Nitekim, bu meşruluk "ümmetin" Nusayri ve Dürzi karşıtlığıyla karakterize olmaktadır. Bununla birlikte bu anlayış, HTŞ'nin Suriye'yi yönetme iddiasındaki "geçici hükümetin farklı etnik unsurları kapsadığı" söylemleriyle çelişmektedir. Bu çelişki, ancak "geçici hükümet" in niteliğiyle birlikte ele alındığında doğru okunabilir. HTŞ'nin başını çektiği çeteler bölge gerici devletleri ile ABD ve Batılı emperyalistlerin dolaylı ve dolaysız desteğiyle iktidara gelmiştir. Dolayısıyla BAAS rejiminin yerini alan geçici hükümetin gerici ve emperyalizmin iş birlikçisi niteliği, gelişmelerin tutarlı bir analizini yapmak için önemli bir referanstır.

Emperyalistlerin sömürge ve yarı sömürgelerdeki tahakkümünü sağlayan en temel etken yerel gericiliktir. Orta Doğu'da bu durum emperyalistler ve iş birlikçileri tarafından daha çok ulusal ve dinî çelişkilerin derinleştirilmesiyle sağlanmaktadır. Bölgesel dizaynda emperyalistlerin arenadaki yeni aparatlarından biri olan HTŞ, bölgenin sosyoekonomik yapısına istinaden iyi

bir uşak olmak için çabalarken doğal olarak gericiliğin tırmandırılmasında da önemli roller üstlenmektedir. Dolayısıyla "geçici hükümet" in HTŞ dışındaki tüm kesimleri yönetimden dışlaması emperyalizmin Orta Doğu politikalarından azade değildir. HTŞ'nin başını çektiği grupların "yeni yönetim" inin şimdiye kadar Alevilere ve Dürzilere yönelik saldırıları doğrulayan veya yalanlayan bir açıklaması mevcut değil. Ancak HTŞ'nin "kapsayıcı" söyleminin aksine dışlayıcı pratiğinin toplumsal ölçekteki yansımaları yani Lazkiye, Tartus, Hama ve Humus'ta Alevi Arapların ve Hristiyanların, Süveyda'da Dürzilerin isyana eğilim göstermesi, Rojava Kürtlerinin statü kazanmasının önüne geçmek istemesi bu dışlayıcılığı teyit etmek için yeterlidir. Zira Rojava'daki de-facto özerk yönetimin statü istemi ile Dürzilerin federasyon eğilimi HTŞ'nin izlediği bu iki yüzlü siyaset ile engellenmekte ve sonuçta her kapı "Suriye'nin toprak bütünlüğü" ne çıkmaktadır.

MÜZAKEREDEN STATÜ ÇIKAR MI?

Kurulacak denklemde Suriye'de Kürtlere statü verilip verilmeyeceği meselesi en önemli tartışma konularından biri oldu. Bu sırada ABD-Fransa heyetinin hakemliğinde "Kürt-Kürt diyalogu" adı verilen, Kürt partiler ve gruplar arasında bir dizi görüşme gerçekleşti. Taraflar arasında programatik çelişkiler mevcut olsa da bu görüşmeler belli bir sonuca bağlanmıştır. ENKS (Suriye Kürt

Ulusal Konseyi) ve PYNK (Kürt Ulusal Birliği Partileri) taraflarının ortaklaştığı öncelikli hedef Şam ile müzakere tabanlı görüşmelerin başlamasıydı. ENKS, Şam'da bulunduklarını, şimdiye kadar Colani ile görüşmediklerini, yalnızca büyükelçilik ve ülke temsilcilikleriyle görüştüklerini bildirirken geçtiğimiz günlerde Mazlum Abdi ile Colani arasında Şam'da bir görüşme gerçekleşti. SDG (Suriye Demokratik Güçleri) tarafından yapılan açıklamada görüşmede yalnızca askerî konuların ele alındığı vurgulandı. Ancak HTŞ kaynakları Colani'nin özerklik ve federasyon meselesinde geri adım atmadığını duyurdu. Her şeye rağmen iki taraf da görüşmenin "olumlu" geçtiğini duyurdu.

HTŞ ile SDG şimdiye kadar karşı karşıya gelmedi. Keza iki tarafın da bu yönde bir gelişmenin önünü almak için çaba harcadığını söyleyebiliriz. Colani'nin Kürtlerin Suriye'nin esas unsuru olduğuna ve ülkenin bölünmez bütünlüğüne dair söylemleri, SDG'nin açıklamalarıyla uygunluk içerisindeydi. Colani ile benzer argümanlar Şarku'l Avsat ile yaptığı röportajda Mazlum Abdi tarafından şu şekilde dile getirilmişti: "Biz Suriye'nin bölünmesini istemiyoruz. Ülkeyi yönetecek hükümetin kurulmasında ve bu hükümete katılmada üzerimize düşen rolü oynamaya hazırız." Aynı röportajda Kürtlerin özerklik ya da federasyon biçiminde statü kazanmasına dair sorular ise silik cevaplarla geçiştirilmiştir. Bununla birlikte SDG'nin silahları, güçleri ve deneyimleriyle kurulacak olan "ulusal ordu"ya entegrasyonunun sağlanacağı, aynı zamanda sınır güvenliğini Şam'a devretmeye hazır oldukları açıkça belirtilmiştir. Dolayısıyla yapılan görüşmede Kürtlerin statü sorununun bir çözüme bağlanmadığı, müzakere nin ilk adımlarının askerî konuların ele alındığı, statü tartışmalarının özellikle Kürt taraflar arasında gittikçe derinleşeceği ve bu tartışmaların yeni hükümetle ilişkilerde tıkanıklığa yol açacağı, emperyalistlerin Kürtler için kullandığı "önemli ortak" söyleminin bir süre daha devam edeceği anlaşılmaktadır.

ROJAVA'YA SALDIRILAR, GELİŞMELER VE OLASILIKLAR

Çatışmalar boyunca HTŞ'ye eskortluk eden güçlerden birisi de TC'nin desteklediği SMO (Suriye Milli Ordusu) idi. SMO kaynakları HTŞ ile birlikte çatışmalara katıldıklarını doğrulamış, yatay ilişkilerin varlığı açığa çıkmıştı. Dolayısıyla TC'nin bu sürece müdahale etmediği yönündeki söylemleri boşa

çıkıyordu. Halep çıkarmasından bu yana TC'ye bağlı SMO çeteleri Rojava'nın stratejik bölgelerine dönük saldırılarını yoğunlaştırırken egemenler HTŞ'nin bu saldırılara hiçbir destek vermediğini kaniyetleme çabası içerisindeydi. Ne var ki açığa çıkan gerçekler HTŞ ve SMO'nun organik ilişkiler içerisinde olduğunu ortaya koymuştur. HTŞ, SMO'nun Rojava'ya dönük saldırılarına ağızdan destek vermese de herhangi bir karşı koyuş içerisinde olmamıştır. Bununla birlikte "entegrasyon" sürecinde SMO'nun da kendisini feshederek ulusal orduya katılacağı açıklanmıştı. Öte yandan özellikle Tışrin Barajı civarında yoğunlaşan saldırılara karşı ABD ve Batılı emperyalistler TC'yi, operasyonları devam ettirmesi halinde yaptırıma gidecekleri konusunda uyarıyordu. Senatör J. Kennedy, "Kürtleri rahat bırakın, Suriye vatandaşlarını rahat bırakın. Türkiye NATO üyesi ve bizim dostumuz, ancak buna uygun şekilde hareket etmiyorlar. Eğer Suriye'yi işgal ederseniz ve Kürtlere zarar verirsiniz bu kongreye harekete geçmesi için çağrıda bulunacağım ve yaptırımlarımız Türkiye ekonomisi için pek iyi olmayacak." şeklinde konuşmuştu. Bu uyarılardan sonra TC'nin "sevkiyat" haberleri ve Rojava'ya dönük olası kapsamlı bir saldırısı gündemden düşmüştür, ancak TC'nin ve SMO'nun saldırıları "sınır güvenliği" bahanesiyle hâlâ devam etmektedir. Bu nedenle başını ABD ve Fransa'nın çektiği emperyalist kamp, taraflar üzerindeki bağlayıcılığı dengelemek için SMO ile SDG arasında denge arayışına girişmiştir.

TC'nin yeni hükümette paydaş olmak istediği açıktır. Nitekim Ömer Çiftçi isimli El Kaide üyesinin yeni yönetime tuğgeneral olarak atanması da bu çabanın bir sonucudur. Ancak bilinmelidir ki çetelerin farklı dönemlerde, farklı isimlerle TC ile kurduğu ortaklık yeni dengelerde iflas etmeye müsaittir. Zira günümüzde SMO ismiyle kurulan ortaklık da çetelerin dönemsel çıkarlarına hizmet etmektedir. TC'nin desteği olmaksızın SMO'nun dağılması ne kadar kaçınılmazsa ortak çıkarlar dönemi sona erdiğinde SMO'yu oluşturan unsurların kendi çıkarları doğrultusunda yeni muhataplar edinmesi de o kadar kaçınılmazdır. Şam'ın ele geçirilmesi ve çetelerin iktidar gücüne sahip olması TC'yi bölge politikasında gittikçe yalnızlaştırıcaktır. SMO içerisindeki çözümler ve dağılmalar da bu öngörümüzü güçlendirmektedir. SMO'yu oluşturan unsurların çeşitliliği, daha baştan her birinin kendi çıkarları ekserinde birleştiklerini göstermekteydi.

Dolayısıyla Kürt düşmanlığıyla bezeli TC'nin, Rojava politikasında bu unsurları bir arada tutması ne kadar zor ise bir bütün olarak merkezî yönetimde otorite ortağı olması da o kadar zordur. HTŞ'nin rakipsiz olmayı ve diğer güçleri kendi bünyesinde eritmeyi içeren "entegrasyon" çıkışı, şimdiden SMO'nun dağılmaya müsait yapısını kaşımaktadır. Bu bağlamda HTŞ'nin görece homojen yapısının SMO'nun heterojen birliğini yuttuğunu söylemek mümkün. Buna rağmen HTŞ'nin devleti yönetme konusundaki deneyimsizliği siyasî krizi derinleştirecektir. Çünkü Suriye'nin çeşitli uluslardan ve inançlardan oluşan demografik yapısı tarihsel olarak belli bir çözüme bağlanamamış ulusal ve mezhepsel sorunların çözümünü öncelikli kılmaktadır. HTŞ, sahip olduğu gerici niteliğinden dolayı bu sorunlara çözüm üretebilecek bir vasa sahip değildir. Binaenaleyh, HTŞ'nin de sözde "kapsayıcı", gerçekte dışlayıcı tutumunu sürdürmesi ve halk isyanlarının sürmesi halinde her zaman dağılmaya müsait bir yapıya sahip olduğunu belirtmek gerekir.

İSTİNAT DUVARI NE KADAR SAĞLAM?

ABD, Batılı emperyalistler ve İsrail güncel durumda TC'nin ve destekçisi olduğu SMO'nun Kürtlere yönelik saldırılarının önüne geçmek için bir nevi istinat duvarı işlevi görmektedir. Ancak söz konusu emperyalistler ve iş birlikçileri ise bu istinat duvarının çökmeyeceğini garantilemek mümkün değildir. Emperyalizm ve iş birlikçileri için amaç "önemli ortak"ların maruz kaldığı ezen ulus mezalimine son vermek değildir, sermayeye kan taşınması için mümkün mertebe ulusal sorunu derinleştirmek veya bir başka biçimde sürdürmek, yeniden üretmektir. Zira egemen sınıfların dünya çapında yol açtığı ulusal sorunlar aynı zamanda sömürgeci sorunlardır, burjuva demokratik dönüşümlerini tamamlayamamış ülkelerdeki emperyalist sömürünün, ilhak altındaki uluslar üzerinde başka biçimlerde sürdürülmesidir. Bu nedenle emperyalistlerin üreteceği "çözüm"ler de daha önce belirttiğimiz gibi ilhak, işgali ve sömürüyü sona erdirmeyecektir. Dolayısıyla emperyalistlerin ve Siyonistlerin Kürtler için ördüğü duvarın temelinde dökülen betona su verilmediğinin altını çizmeliyiz.

Emperyalistlerin ve Siyonistlerin Kürtlere karşı sergilediği ılımlı tutum yurtsever çevrelerce takdir edilmekte ve sahip

lenilmektedir. Dostlarımız uzlaşmacı paradigma ekseninde hareket etmekte ve siyaseti bu yönde belirlemeye devam etmektedir. Bu siyasetin ulusun geniş bir kesiminin ulusal baskının baş aktörlerini ve efendilerini "deniz ortasında ufkta görünen kara" olarak görmeye yol açtığını görüyoruz. Ezilen ulusların makus talihinin bir özelliği yabancı güçlerin hegemonya ağına düşmeleridir. Ezilen ulus hareketlerinin egemen yabancı güçlerin ağına düşmeden, bu ağları parçalayarak ilerleyebilmesi hiç kuşkusuz devrimci ve sosyalizm yönündeki hareketin varlığına, gelişimine bağlıdır. Bu olmaksızın ondan gerçek kurtuluş yönünde ilerleme beklemek nihayet bir yanılgıdır. Dolayısıyla ezilen ulus hareketlerinin "kendine uzatılan ellerden medet umması" şaşkıncı ya da akıl almaz değildir. Pragmatist davranmak siyasetin esaslarından biridir ve ulusal hareketlerin pragmatizmi hegemon güçlerden "ileri derecede ödünler vererek yararlanmayı" içerir. Bu noktada komünistlerin esas görevi bu tür süreçlerin muhatabı olmadıklarının idrakinde olmaları, ezilen ulusun halkına kurtuluş yönünü göstermekte ısrarcı olmalarıdır Bu bağlamda gerici Kürtlerle kurmak istediği ilişkilerin ve ılımlı söylemlerin yalnızca kirli hegemonik çıkarlara hizmet ettiğini açığa teşhir etmeye devam etmeliyiz.

Öte yandan TC'nin Suriye ile bağlantılı kendi içindeki olası adımlarını göz ardı etmemek gerekir. TC'nin emperyalist efendileri tarafından kulağının çekilmesi, kendi çıkarları doğrultusunda belirlediği bölge politikalarını terk edeceği anlamına gelmez. TC'nin Rojava'ya dönük saldırıları, içerde KUH'a (Kürt Ulusal Hareketi) teslimiyet dayatmasına dönüşen tehdit içeriğine sahiptir. Bu bağlamda Öcalan'a biçilen barış soslu PKK'yi lağvettirme rolü, Kürt ulusal kazanımlarını yok etme tehdidiyle içerilidir. Dolayısıyla emperyalist efendilerinin dizginleme çabasına karşın TC'nin SDG'ye karşı düşmanlığını perçinlemesi, nesnel koşulların Öcalan'ı iş birliğine sürükleyerek Kürt ulusal mücadelesinin tasfiyesi için zemin hazırlamayı hedeflemektedir. Bu konuyu başka bir yazıda tartışacağız. Son olarak belirtmek gerekir ki, emperyalistlerin ve iş birlikçilerinin hiçbir söylemi ve politikası Kürt ulusunun yüzü suyu hürmetine hayata geçirilmemektedir. Önümüzdeki süreçte bu söylemlerin ve politikaların ne kadar 'takdir edilesi' olduğu, istinat duvarının kimi koruduğu, aktörlerin hedefleri tüm çıplaklığıyla ortaya çıkacaktır.

Çıkarlarımız Vardır ve Tutumlarımız

Yeni bir dünya yaratmanın eskisini yıkmakla başladığını söylüyoruz. Eskisini yıkmaktan söz ettiğimiz yerde, karşımıza çok dirençli ve çok kitlesel bir güç çıkıp “yıkıcısınız, bu yüzden cezalandırılacaksınız” diyor ve türlü işkenceleri de içeren kapsamlı bir saldırıyla yeni bir dünya yaratma çabasını yok etmek istiyor. Bu, insanlık tarihinin uzunca bir dönemi boyunca görülen gericiğin, yok olanın, eskiyip çürüyenin yeniye ayak direme halidir ve ortaya çıkması tarihin bir kanunudur. Kendimizi geçmişin her türden hurafesinden sıyrmadan geleceği tam olarak kuramayız ve bu uzun süreli bir mücadelenin konusudur.

Yeni dünyayı hayal etmekle başlayan proleter devrimler süreci henüz burjuvazinin geçmişin kendisi için ayak bağı olan hurafelerinden kurtulmak için çabaladığı zamanlarda gerçekleşmesi çok mümkün özgürlüklerden, eşitlikten ve uygarlıktan yana bir ilerleyişin, aydınlanmanın olanaklarına sahipti. Bu ilerleyiş görece uzun sürmekle birlikte proleter devrimler sürecine doğru adımlar atıldıkça zayıfladı. Nihayet proleterya tarih sahnesine “kendi dünyasını kurmak üzere” adım attığında burjuvazi artık “ayak bağı” hurafeleri baş tacı yapmaya başlamıştı. Kendi dünyasını kurmuş olduğunda o feodal çağın artıklarını bir ağ gibi söz konusu ilerleyişin üzerine attı. Bu ağın getirdiği önemli sonuçlardan biri proleter hareket içindeki “ölmüş kuşakların geleneği”dir, hareket kendi özgün yolunda ilerlemek yerine bu geleneklerin çizdiği yola yönelenlerin saptırmalarına maruz kaldı. Her devrimci bunalım döneminde hareket, yeniden ve yeniden bu saptırmalarla uğraşmak zorunda kalmıştır.

Marks 18 Brumaire’de, hemen girişte bu durumdan söz eder: devrimci bunalım çağında yazılmış bu eserde böylesi zamanlarda “Tüm ölmüş kuşakların geleneği yaşayanların beyinlerine bir kâbus gibi çöker.” der. Devamında: “Ve tam da şeyleri ve kendilerini dönüştürmekle, henüz ortada bulunmayan bir şeyi yaratmakla uğraşır göründüklerinde, tam da böylesi devrimci bunalım çağlarında, korku içinde geçmişin ruhlarını yardıma çağırır, dünya tarihinin yeni sahnesini eski oldukları için saygı duyulan giysilerle ve devralınan bir dille oynamak üzere, onların adlarını, savaş sloganlarını ve kostümlerini ödünç” aldıklarından söz eder. Bugün de yaşadıklarımız yüz yıllardır deneyimlenen

aynı şeydir. Etrafımızda o kadar çok geri, eski, köhne, pasifliği veya tabiliği salık veren fikir var ki sürekli olarak “kendi yolunda gitmesi” gerekene yanlış yolu gösteriyorlar...

KENDİ YOLUMUZDA YÜRÜYECEĞİZ

Bu yazımızda uzunca bir süredir devam eden ideolojik kayboluşa değineceğiz. Değindiğimiz bir konu olduğu için değil, aksine komünist hareketin işçi sınıfının çıkarlarından hareket ederek yol yürüyebileceğini, yürümesi gerektiğini birçok bağlamda konu ettik, tartıştık. Bugün yeniden aynı konuyu ele almamızın bir nedeni devletler arası savaşların gündemde olmasıyla birlikte bu devletlerin belirlediği tartışmaların etkilerinin artması, bir başka nedeni farklı akımların gene aynı koşullardan ötürü önemli misyonlarla öne çıkmalarından etkilenmenin yükselmesi ve son olarak kendi yolunda yürüme cesaretinin ciddi derecede zayıflamış olmasıdır. İki gerici kamp arasında hangisinin “daha haklı” olduğunu tartışmak ve yolu da bu tartışmanın sonucuna göre belirlemek devrimci bir tutum mudur? Pragmatik olmak adına, devrimin çıkarları doğrultusunda her olaktan faydalanmak adına gerici kamplar tarafından belirlenmeye göz yummak akıllıca bir tutum mudur?

Bu soruya cevap vermeden önce şunu belirtelim: Bu tartışmayı somut bir olgu, olay üzerinden yapmayacağız. Bu tartışmayı “kendi kimliğini bulmakla ilgili yaşanan soruna” dikkat çekmek için yapacağız.

BURJUVAZİNİN İDEOLOJİK HEGEMONYASINDA GERÇEKÇİLİK ALGISI

Bugün dünya üzerindeki çatışmaların, savaşların, gerginliklerin kaynağı olarak gösterilen birçok mesele gerçeklikte ekonomik sorunların ürünüdür. Ne Filistin’in İsrail tarafından işgali ne Ukrayna’da Rusya’nın işgali ne de Batılı emperyalist güçlerin Suriye’ye dolmuş bulunması “ulusal güvenlik”, “demokratikleşme kaygıları”, çeşitli biçimlerdeki gericiiliklerden ileri gelen terör endişesi nedeniyle gerçekleşmiş olaylardır. İsrail’in kuruluşu ve Filistin

üzerindeki yaylışı da Ukrayna’nın işgali de Suriye’deki kaynama da emperyalist devletlerin ekonomik politikalarının bir sonucudur. Her birinde açık biçimde görülen emperyal güçler dünya halkları üzerindeki zorbalığı, tahakkümü bu eylemler yoluyla sürdürmektedir. Bu nedenle komünistler başta olmak üzere tüm anti kapitalist güçler anti emperyalizmi temel devrimci duruş, ilke olarak bayraklaştırmaktadırlar. Anti emperyalist olunmadıkça, dolayısıyla tüm emperyalist güçlere ve bağlaşıklarına karşı sonuna kadar devam edebilecek bir mücadele anlayışına sahip olunmadıkça ve bu anlayışla hareket edilmedikçe sözü geçen çatışmalardan, savaşlarda tam bir kurtuluş olası değildir.

le tartışılabilir. Çünkü öncesi halkın yaşanan işgaldeki, çatışmadaki, savaştaki konumunu değerlendirmeyi içermektedir. Örneğin son yaşananlar değerlendirilirken Suriye halkının çıkarları, durumu, tepkileri, sorunları bilmeden Rusya’nın ya da İran’ın ABD’ye veya İsrail’e karşı görece de olsa “haklı” oldukları üzerinde “devrime hizmet” eden bir yorum mümkün olabilir mi?

Hakeza Rusya’nın Ukrayna işgali Ukrayna halkının çıkarları, durumu, tepkileri, sorunları bakımından değerlendirilmezse Rusya’nın NATO karşısındaki haklılığına omuz vermenin devrim lehine bir anlamı olabilir mi?

Tüm bu gibi sorunları devletlerin politikaları, kaygıları, çıkarları açısından değerlendirenlerin en büyük yanılgısı tartışmaya konu ettiğimiz bu temel sorundan başlamamalarıdır. Onlar “tamam bu var; ama” diyerek devam ediyorlar ve “ama” ile birlikte günün getirdiği tartışmalara kilitleniyorlar. Oysa işgalleri, savaşları ve hatta her türden gerginliği özellikle halkın çıkarları açısından değerlendirmek gerekir ki egemenler arasındaki çelişkilerin sonuçlarını değerlendirmeyi içeren “ama”dan sonrası doğru bir perspektif

Bu işgalin Ukrayna halkının kendi egemenlerine karşı verdiği ve vereceği mücadeleye katkısı hakkında tartışmadan olumlanması ya da olumsuzlanmasının gerçekten devrimci bir karşılığı olabilir mi?

Halkın çıkarları açısından, özelde işçi sınıfının çıkarları açısından değerlendirmek devrimci bir perspektif oluşturma temelidir. Bütün olayları, gelişmeleri ve durumları halkın, özelde işçi sınıfının çıkarları açısından değerlendirmekten söz ettiğimizde belirsiz,

rimizın Kaynağı Çıkarlarımızdır

anlaşılmaz bir şeyden söz etmediğimiz açık olmalıdır. Suriye halkı ya da Ukrayna halkı, Filistin halkı somut bir topluluğu ifade eder. Belli bir topluluğun çıkarları, eğilimleri saptanabilir. Kuşkusuz halk kavramını neye göre yaptığımız da burada bir tartışma konusu olabilir. Çünkü halk konusunda farklı bir tanıma sahip olduğumuzu farklı devrimcileri, kendine Marksist diyen akımları takip edenler biliyordur. Çoğu devrimci hareket halk kavramını ulusa ya da inanca göre tanımlayabiliyor. O yüzden belli bir ülkeden, daha da somutlaştırırsak belli bir devletin “hima-yesindeki” bir toplumdan söz edilirken “halklar” kavramı kullanılıyor. Örneğin Türkiye’de çeşitli milliyetler, inançlar

bilir ki “böyle tanımlandığında farklı milliyetler ve inançlar görülmemiş olur, dolayısıyla farklı milliyetlerin ve inançtan olan toplulukların kolektif hakları, özellikleri, çıkarları görülmemiş olur. Bu da bunlara dayanan mücadeleleri inkâr etmekle sonuçlanır.” Oysa halk kavramını milliyetten, inançtan ayrı, sınıfsal bir zeminde tanımlamakla milliyetleri, inançları görmezden gelmiş olmayız. Aynı halk içinde farklı milliyetlerin, inançların varlığı mümkündür. Bu nedenle komünistlerin halka seslenirken kullandığı “çeşitli milliyetlerden halkımız” söylemi gerçekliğe uygundur.

Buna değinmemizin nedeni şudur: Bakış açımızın kaynağını bu tanım çok net ifade etmektedir. Ait olunan ulusa ya da tabi olunan inanca göre halk tanımlamakla, çıkarlarını temel aldığımız kesimlerin kimler olduğunu da ortaya koymuş oluruz. Bir ulusa halk demek ne kadar yanlışsa (bkz. İbrahim Kaypakkaya, Bütün Yazıları), bu yolla ulusal haklar (en temelde devlet kurma hakkı olan haklar) nasıl inkâr ediliyorsa halk kavramını ulusal içerikte tanımlamak da o kadar yanlıştır, halkın devrimci hareketinin birliğini, dolayısıyla zaferini olanaksızlaştırır. Bu konuda net bir tanıma sahip olmak bakış açımızın net olmasını getirir ve mücadeleyi de olabildiğince sadeleştirir.

HALKIN ÇIKARLARI İÇİN HER ŞEYDEN YARARLANIN

Halkın çıkarları açısından değerlendirmek ve siyaset belirlemek başka çıkarlara yaklaşımımızın da devrimci pragmatizme uygun olmasını sağlar. Komünistlerin pragmatizme yaklaşımı da burada anlaşılabilir. Pragmatizm ilk bakışta “mesafeli olunması” gereken bir şey gibi anlaşılmaktadır. Oysa hayat pragmatizmi koşullar. Kendi çıkarlarımızı

temel almak ve başkalarıyla bu çıkarlar çerçevesinde ilişkilenecek, birleşmek, farklı çıkarlardan oluşan hareketle bunlardan “faydalanmak üzere” bağlar kurmak siyasetin olağan, kaçınılmaz sonuçlarından. Pragmatik olmakla suçlanmak bu nedenle yanlıştır. Yanlış olan pragmatik tutumun dayandığı kaynaktır. Bu da savunduğumuz çıkarların içeriği, kimin çıkarlarını savunduğumuz ve söz konusu çıkarların toplumsal ilerlemeyle devrimci bir bağa sahip olup olmadığı konusunu gündeme getirir. Eğer işçi sınıfının çıkarlarından hareketle

eyleme geçiyorsak bunun sonucu olan eylemdeki pragmatizm de devrimcidir, toplumsal ilerlemenin koşullarına uygundur... Burjuva çıkarlar bakımından gerçekleşen pragmatizm için aynı şey söylenemez. Bu durumda pragmatizmin devrimci eyleme uygunluğundan söz edilebilse de bu geçicidir, bir tür rastlantıdır. Herhangi bir burjuva eylemi pragmatik içeriği dolayısıyla “pragmatik olmakla” eleştirmek abestir. Çünkü her sınıf kendi çıkarları doğrultusunda pragmatik davranır, başkalarıyla veya dışındaki olanaklarla kendisine fayda sağlayacak biçimde ilişkilendirir. Böyle davranmamak bir tür bilinçsizliktir, özel olarak tanımlarsak sınıf bilincinden uzaklıktır. Sınıf savaşımını başarıyla yürütmek ve sonuçlandırmak isteyen her sınıf hareketi çıkarlarını kollayan ve gerçekleştiren bir nitelikte olmalıdır ve bu anlamda pragmatik olmalıdır.

SAĞLAM ZEMİNDE DOĞRU HAMLELER

Kavramlardan hareketle yaptığımız bu iki yorum ve sunduğumuz yaklaşımlar savaşlarda, çatışmalarda, genel olarak büyük olaylarda nasıl doğru davranabiliriz sorusuna yanıt verirken yardımcı olacaktır.

Sonuna kadar işçi sınıfının çıkarlarından, onun ideolojik ve politik önderliğindeki devrim olanağından ayrı düşünmemeyi savunuyoruz. Bunu her şeye rağmen, her düzeydeki zayıflık ya da yenilgi halinde savunuyoruz. İşgale uğrayan bir ülkede halkın kendi çıkarları etrafından örgütlenememiş olması, komünist bir önderliğe sahip olmaması bu savunuyu ortadan kaldırmaz. Çünkü halkın çıkarları dediğimiz şey objektif bir olgudur. Örgütlülük ya da önderlik bu objektifliği kavrayan ve gerçekleştiren mekanizmadır, yani söz konusu çıkarlar önceden vardır, önceldir. Değerlendirme yaparken örneğin işgale uğramış bir ülkedeki devrimci-demokratik güçlere bakmadan önce işgalin söz konusu ülke halkı açısından haksızlık olduğunu söyleriz. Çünkü işgal ilkin halkın kendi çıkarları etrafında birleşmesi zeminini, olanağını ortadan kaldıran bir harekettir. Tam da bu nedenle emperyalizmi ezilen dünya halklarının bağımsız eylemini, kendi geleceğini yaratma olanaklarını, örneğin kendi ulusal devletini ve kapitalizmini yaratma ve geliştirmesini yıkmakla suçlarız. Ezilen ülkelerdeki halkların mücadelesinin anti emperyalist olması zorunluluğunu bu tespitten hareketle ileri sürüyoruz. Ukrayna’da

Rusya’nın NATO karşıtı hamlesi Ukrayna halkının olanaklarını yok ettiği için karşı devrimcidir. Suriye’de ABD’nin ve diğer Batılı emperyalistlerin, Rusya’nın ve başka devletlerin askerî varlığı Suriye halkının birliğini, harekete geçme olanaklarını ortadan kaldırdığı için karşı devrimcidir. Birinin varlığının diğerinin varlığını kaçınılmazlaştırdığı görüşü sürece Suriye halkının çıkarları açısından bakmamaktan kaynaklı problemli ve pragmatizm bakımından da sonuç olarak gericidir. Halkı boğan, görmezden gelen her bakış nihayet gericidir...

PARÇALI DEĞİL HALK BÜTÜNLÜĞÜ ESASTIR

Ukrayna işgalinin Donbass’ta yaşayanlar bakımından değerlendirilmesi gibi Suriye’ye yönelik işgal ve her türden saldırının da Rojava’da ya da Doğu ve Kuzey Suriye’de yaşayanlar bakımından değerlendirilmesi devrim bakımından, toplumsal ilerleme bakımından halkın çıkarlarını zedeler, zayıflatır. Bakış açımızın iki ülke için de o ülkelerin halklarının çıkarlarını temel alması gerekir. Ancak buradan başlayan bir yaklaşımla ezilen milliyetlerin ve farklı inançtan toplulukların uğradığı haksızlıklara devrimci bir bakış açısıyla karşı konulabilir.

Burada konu ettiğimiz bakış açısını, halkların çıkarlarının temel alınmasını birçok defa konu ettik. Her özgül olayda aslında bu konuyu gündeme almak gerekir. Çünkü tüm burjuvazi her yerde “kendi” çıkarlarının propagandasını yapmakta, bu çıkarlar için harekete geçmekte, halkları nesneye dönüştürmektedir. Komünistlerin, tüm devrimci hareketlerin hatta her devrimcinin bu konuda bilinçli olması gerekiyor. Devrimci hareketin genel zayıflığı, halkların örgütsüzlüğü burjuva çıkarlar dünyasına tabi düşünmeyi dayattığında bu çok daha önemli bir konu olmaktadır. Sosyalizm hedefinin “sosyalizmin yenilgisi” süreciyle birlikte gözden düşmesinden bu yana işçi sınıfının çıkarları ve hareketi küçümşenen, yok sayılan bir olguya dönüştürülmek istenmektedir. Bu tartışmayı yapmak bu nedenle zorunludur.

Her yerde ve her zaman bakış açımızın temeline halkın çıkarlarını koymalı, hiçbir zaman bu konuda taviz veren konumda olmamalıyız...

söz konusudur. Dolayısıyla Türkiye’de bir halk değil çok sayıda halk olduğu düşünülmekte ve “Türkiye halkları” denmektedir. Aynı şeyi neredeyse tüm ülkeler veya devletler için söyleyebiliriz. “Suriye halkları” tanımı da bu nedenle yaygın kullanılıyor. Bu konuda farklı bir tutuma sahibiz. Halk kavramını sınıfsal açıdan değerlendiriyoruz. Belli sınıfları kapsayacak biçimde, devrimden çıkarı olanları halk olarak tanımlıyoruz. Bu da farklı milliyetlerden ve inançlardan kesimlerin aynı halk içinde görülmesini, tanımlanmasını getirmektedir. Dene-

KADIN ÇALIŞMALARINDAKİ YANLIŞ DÜŞÜNCELERLE MÜCADELE EDELİM-X

Clara yoldaş, ayrı bir komünist kadın örgütünün olamayacağı konusundaki Bolşevik görüşü burada açıkça ifade etmektedir. Bolşeviklerin komünist parti örgütü hakkındaki ilkelerini temel alan bu anlayış evrensel, özelde aksinin geçerli olması için bir neden de yoktur. Hedefleri ve görevleri bakımından komünistleri bölebilecek ve hedeflerinden saptırabilecek “özel bağlılıkların” veya “kendine içten kaynaklıların olmaması” ile kast edilen, herhangi bir ülkedeki komünist partisinin sadece bir komünist harekete dayanmasıdır. Israrla komünist parti örgütlenmesinde ayrı bir kadın örgütlenmesinin olmadığına vurgu yapıyoruz; eğer bu biricik örgütlenmede ayrı bir kadın örgütlenmesi olsaydı “kadın çalışması onun esas görevidir” der -ki bir dönem böyle bir yaklaşım gelişmiştir- kadın çalışmalarından esasta kimin sorumlu olduğu tartışmasını sonuçlandırmış olurduk.

Kadın çalışmalarından bütün olarak sorumlu olduğumuzun anlaşılır olması için şu ilkeden hareket edilebilir: “Özel bir komünist kadınlar örgütü yoktur. Yalnızca tek bir hareket, komünist kadınların komünist partiler içinde komünist erkeklerle birlikte tek bir örgütü vardır.” Bu ilke “esas çalışması kadın faaliyeti” olan özerk bir kadın yapısını reddeder. Fakat bu ilke bazen kadın çalışmasının her türlü biçiminin reddi gibi anlaşılmakta, tahrif edilmekte veya çarpıtılmaktadır.

Clara Zetkin, devam ederek esas-tali ayrımını yanlış kavramaktan doğan zaafı ve yanlış fikirleri aydınlatacak bir yaklaşım da sunuyor: Aynı hareket içinde “eşitlik ilkesinin” somut şartlar analiz edilerek uygulanması gereğine işaret ediyor. Clara yoldaşın “Fakat yoldaşlar” diye başlayan cümleleri bu ilkenin mekanik bir biçimde uygulanmasının sonuçlarına açıklık getirmektedir. Bu ilkenin mekanik bir biçimde uygulandığını kadın çalışmalarını kapsayan esas-tali ayrımlarında görüyoruz. Burada açığa çıkan dar görüşlülük ya da küçük burjuva hesapçılık hem kadın çalışmasını olanaksızlaştırmakta ya da kısır bir duruma sokmakta hem

de büyük bir kafa karışıklığına yol açmaktadır. Özellikle kadın yoldaşların gelişimi için ihtiyaç olan özgüvenli hareketi, sorumluluk taşıma cüretini ve olanağını daraltmakta, onlarda “ortada kalmışlık” hissi yaratmakta ve çalışmalarda verimli ve etkin olmalarını olumsuz etkilemektedir.

Bu ilkenin “öyle bir dar görüşlülükle, öyle bir küçük burjuva hesapçılıkla, eşitlik ilkesini öyle mekanik bir biçimde uyarlayarak uygulanması” devrimci çalışma içindeki kadınları devrime hizmet etmekte güçlendirmede, zincirlerinden kurtulmasını sağlamadığı gibi belli bir özgüvenle ve inançla saflara katılan kadınların da çekingenliğine, hata yapmaktan korkmalarına yol açmakta, inisiyatiflerinin gelişmesi engellemektedir. İlkenin dar görüşlülükle uygulanması yani esas-tali ayrımının sürekli dar alancı, dar bölgeci, kadın çalışmalarına küçümseyen bir bakış açısıyla yapılması -ister bilinçli ister bilinçsiz- çok büyük zararlar vermiştir/ verecektir. İlkenin saptırılması, esas-tali ayrımı yönteminin yanlış yapılması işçi ve emekçi kadınların devrimci saflara kazanmayı engelleyen, çalışmaları tıkanan, büyük bir sorundur.

ESAS VE TALİ AYRIMI İLE KADIN ÇALIŞMALARI

Esas-tali ayrımı birçok sorunun, birçok görev ve çalışmanın, birçok plan ve eylemin olduğu tüm durumlarda yapmak zorunda olduğumuz bir sıralama yöntemidir. MLM bilimi bize burjuva-feodal toplumda çok çeşitli çelişkiler olduğunu öğretmektedir. Hareketin temel yasasının çelişki yasası olduğunu, bunun da zıtların birliği ve mücadelesine dayandığını biliyoruz. Hiçbir şey yoktur ki çelişkisiz olsun. Bu evrensel bir yasadır ve devamlı her çelişki özeldir de. Bu nedenle her çelişki yerinde ve kendi zamanında incelenmelidir. Bilim bize çelişkilerin yönleri olduğunu, farklı çelişkiler içinde yani başlıca çelişkiler içerisinde birinin belirleyen olduğunu ve sürecin belli aşamalarında, belli koşullar altında ikincil olan çelişkilerden birinin baş çelişkinin yerini alabileceğini öğretir, çelişkiyi oluşturan zıtlıkların birbirini var etmeleri anlamında özdeş olduğunu açıklar. MLM bize “Her şey

ikiye bölünür” demektedir. Bunların tamamının esas-tali ayrımı ile ilişkisini kurmak ise öğrenmemiz, gelişmemiz gereken yönleri işaret etmekle birlikte Marksist bilgi teorisini güçlü şekilde kavramayı önümüze koymaktadır. Bunu yapamadığımızda konumuz özgülünde esas-tali ayrımını sürekli yanlış yapma tehlikesiyle karşı karşıya kalırız, öznelci yargılarımıza saplanır kalır, nesnel gerçeğe uygun bir çalışma tarzı geliştiremeyiz.

Tüm bunların esas-tali ayrımı ile ilişkisini kuracak olursak bütün sorunları, bütün çelişkileri bir anda, birlikte çözemeyeceğimizi rahatlıkla görürüz. Bunun için her durumda bir esas ve tali ayrımı yapmak zorundayız. Ancak kadın çalışmalarında gelişigüzel, dar görüşlülükle ve küçük burjuva hesapçılıkla yapılan esas-tali ayrımlarına ve esas-tali ayrımı tartışmalarına karşı çok dikkatli olmalıyız.

Hem sınıf mücadelesinin genel görevlerinde hem de özel görevlerinde planlama nasıl yapılmalıdır? Burada izlenecek temel yöntem öncelikler sıralamasını doğru yapmaktır. Bu tüm görevlerin stratejiye bağlanması anlamına gelir, yani tüm görevlerde öncelikle stratejik düşünmeli, tüm taktik politikaların buna uygun belirlenmesi gerekir. Bir şeye esas dediğimizde onun öncelikli olduğunu, diğerlerinin ona göre belirleneceğini söylemiş oluruz. Tali dediklerimiz ise ikincil olanları içerir. Tali demek önemsiz, gereksiz, yersiz demek değildir. Birinci olana bağlı, ikincil önemdeki şey demektir.

Mao yoldaş, Çin’de sınıfların durumunu incelemiş, buna bağlı devrimin yolu, yöntemi ve araçlarını ortaya koymuş, devrimin hedeflerini, devrimin görevlerini, devrimin itici güçlerini, devrimin niteliğini ve devrimin uzun süreli yönünü ortaya koymuştur. Bütün bunları yaparken hedef ve görevlerde sıralama yöntemini uygulamış, esas-tali ayrımı yaparak yön çizmiştir. Bu sadece Mao’nun değil tüm ustaların yöntemidir; çünkü gerçekliğe uygun olan budur ve bilimseldir. Komünist ustaların dehası aynı zamanda bu noktadaki becerilerinden gelmektedir. Marks incelemeye metadan değil de herhangi başka bir şeyden başlasaydı, Lenin “nereden

başlamalı” değil de “nereden başlanırsa başlasın yeter ki bir yerden başlansın” diye düşünseydi muhakkak ki MLM diye bir şey olmayacaktı ya da işçi sınıfı bu bilimsel yöntemi ya kazanmamış ya da başka bir isim altında kazanmış olacaktı.

Bugün de varlığını reddedemeyeceğimiz, uzunca bir zamanın geçerli esas-tali ayrımı birçok alanda olduğu gibi kadın çalışmalarının devrimci hareketteki yeri bakımından da zaafı olmuştur. Bu nedenle ne esas olanda başarı elde edilebilmiş ne de tali olan meselelerde bir ilerleme gösterilebilmiştir. Tali demenin önemsiz, gereksiz demek olduğunu düşünmekten ya da böyle anlamaktan kaynaklı tali sorunların esas sorunla ilişkisi, esas çelişkilerin diğer çelişkilerle ilişkisi, esas görevlerin ikincil görevlerle ilişkisi kopuk ya da mekanik kurulmakta, esas kabul edilen şeylerde de tali olanlarda tam bir hâkimiyet, tam bir başarı sağlanamamaktadır. Kafası karışık, nereden başlayacağını, nasıl yapacağını bilmeyen, dar pratiğin içinde boğulan, hiçbir işin sonunu tam olarak getiremeyen bir duruma düşmemek için tüm çalışmalarda esas-tali ayrımını doğru yapmalıyız. Bu durum aynı anda birçok çelişkiyi görebilen, bunların birbiriyle ilişkisini kurabilen, aynı anda birçok sorunun birçok yönünü çözümlenebilen, bunların birbiriyle ilişkisini kurabilen ve tüm çalışmayı bu açıdan çok yönlü, derinlikli örgütleyebilen kadrolara sahip olmak zorunluluğunu açığa çıkartıyor. Esas-tali ayrımının öznel yargılarımıza göre olmaması gerektiğini de tüm bunlar açıklıyor.

Esas-tali ayrımında dikkat edilecek bir diğer esas ise sınıfın kadın ve erkeklerle birlikte bir bütün olduğudur. Sınıf çalışmalarının tamamında, esas (öncelikli) görevlerin tamamında, tüm alanlarda, tüm koşullarda göz önünde bulundurulması gereken budur. Bunun anlamı tüm çalışmalarımızda ve alanlarda aynı zamanda işçi ve emekçi kadın kitlelerine de gidiyor olduğumuzdur. Bu da demektir ki her çalışmada kadınlara yönelik özel propaganda ve ajitasyonun olması bir gerekliliktir. Yani esas dediğimiz hiçbir çalışma, Komünist Kadın Hareketini (KKH) yaratmaktan bağımsız bir çalışma, esas dediğimiz hiçbir görev KKH’yi yaratmaktan bağım-

sız değildir. Semtte olmak, sendikada olmak, gençlikte olmak... Hiçbiri kadın çalışmasının koşulunun olmadığı alanlar değildir, tam tersine kadın çalışmasını bu alanlarda yürütmek, bu alanlarda kadınlara özel politikalar geliştirmek demektir. Her çalışma aynı zamanda kadın çalışmasıdır, emekçi kadınlar devrime kazanma çalışmasıdır. O sebeple özgünlükleriyle birlikte her alan, faaliyetini cinsiyet eşitsizliğine karşı da düzenlemiş, planlamış olmalıdır. Sınıf çalışması sadece işçilerin işçi olmalarından doğan sorunlar hakkında propaganda, ajitasyon, eğitim ve örgütlenmeyi hedefleyen çalışmalar değildir, bununla sınırlandırılmaz. Sınıf çalışması cinsiyet eşitsizliğini de içeren tüm toplumsal çelişkilere, eşitsizliklere ve saldırılara karşı pratik çalışmaları içermektedir. Sınıf çalışmasını, işçilerin ekonomik talepleri ile sınırlandırmak nasıl ki sendikalizm ise işçi sınıfını sadece erkeklerden oluşan bir yapı olarak kavramak, buna göre düşünüp buna göre politika geliştirmek de ataerkil davranmak anlamına gelir. Esas dediğimiz görevlerin tümü kadınları zaten ve kaçınılmaz olarak içermektedir. Bu esas alanlarda, bu esas çalışmalarda, bu esas görevlerde kadın sorununa ve ataerkiye karşı da mücadele ettiğimizi unutmamalıyız.

Esas-tali ayrımının yanlış yapıldığını açıklayabilmek için pratikte açığa çıkan duruma bir göz atacak olursak yanlış yaklaşımların şu şekilde somutlaştığını görebiliriz:

Çok fazla görev, sorun ve alanın içinde çalışma yürütürken kadın çalışmalarını da yürütmek zorunda olduğumuzu belirtmiştik. Pratik ise şöyledir: Eğer ki emekçi kadın kitlelerine yönelik özel bir çalışmayla gençlik kitlesine yönelik çalışma çakıştıysa, karşı karşıya geldiyse “esas olan gençliktir” denilerek kadın çalışması önemsizmemekte, ötelenmekte, tercih edilmemektedir. Eğer ki kadın toplantısıyla başka bir toplantı çakıştıysa tercih edilen diğer toplantı olmaktadır. Eğer ki bir okuma planlaması yapılırken “bir konuyla” kadın sorunu hakkında okumak çakıştıysa bu “diğer konu” seçilmektedir vs. Çoğunlukla koşullar çok yönlü değerlendirilmeden, bütün olanak ve olasılıklar göz önünde bulundurulmadan, başka bir çözüm yolu aranmadan “kadın çalışması esas değil” düşüncesiyle bu çalışmadan feragat edilmektedir.

Tüm bunlar kadın çalışmalarının esas çalışmalar kapsamında değerlendirilemediğini, kavranamadığını, dolayısıyla planlamada pek dikkate alınmadığını gösterir.

Örneğin enternasyonal proletaryanın tarihsel mirası, hafızası olan, işçi ve emekçi kadınların mücadele günü 8 Mart günü ve öncesinde yürütülmesi gereken hazırlık çalışmalarında dahi esas olana göre şekillenmede, hareket etmede sorun yaşanabilmektedir. Bunun sadece ataerkil düşüncelerden kaynaklandığı söylenemez kuşkusuz. Bu sorunlu ele alışı örgüt ve devrim bilinci, politik nitelik de belirleyici ol-

maktadır. Bu da esas-tali ayrımındaki tek yönlülüğü, yüzeyselliği, mekanikliği gösteren önemli bir durumdur. Bu durum bir çeşit memur tavrından da devrimci iradeyle gerçekleşen yaratıcılığa, müdahaleciliğe yabancılıktan da kaynaklanabilir. Bunlar var olsa da ataerkiye dayanan kadın sorununa karşı ilgisizlik göz ardı edilmemelidir. Hemen her alanda varlığına şahit olduğumuz ve özel bir mücadele konusu olduğuna dikkat çektiğimiz bu ataerkil ilgisizlikle mücadele diğer sorunların da açığa çıkmasında ve geriletilmesinde belirleyicidir. Bir şekilde gelişen ve yaygın görülen “hiç kimsenin çalışması olmayan KKH durumu”ndan da bu mücadeleyle kurtulabilecektir. Bu mücadele olmaksızın, kendiliğinden bir hareket içinde hiç kimsenin esas faaliyeti olmayan kadın çalışması gene herkes için tali görev de olmayacaktır.

Evet, tali demek ikincil demektir ve evet kadın sorununun gerçek çözümü Demokratik Halk Devriminin gelişimine ve zaferine bağlı olduğu için emperyalizmin ve feodalizmin tasfiyesi olan devrim birincil görevimiz buna bağlı ataerkinin tasfiyesi olan kadın sorununun çözümü ikincil yani talidir. Bu inkâr edilemez bir gerçektir. Devrimin öncelikli olduğunu reddetmek kadın sorununun çözümünün gerçek yolunu kavramamaktır ve biz komünistler, işçi sınıfının kurtuluşu yolunda ilk iş olarak bu devrimi yapmak gerektiğini söylüyoruz. Devrimi yapmak için devrimin araçlarını örgütlemeyi merkezî, esas görevimiz olarak belirliyoruz. Bu konuda başka bir

değildir. Devrimin aracı kadın-erkek işçi ve emekçi kitlelerin içinden çıkan en ilerici unsurlardan oluşur ve bu araç tüm halk kesimlerine ve bunun içerisinde olabildiğince özel çalışmalarla kadınlara yönelir. Bu, kitleleri devrime, devrimin öncü müfrezesine kazanmanın çok yönlü politikalarını hayata geçirmeyi başarmakla olur. Bunun açıklaması devrimi, devrimin öncü müfrezesini örgütlemek için işçi ve emekçi kadınlara yönelik özel politikaları, propaganda ve ajitasyonu tüm gücümüzle, tüm alanlarda yapmak demektir.

Kadın sorununun çözümünde aşama aşama ilerleneceği gerçeği kadın çalışmalarının diğer çalışmalar içinde tali durumda olması sorunun önemsizliğinden değil niteliğinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca şunu da belirtmek gerekir ki kadın çalışması yürütme görevi örneğin devrimci üs bölgesi kurma görevi karşısında talidir. Devrimin aracının örgütlenmesi görevi karşısında talidir, savaşın stratejik ve taktik temel görevleri karşısında talidir vb. yoksa kadın kitlelerine mi gideceğiz yoksa gençlik kitlesine mi gibi durumlarda bir esas-tali ayrımı yapmak her şeyi birbirine karıştırmak demektir. Kadın çalışmasının tali olması onun Demokratik Halk Devrimine bağlılığı ile ilgilidir. Kadın sorununun devrim sorunundan bağımsız bir sorun olmaması ile ilgilidir. Bu bizi devrim için yapmak zorunda olduklarımızın berraklaştırılmasına götürecektir.

Devrimin kitlelerin eseri olduğunu söyleriz. O halde devrimin önder ve temel güçlerini, sağlam müttefik sınıfları sadece erkeklerden ibaret gören anlayışı güçlü bir şekilde eleştirmeliyiz. Sınıfta kadın ve erkek bir bütündür ve kadınlar, sınıfın içinde toplumsal konumlarından kaynaklı özel bir durumdadır. O halde tüm çalışmamız bir yandan bu özel durumu görerek yürütülmeli diğer yandan kadınların özel durumuna uygun politikalar geliştirilmelidir; cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklı kadınları saflara çekmek için özel çabaya ihtiyaç vardır. “Esasımız değil” denilerek reddedilen görev, proletaryanın kesin zaferi için olmazsa olmaz nitelikte bir görevdir. O halde komünistler, komünist hareketten ayrı olmayan bir Komünist Kadın Hareketi örgütlemek zorundadır; emekçi kadınlar da bu savaşıma çekilmek, kazanılmak zorundadır.

Devrimi örgütlemek, herkes kabul edecektir ki sadece işçi erkekleri, halkın erkek olan kesimlerini ve bu kesimi örgütlemek için harekete geçen komünist kadınları örgütlemek demek

YÜRÜ ÜSTÜNE ÜSTÜNE TÜKÜR YÜZÜNE CELLADIN

"Ey yürüyenler
geçici sözcükler arasında!
Sizden kılıç, bizden kan
Sizden çelik ve ateş,
bizden et ve can
Sizden yeni bir tank,
bizden taş"

8.2...
2022

İsrail Orta Doğu halklarının cellatlığını emperyalizm adına üstlenmiş olarak saldırmaya, işgal etmeye, zorbalık zaferi pozları sunmaya devam ederken direnmenin en şanlı biçimleriyle umut vermeyi sürdüren cephenin bayrağı dalgalanmakta!

Uluslararası mekanizmaların işlemediği, ateşkes antlaşmalarının gerçekleştirilemediği ya da gerçekleştirilse dahi fiili olarak sürekli ihlal edildiği koşullar altında, herkes direnişin bir parçası. Dr. Hüsam Ebu Safiyye'nin cephe gerisinde sürdürdüğü mücadelesi tüm hastaları tutuklandıktan, katledildikten sonra hastane kapılarına dayanan tankların üzerine başı dik biçimde yürüyerek devam etti. Celladin üstüne üstüne yürüyen Safiyye'nin bu cüreti ve kurtuluşta ısrarı, yılmak bilmeyen tüm Filistinlilerin mücadelesi gibi tüm dünya halklarına ilham olmaya devam ediyor.

Acı çeken bir çocuğun görüntüsü herkesin yüreğini üzüntüyle doldurur ancak acı çeken milyonlarca çocuğun görüntüsüne kayıtsız kalabiliriz. Esasında on yıllardır süren, ancak 15 ayı aşkın süredir tek bir gün durmadan devam eden Siyonist saldırganlık Filistin halkını ve bölge halklarını katletmeye devam ediyor. 7 Ekim'in yaklaşık 1 ay sonrasında işgal devletinin Şifa Hastanesine yönelik düzenlediği saldırılarla hastaneyi yerle bir ederek yüzlerce hasta, hasta yakını, sığınmacı ve sağlık personelini katletmesinin ardından kit-

leleri sokakları doldurmaya iten öfkeyi hatırlayalım ve bugün kendimize şu soruyu soralım: Filistinlilerin, Gazzelilerin katledilmesine alıştık mı? İlk dönemdeki kitlesel öfkenin görünürde gerilemiş olması "evet alışıldı" demeyi getiriyor beraberinde! Oysa hayır, bunu kabul edemeyiz ve etmiyoruz. Şu bizim için açıktır ki Filistin kurtuluş mücadelesi bir vicdan meselesi değildir, sınıf mücadelesinin omuzlarımızı yüklediği tarihsel bir sorumluluktur. Bu sorumluluk ile buna alışılmasına karşı, anti emperyalist anti Siyonist mücadeleyi büyütmenin bilinci ile tüm emperyalistlerin ve iş birlikçilerinin suçlarını teşhir etmeye devam ediyoruz.

Filistin halkı ağır bir abluka ve kuşatma altında varlık mücadelesini, direniş bayrağına sarılarak sürdürmeye devam ediyor. Bölgedeki tüm gelişmeler de direnişi büyütmekten başka bir yol olmadığını gözler önüne seriyor. İsrail, 27 Kasım'da Lübnan ile gerçekleştirdiği 60 gün sürecek olan ateşkes antlaşmasını 40. günde, paylaşılan verilere göre 392 kez ihlal etti ve ihlal etmeye devam ediyor. Antlaşma Litani Nehri'nin güneyinden çekilmesi koşullarını içerse de geri çekilme hâlâ tamamlanmadı. Evleri buldozerlerle yıkarak, ateşe vererek, ağır kalibreli silahlarla ateş açarak, araçlara bombalı saldırılar düzenleyerek ihlallerini sürdürüyor. Ateşkes boyunca 33 kişi işgal devletinin saldırılarında yaşamını yitirdi. Ateşkes antlaşmasının taraflarından olan UNIFIL, Lübnan'a

yönelik saldırıların sürdüğünü ifade ederek işgal devletine geri çekilme çağrısında bulundu.

Bununla birlikte, Hamas ve işgal devleti arasında, Katar ve Mısır arabuluculuğunda Doha'da devam eden ateşkes müzakereleri bir süredir devam ediyordu. İçeriğe dair net bilgiler paylaşılmasa da ateşkesin askerî değil insanî olduğu ve esir takasının gündemde olduğu sıklıkla ifade edilmişti. Peki, tüm bu müzakereler hangi koşullar altında gerçekleştirildi?

Tüm bu "insanî" ateşkes müzakereleri Filistin halkı açlık ve susuzluk içindeyken, hastaneleri yok edilirken, mülteci kamplarına dönük yoğun kara saldırıları gerçekleştirilirken, soğuk havadan her gün çocuklar hayatını kaybederken, Filistinli tutsaklar süpheli biçimde yaşamını yitirirken, tecrit koşulları her geçen gün ağırlaşırken, basın emekçileri suikastla katledilirken mülteci kamplarında geniş çaplı tutuklama operasyonları gerçekleştirilirken yaşandı.

Bu müzakereler, Gazze halkının yüzde 90'ının gıdaya erişimi aralık ayı içerisinde, bir önceki aya kıyasla yüzde 90 azalmış durumdayken gerçekleşti. Gazze'nin güneyine gıda ulaştırmak üzere geçiş izni tanınan kamyonların sayısı her geçen gün düşüyor. Haftalık en fazla 20-40 kamyon girişine izin verilirken ve bu yardım zaten Gazze halkının insanî yardım ihtiyacının yüzde 5'inden daha azını karşılarken işgal devleti insanî

yardım güvenlik personellerini hedef alarak katlediyor, hırsızlık çetelerinin konuşlandığı güvensiz güzergâhları dayatarak kamyonların çalınmasını kolaylaştırıyor. Han Yunus'ta bugün çalışan tek bir fırın var. Bu fırın 25 kg'lık bir un çuvalını 1000 şekel yani 280 dolar yani neredeyse 10 bin liradan satın alabiliyor. Gazzeli Mustafa Al Akkad Han Yunus'taki durumu şöyle ifade ediyor: "Bir somun ekmeğin Gazze'deki nişanlı çiftler için bir hediye haline geldiğini düşünün!"

Bu müzakereler, soykırımcı işgal devleti Gazze'nin kuzeyinde bulunan ve son aktif hastane olan Kemal Advan Hastanesini günlerce kuşattıktan sonra ateşe vererek yok ederken gerçekleşti. Al-Vefa hastanesine yönelik hava saldırıları devam ederken, Al-Avda Hastanesi kuşatma altındayken ve hakkında tahliye emri verilirken, Endonezya Hastanesinde hastalar ve sağlık personelleri tahliyeye zorlanırken gerçekleşti. Daha önce Şifa Hastanesinde izlediği yolu izleyen düşman hastaları, refakatçileri, sağlık personelini ve gazetecileri dış avluya çıkararak aramalara başladı, ardından hastanenin tüm bölümlerini ateşe vererek yoğun bakım ünitesinde bulunan hastaların oksijenini kesti. Avluda bulunanlar silah zoru ile soyunmaya zorlanırken kadınlar cinsel saldırı ve tacize maruz kaldı. Hastane çevresindeki evler bubi tuzaklı robotlar ile patlatılarak yıkılırken çok sayıda Filistinli yaşamını yitirdi. Hasta-

ne çevresine yönelik saldırılardan sağ kurtulanlar ifadelerinde beyaz bayrak taşıyan sivillerin sahada doğrudan infaz edildiğini, onlarca çocuğun gözaltına alındığını, korkuyla koşan çocukların keskin nişancılar tarafından katledildiğini vurguladı.

Dr. Hüsam Ebu Safiyye 23 Kasım'da işgal devletinin Kemal Advan Hastanesini hedef alan saldırısında şarapnelle yaralandıktan sonra *"Saldırıları bizi durdurmayacak. Bu hizmeti bedeli ne olursa olsun vermeye devam edeceğiz. Çalıştığım yerde yaralandım ve bu bir onurdur. Kanım meslektaşlarımın ve hastalarımın kanından daha değerli değil. İyileştiğimde göreve geri döneceğim."* demişti. Görevine dönmüş, son ana dek kısıtlı imkânlarla tedavi hizmeti sunmak için çalışmaya devam etmişti. Dünya onu işgalcinin tankı üzerine yürüdüğü fotoğraf ile tanıdı. Esir alındığı iddia edilen Dr. Safiyye de dahil olmak üzere yüzlerce Filistinlinin akıbetine ilişkin henüz bir bilgi yok. Tüm yasa ve normları alenen çiğneyen, insanlık onurunu ayaklar altına alan, tüm sağlık sistemini ve alt yapısını açık biçimde hedef alarak ortadan kaldırma güdüsü ile hareket eden işgal devleti, Al-Avda Hastanesi dışında park halinde olan ve üzerinde "PRESS" yazan Al-Quds Today kanalına ait canlı yayın aracını vurdu. Aracın içinde uyuyan beş gazeteci katledildi. İsrail'in Gazze Şeridi'ne yönelik soykırım savaşının başlamasından bu yana katledilen gazeteci sayısı 201'e yükseldi. Gazze'deki Sağlık Bakanlığı 5 Ocak'ta gerçekleştirdiği açıklamada işgal devletinin saldırganlığı sonucu 7 Ekim 2023'ten bu yana 45 bin 805 Filistinlinin yaşamını yitirdiğini, 109 bin 64 Filistinlinin yaralandığını bildirdi.

Filistin Halk Kurtuluş Cephesi (FHKC) hastanelere yönelik saldırılar üzerine gerçekleştirdiği açıklamada dünyanın tüm özgür insanlarını, işgal devletinin işlediği suçları, hastaneleri ve sağlık altyapısını sistematik olarak hedef almasını kınamak üzere küresel bir ayaklanmayı başlatmaya çağırdı.

SİLAHLARI DÜŞMANA YÖNELTİN

Geçtiğimiz haftalar boyunca işgal altındaki Batı Şeria'da da çatışmalar sürdü. Filistinlileri öldüren kurşunların bir kısmı işgal ordusu değil Filistin Yönetimi Güvenlik Güçleri (FYGG) tarafından ateşlendi. Filistinlileri koruması gereken FYGG son bir aydır işgal devleti ile koordineli bir şekilde, AB ve

ABD fonları ile Cenin mülteci kampını kuşatma altında tutuyor. Filistin Yönetimi, İsrail işgaline karşı direnişi birçok kent merkezinde tehditler, baskılar ve tutuklamalar yoluyla bastırmış olsa da kuzeyde hâlâ silahlı direniş grupları mücadeleyi sürdürüyor. Suyun, elektriğin kesildiği, temel ihtiyaç malzemelerinin girişinin yasaklandığı Cenin kampında 15 binden fazla Filistinli yaşıyor. Çatılara keskin nişancılar yerleştiren, sokaklara kontrol noktaları kurarak direniş savaşçılarını hedef alan Filistin Yönetimi Güvenlik Güçlerini işgal ordusundan ayırmanın tek yolu ise üniformaları! Direniş olanağını ortadan kaldırmakta, direnişi olanaksızlaştırmakta işgal ordusu kadar o da saldırgan...

Filistinli kanı dökülmemesi talebi ile protestolar düzenleyen kamp sakinleri, FYGG'den gelen "direniş savaşçılarının silahlarını bırakmalarını ya da kampı terk etmeleri" taleplerini kesin bir şekilde reddediyor. Filistin Yönetimi için ise Cenin'deki operasyon daha büyük bir planın parçası olarak önümüzde duruyor. Olası ateşkes sonrasında kendini otorite olarak konumlandırmak çabası ile, diz kırıp kenarına iliştiği "efendinin sofrasından" daha fazla kısıntı alabilme umudu ile "şebbiha" tarzı işkence yöntemlerini kullanarak yerel kolluk rolünü oynamaya devam ediyor.

Bununla birlikte, 1987 yılında ilk Filistin İntifadasının beşiği olan Cebaliye kampında 7 Ekim'den bu yana üçüncü geniş çaplı operasyon gerçekleştirildi. Kampta yaşayan 96 bin sivil Cebaliye kampından zorla tahliye edildi. Düşman medyasının ifadesi ile: "Cebaliye hayalet bir kasabaya dönüştü. Etrafta yiyecek kısıntıları arayan sokak köpekleri görüyorsunuz."

Yönetimin ihanetleri ve tüm kırmızı çizgileri tek tek aşması üzerine FHKC, Hamas ve İslami Cihad bir açıklama gerçekleştirerek Filistinlilerin kanının korunmasının en önemli öncelik olduğu vurgusu yaparak Filistin Yönetim liderliğini Siyonist düşmana hizmet eden bu güvenlik kampanyasını durdurarak silahlarını düşmana yöneltmesi çağrısında bulundu.

"DÜŞMAN HUZUR BULMAYACAK"

Al Kassam Tugayları gerçekleştirdiği açıklamada düşmanın imajını korumak için gerçek kayıplarını ve Gazze Şeridi'ndeki askerlerinin perişan durumunu gizlediğini ifade etti. Yemen

tarafından 1 hafta boyunca aralıksız süren saldırıların ardından çok sayıda yerleşimci sığınaklara kaçmak durumunda kalırken birçoğu tahliye ve sığınaklara yerleşme sürecinde yaralandı. Ben Gurion Havalimanı hava sahası hava trafiğine kapatılırken kuzeyi terk eden yerleşimciler hâlâ kolonilere geri dönmedi. Bunun Netanyahu için içe dönük politikada büyük bir başarısızlık olduğunu söylemek mümkün.

Bununla birlikte, İsrail tüm dünyada meşruiyetini o denli kaybetmiş durumda ki ordudan izin alarak tatile çıkan İsrail Ordusunun yedek subayları tatil için bulundukları ülkelerde yargılanmaya başladılar. İsrail ordusunun yedek askerleri hakkında 10 ülkede yaklaşık 50 şikâyetle bulunuldu. Güney Afrika, Sri Lanka, Brezilya ve Fransa'da savaş suçu işledikleri gerekçesiyle soruşturma altına alındılar. Brezilya'daki bir tutuklama kararının ardından İsrail muhalefeti lideri Yair Lapid gerçekleştirdiği açıklamada İsrail askerinin tutuklanmamak için Brezilya'dan kaçmak zorunda kalmasının hükümetin büyük siyasî başarısızlığı olduğunu ve bu durumun utanç verici olduğunu ifade etti. Lapid Filistinlilerin uluslararası alanda daha iyi bir konumda olduğunu, ordudaki askerlerin tutuklanma korkusuyla seyahat edemediğini ifade ederken işgal ordusu yurt dışındaki yedek askerleri Gazze savaşına katıldıkları için tutuklanabilecekleri konusunda uyardı.

İşte tüm bu koşullar altında gerçekleşen insanî ateşkes görüşmeleri de olumlu biçimde sonuçlanmadı. Hamas, açıklamasında müzakerelerde ateşkese varılması için büyük bir sorumluluk ve esneklik gösterdiğini ancak işgal güçlerinin geri çekilme, ateşkes, esirler ve yerinden edilenlerin dönüşüne dair yeni mesele ve şartlar ortaya koyarak antlaşmaya varılmasını imkânsız hale getirdiğini ifade etti. Netanyahu'nun ofisi ise bu açıklamayı reddederek Hamas'ı antlaşmanın önüne engeller koymakla suçladı. Açıklamaların ardından Tel Aviv'de, esirlerin takası talebi ile protestolar düzenlendi.

İŞGAL GENİŞLİYOR

İşgal devleti, Filistin topraklarının ardından Suriye topraklarındaki işgali de genişletiyor. Genişlerken gerçekleştirdiği pratiklerinden ise geri çekilme gibi bir niyetleri olmadığını, işgal edilen topraklarda kalıcı olmak istediklerini görmek mümkün. Al Ahbar gazetesine göre

İsrail, işgal ettiği topraklarda yerelden önde gelen kişilerle ilişkiler kuruyor, bu ilişkiler ile birlikler kurarak merkezler oluşturuyor. Kuneitra bölgesinde bulunan Baas kentinde belediye binasını işgal ederek bu işlev ile kullanmaya başlamış, burada kendini "fiili otorite" olarak dayatmaya başlamış durumda. İşgalinin fizikî altyapısı için çalışmalarını sürdüren işgal devleti küçük çiftlikleri tahrip ediyor, binaları yıkıyor, toprak setler kuruyor, gözetleme kameraları ve iletişim cihazlarını bölgeye yerleştiriyor. 1967'de bir yanı işgal edilmiş olan Hermon dağının Suriye tarafını da işgal etmesinin ardından zirvede bir askerî karakol kurmak üzere çalışmalarına başlamış durumda. Henüz sürecin nasıl ilerleyeceğine dair net ifadeler kurmanın mümkün olmadığı Suriye'de, direniş için bir irade oluşmadığı gibi İsrail'in 500'den fazla hedefe saldırması sonucu Suriye'nin tüm askerî alt yapısı yok edilmiş durumda. Ne donanma ne helikopter ne de uçak filosu, cephanelik kaldı. Bununla birlikte, işgal devleti Yarmuk Havzası da dahil olmak üzere verimli topraklar ve tatlı su kaynaklarına erişmiş durumda.

İsrail'in bu genişleyen işgali karşısında direnişi örgütleyebilecek ve yürütecek herhangi bir siyasî irade ise henüz yok. Bu durumda, geçmişte İsrail'in işgal ettiği topraklardan geri çekilme koşullarını hatırladığımızda: bu ya Mısır'da olduğu gibi bir barış antlaşması satın alması yoluyla ya da Lübnan'da olduğu gibi direniş yoluyla mümkün olmuştur.

Tüm bu süreç ortaya seriyor ki bölge halkları için işgale karşı direnmekten başka bir yol yok.

Görüyoruz ki bugün Filistin bayrağı, tüm ezilenlerin mücadelesinin bayrağı olmuştur. Bugün Filistin direnişinin sesi, tüm dünya halklarının ortak sesi olmuştur:

Şehitlere şan, yaralılara şifa, esirlere özgürlük, halka zafer!

Bugün işgalci, dünyanın dört bir yanında meşruiyetini kaybetmiş durumda. Dünyanın dört bir yanında attıkları her adımda yargılanma korkusu ile sarsılmaya devam ediyorlar. Zafer zafer büyüyen bir kurtuluş için biz de üzerimize düşen görevi tarif ediyor ve sorumluluğumuzu üstleniyoruz. Siyonizm'i ve emperyalizmi bu topraklardan sürececek, eylemli dayanışmayı büyütme için mücadele edeceğiz.

BİLİNÇ-MADDE İLİŞKİSİ VE BİLİNCİN EVRİMİ -III

Bilinç Varlığın Sebebi Midir?

Bilincin evrimine dair fikirler, genel evrime dair görüşlerin olgunlaşmaya başladığı 19. yüzyıl ile birlikte filizlenmeye başladı. Bu döneme kadar büyük ölçüde bilinç olgusuna yaklaşımda idealizmin ağır etkileri görülmekteydi. Bilinç, felsefe dünyasında bu zamana kadar, maddenin veya organizmanın milyarlarca yıllık evrim serüveninin bir ürünü, çeşitli aşamalardan geçen ve bir yanı ile tesadüflerin, diğer yandan ise nesnel zorunlulukların ürünü olan bir biyolojik faaliyet değildi. Elbette bilincin bir yönünü öğrenme faaliyeti oluşturmaktaydı, dolayısı ile madde ile çakışan bir yönü insan için her zaman vardı. Çevresini inceleyen insan, bilinci dolayısı ile her nesneyi benzeştirip ayırıştırıyor, soyutlama ile tanımlayabiliyor ve değiştirebiliyordu. Ancak söz konusu bu faaliyetleri gerçekleştiren ve insan dışında hiçbir maddi olgu ile benzeşmeyen bilince gelince sorun karmaşık bir hal almaya başlıyordu.

Bilincin en önemli özelliklerinden biri fenomenleri ve tabiatı anlayabilmek için sınırsız soyutlamalar yapabilme kapasitesidir. Bu kapasite insanlar anlamlandıramadığı ve tam olarak nasıl sorusunun cevabını veremediği ölçüde bilincin kendisinin ne olduğunu tanımlayamama durumuna ve dışsal varlıklardan ayrıksı algılanmasına sebep olur. Oysa ki, insanın üretim ve öğrenme, değiştirme faaliyetleri bilincin de gelişmesine olanak tanır. Yani bilincin kendisi her şeye muktedir değildir, bilinç tüm bilgilerin toplamı da değildir, durağan ve tamamlanmış da değildir.

Bununla birlikte bilincin maddeden soyut ele alınışının tek sebebi onun tarihsel gelişim sürecinin anlaşılabilmesi olmamaktadır. İdealizm için, herhangi bir olgunun nesnel kanıtlar ile açıklığa kavuşturulmuş olması bir sorun değildir, bu yaklaşım tüm bunları kolayca göz ardı edebilmektedir. Eski çağlardan

itibaren, bilginin hep var olduğu ve dolayısıyla evrensel, sonsuz ve mutlak bir bilincin var olduğunu, subjektif olarak kast edilen bilincin görevinin ise bu bilgilerin farkına varmaktan ibaret olduğu savunulmaktaydı. Bu biçimde bir bilinç anlayışının eski çağ düşünürlerinde önemli ölçüde etkileri olsa da en önemli temsilcilerinden birini Platon oluşturmaktaydı.

Platon'a göre farkında olma yani bilebilme işlevi, aslında görüngüleri kullanarak bir "fikirler dünyasına" ulaşma serüveninden ibaretti. Aslında görülebilen ve tanımlanan tüm maddesel varlıklar, mükemmel ideaların yani mükemmel fikirlerin birer gölgesiydi. Bu fikirler veya idealar, bir idealar dünyasında var olmakta, bizim deneyimlediğimiz varlıklar ise bunların deforme olmuş, mükemmellikten uzak kopyalarıydı. Platon bu anlayışını bir alegori ile anlamlı hale getirmeye çalışmaktaydı,

bilinen adı ile *Mağara Alegorisi* bu anlayışı yansıtabilecek biçimde kurgulanmıştı. Mağara alegorisi temelde, madde ve idealar arasındaki ilişkiyi, insanın bu alandaki rolünü benzetmeler kullanarak açıklama yoluna gitmekteydi. Buna göre, bir grup insan mağarada sabit duracak ve yüzleri mağaranın duvarına veya karanlık yönüne dönük olacak şekilde konumlanmalı. Arkalarında da ya güneşin mağara ağzından sızan ışığı ya da mum diyebileceğimiz bir ışık kaynağı olmalı. İnsanlar, önlerinde yalnızca birer gölge görebileceklerdir, bu gölgeler yalnızca kendilerinin ve etraflarındaki cisimlerin deforme olmuş, bozulmuş birer kopyası olacaktır. Ancak eğer insanlardan biri kurtulur ve mağaradan dışarı çıkma cesaretinde bulunursa göreceği ilk etapta rahatsız edici bir ışık olacak, ardından ise tepede parıl parıl parlayan bir güneş, uzayıp giden sıradağlar, gürül gürül akan nehirler, uçsuz bucaksız ormanlar bulacaktır.

Bu deneyim, elbette mağara içi ile kıyaslandığında eşsizdir. Ancak mağara içerisinde yeniden aynı pozisyonuna döndüğünde belki de kendisine inanılmayacak, büyük ihtimalle dışlanacak ve gördüklerini ispat edebilmek için büyük bir uğraş vermek zorunda kalacaktır. Mağara Alegorisinde belirtilen serüvenin gerçekleşmesi, yani maddenin deforme olmuş biçimlerinin değil mükemmel formunun açığa çıkarılmasının yolu, Platon'a göre düşünme eylemidir. Yani, bu serüvende mağaradan kurtulacak ve deneyimlerini aktararak insanlığı aydınlatma ve kurtarma çabası içerisinde olacak kişi, filozofun ta kendisidir, elindeki silahı ise bilincidir. İnsan düşünerek mükemmel olana ulaşacaktır, zaten tüm görünen bu gölgelerin zihnimizin derinlerinde mükemmel bir formu vardır. Yani bilinç, var olan bütün bilgileri kapsar, insanın görevi bilincinde var olan tüm bilgileri açığa çıkarmak için daha fazla düşündürmektir, böylece mükemmel olana ulaşmaktır.

Öyleyse idealist görüşe göre, görünen her gölge, zihnin bir parçasıdır. Bu da demektir ki, zihin ve bilinç her yeredir, her şey ondan bir parça taşır. Platon'un bu kurgusu, sonrasında daha teferruatlı biçimde ele alınmış ve boyutlanarak ilerlemiştir. 18. yüzyıla gelindiğinde, idealizme hâkim olan temel anlayış, bilincin tek gerçeklik olduğu yönündedir. Yani bir dönem için, doğuştan gelen bilgilerin olmadığını kabul eden, süreç içerisinde bu bilgilerin edinilebildiğini belirten idealist düşünürler bundan vazgeçmiş, böylesi bir savununun temellerinin oturtulamayacağı, materyalizme alan açıldığı gerekçesi ile terk edilmiştir. Berkeley, bu düşünürlerin başında gelmektedir. Berkeley, var olan her şeyin, ideler (mutlak ve ezeli fikirler) aracılığı ile bilinebileceğini varsaymaktadır. Berkeley bunu şu biçimde ifade etmeye çalışır. Eğer bir dış dünya var ise bu, bizim algılarımızdan veya tasavvurlarımızdan bağımsız olarak var olmalıdır. Eğer biz bir maddeyi algılıyor ve tanımlıyorsa bu bir ideanın varlığından kaynaklanmaktadır. Çünkü yalnızca ideler birbiri ile benzeşebilir. Dolayısı ile sokakta bir siyah kedi görüyor ve bunun bir kedi olduğunu algılıyorsak bu, var olan bir ideanın ürünü olmalıdır. Çağrışım, bir ideanın varlığına işaret eder, aksi takdirde bir zihinsel tanımlama da olamaz. Dolayısı ile aslında bu fikir hep vardır, eğer biz bir nesneyi algılıyor ve tanımlıyorsak aslında bu bir idedir. Yani çıkacağımız kapı aslında maddenin bir gerçeklik

olmadığıdır. Berkeley'e göre var olan tek gerçeklik, sonsuz ve sınırsız olan bilinçtir.

Platon'dan "deforme olmuş gerçeklik" olgusundan başlayarak nihayetinde Berkeley'de maddesel dünyanın var olmadığı fikrine varan sürecin, felsefe alanında ciddi tartışmaları ortaya çıkardığı ve idealizmin yeniden dizayna ihtiyaç duyduğu kör bir noktaya evrildiği görülmüştür. Berkeley her ne kadar fikirlerini bir matematik üzerine oturtmaya çalışsa da bu konuda oldukça işlevsiz kalmış ve insanın günlük yaşamsal faaliyetleri ile örtüşmeyen ve kolayca çürütülebilecek bir evrede kalmıştı. Her gün üreten, yeniden deneyimleyen, deneyimlerini genişleten ve elde ettiği tecrübeler ile daha ileri faaliyetler gerçekleştiren insan toplumu için elverişsiz bu fikir sistemi Kant ile birlikte yeniden dizayn edilmiş ve idealizmin yeni bir kulvarı açılmıştı. Kant esasta eski çağ düşünürlerini, kısmen de Locke gibi kendisine yakın dönemlerde var olmuş düşünürleri referans almış, bilginin iki biçimde edinilebileceğini, a posteriori (deney sonucu) bilgi edinmenin reddedilemeyeceğini, yani deney ve gözlemin de insan bilinci için bir bilgi kaynağı olabileceğini belirtmiştir. Ancak bunu yaparken önsel bilginin varlığını da reddetmemektedir. Nihayetinde Kant, bu kategoriler ile ilerlerken bilinemeciliğe varmaktaydı. Çünkü, metafizik konular a priori (deney öncesi, doğuştan gelen) idi, bunlar bilim faaliyetinin dışına alınmalı ancak gerçeklik olarak kabul edilmeye devam edilmeliydi. Ona göre bilginin kaynağını ayırtırmaya giderken özne referans alınmalıydı, bilginin kaynağı zihindeydi. Böylece idealizm hâkimiyetini sürdürmek ile birlikte, artık üretim ve bilim faaliyetlerinin önünde daha kontrollü bir bariyer oluşturmaktaydı. Yani aslında, artık idealizm daha fazla materyalist argümana kapı aralamaktaydı. Ancak yine de, bilgi hâlâ "saf aklın" ürünüydü.

Diyalektik yöntemin sistematik bir hale gelmesinde en önemli figürlerden biri olan Hegel de benzer bir idealist görüşten mustarıptı. Hegel, düşünce ve varlığın bir bütünlük oluşturması gerektiğini savunurdu, ona göre bu mutlak tin veya mutlak akıldır. "Gerçek olan her şey ussaldır, ussal olan her şey gerçektir." sözleri ile Hegel, her fenomen veya olguyu tanımlamanın

yolunu akla uygunluğunu referans almak olarak işaret etmektedir. Yani mutlak tin, tarihin gidişatını tek bir çizgi halinde veya dairesel ele alır, her şey mutlak tinden çıkar ve ona dönmek zorundadır. Ayrıca gerçek olan her şey akılcı olmalıdır, çünkü gerçek, kaynağını akıldan alır. Ancak bilmekteyiz ki mantığımızın ve algımızın sınırları vardır, ancak maddenin sınırları algılarımızın oldukça ötesindedir.

Hegel veya öncellerinin bilince dair ortaya koydukları yaklaşım, aslında oldukça pratik sorunlar doğuruyordu. Örneğin, "bilincin belirlediği dünya" tespitin yapılması, bilişsel olarak tüm sorunları çözebileceğimizi, bu sorunların tüm kaynağının maddesel dünya değil, bilincimiz olduğu, dolayısıyla bilincimizde bir sorunu çözmenin yeterli olacağı sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Bu anlayış, dünyayı değiştirme arzusundan yoksundur, yalnızca kısmi ve güdük bir anlama faaliyetinin tezahürüdür. Bundandır ki Hegel'in hukuk, ekonomi, toplum ve diğer konulara yaklaşımı da bu anlayışın izlerini taşımaktadır ve sistemli bir yapıya kavuşturduğu diyalektik yönteminin devrimci özüne rağmen, idealist dünya görüşü ile birleştirilmeye çalışılarak işlevsiz kalmasına yol açmaktadır.

"Hegel bir idealistti. Ona göre, beynindeki düşünceler, gerçek nesnelerin ve süreçlerin az çok soyut simgeleri değildi, tam tersine, nesneler ve onların evrimi, yalnız, alem var olmadan, öncesizlikten beri ve herhangi bir yerde var

olan 'Düşünce'nin (İdea) gerçekleşmiş simgeleri idi. Bu düşünme yolu her şeyi baş aşağı çeviriyor ve alemdaki nesnelerin gerçek ilişkilerini tümüyle tersine çeviriyordu.

"Hegel, tek olgu gruplarının birçoğunu doğru olarak ve ustalıkla kavramakla birlikte, onun, hemen yukarda anılan nedenlerden, kötü yamanmış, yapmacık, emek verilmiş, sözün kısası, ayrıntılarda yanlışları çoktur. Hegel sistemi, aslında, pek büyük bir başarısızlıktı ama kendi çeşidinin de sonucusuydu. Gerçekte, bir iç ve onmaz çelişkiye yakalanmıştı. Bir yandan, bu sistemin başlıca önerisi, insan tarihinin bir evrim süreci olduğuydu, ve bunun gereği olarak, insan tarihi, salt gerçek denilen herhangi bir şeyin bulunmasıyla zihni olarak kesin sonuna erişemez. Ama, öte yandan, bu sistem, bu salt gerçeğin kesin özü olma isteğini ileri sürüyordu. Her şeyi kapsayan ve her zaman için kesin (son) olan bir doğa ve tarih bilgisi sistemi, diyalektik düşünmenin temel yasasına aykırıdır. Bu yasa, gerçekten, dış evren konusundaki sistemli bilginin çağdan çağa dev adımlarla ilerleyebileceği düşüncesini asla dışlamaz, tam tersine, içerir."(Engels)

İnsan bilinci, yani bir çeşit elektro-kimyasal etkileşim faaliyeti, maddenin milyarlarca yıllık evriminin sayısız sonuçlarından biriydi. Ancak maddenin evriminin sonucu olan bilinç yolu ile insan, maddenin varlığını reddeder durumdaydı.

devam edecek...

TRUMP'IN SEÇİLMESİ VE OLASILIKLAR

Vasilis Samaras*

(...)

KRİTİK RİSKLERLE YÜZLEŞMEK

Bu, şu anda Ukrayna topraklarındaki silahlı hesaplaşmada ifadesini bulan bir çarpışmadır. [...] bu çatışma çok önemli riskleri ön plana çıkarmıştır. Yani, ABD-Batı'nın dünya meselelerinde etkin ve baskın bir konuma ve role sahip olmaya devam edip etmeyeceği ya da yeni bir düzenlemeye ve güçler “hiyerarşisine” geçip geçmeyeceğimiz meselesidir.

Trump ne derse desin ne düşünürse düşünsün ve ne plansa planlasın ya pamayacağı tek bir şey var: Halihazırda belirlenmiş olanı geçersiz kılmak. Bu hesaplaşmanın riskleri var ve yüzleşmek zorunda olduğu şey de bu. Tehlikelerin gerçekleşip gerçekleşmeyeceği ve bunun nasıl olacağı sorusuyla karşı karşıya.

KISA BİR ARKA PLAN

Mesele bugünün meselesi değildir. Ön plana çıkması, geçtiğimiz dönemde meydana gelen birçok faktör, hareket ve sürecin birikiminin bir ifadesidir. Bu metnin sınırlılığı açısından kendimi birkaç kısa açıklama ile sınırlayacak olsam da bunların hepsine atıfta bulunmanın belirli bir faydası ve önemi vardır.

Konunun başlangıç noktası, yıllardır var olan güçlerin yeniden konumlandırılması süreci olarak tanımlanabilir. Bu gelişme, kendi seyri içinde ABD-Batı'nın ekonomik, siyasî ve stratejik üstünlüğüne meydan okumanın koşullarını şekillendirmiştir. Başta lider güç olarak ABD olmak üzere Batı'nın kurmayları tarafından kabul edilemeyecek bir olasılıktı. Böyle bir gelişmenin tersine çevrilmesi ya da en azından durdurulması “gerekiyordu.”

ABD'nin ekonomik statüsü olağanüstü bir yükselişle tersine çevrilmeliydi. ABD'nin var olan gücü ve üstünlüğü mümkünse bu iki hareket ekseninin birlikte desteklenmesi yoluyla tersine çevrilmeliydi.

ÇİFTE İKİLEM

Sadece burada bazı sorunlar var. Emperyalizm ve emperyalist güçler arasındaki acımasız rekabet koşullarında, bu iki

alandaki gelişmeler arasında tam bir karşılıklı bağımlılık vardır. Emperyalist ülkelerin ekonomik yükselişi, “ekonomik” koşulların zor yoluyla dayatılmasına tam bir bağımlılık içinde gelişmiştir.

Öte yandan, askerî, stratejik gücün sürdürülmesi, ancak onu sürdürme ve geliştirme yeteneğine sahip güçlü bir ekonomiye dayanabilir. Bu iki ihtiyacın bir araya getirilmesi hiçbir zaman kolay olmamıştır ve şu anda dünyada şekillenmekte olan koşullar ve ilişkiler içinde daha da zor görünmektedir.

Biraz daha somut olursam: Ekonomik cephede ABD, diğer güçlerin (Avrupalı müttefiklerinin bile) ve özellikle de ekonomik üstünlüğünü tehdit eden Çin'in rekabetiyle karşı karşıyadır. Stratejik güç ve yaptırım düzeyinde ise aşılmaz bir engel olan, kendisine eşdeğer nükleer cephaneliğine sahip bir güç olan Rusya ile karşı karşıyaydı. Aynı zamanda, bu iki güçle aynı anda “saldırgan” bir şekilde karşı karşıya gelmenin “akıllıca” bir seçenek olmayacağına karar verildi. Dahası, Rusya-Çin iş birliğinin stratejik nitelikte bir ittifaka dönüşmesini herhangi bir şekilde engellemek ABD'nin temel seçeneklerinden biriydi.

Bu bağlamda, “zaman” konusu çok önemli hale geldi. Verili koşullar temelinde böyle bir gelişme devam ederse güç dengelerinin farklılaşması ve eğilimlerin ve koşulların güçlenmesi ve hatta tersine dönmesinin sadece bir zaman meselesi olduğu giderek daha açık hale geldi.

Bu nedenle sorunun ele alınması aciliyet kazanmış ve aynı zamanda hedeflerin ve seçeneklerin önceliklendirilmesi meselesi haline gelmiştir. Bu, Amerikan seçkinleri arasında çelişkiler yaratan bir konuydu ve Trump'ın sahneye çıkmasıyla daha da keskinleşti.

(...)

GÜÇ SEÇİMİ

(...)

Biden, Rusya'yı etkisiz hale getirmeyi amaçlayan “güç yoluyla dayatma” seçeneğine yöneldi. Bu seçenek, olaylar zincirini ABD'nin hırslarının yörüngesine

çekecek bir halka olarak görülüyordu. Kilit halka Ukrayna oldu: Rusya'nın yumuşak karnında bir NATO ileri karakolu amaçlandı. Rusya'yı, konumunu ve rolünü zayıflatacak oldubittileri kabul etmeye zorlayacak baskılar seçeneğinin, önceki ABD başkanları (Clinton, Bush, Obama) tarafından Avrupalı emperyalistlerle iş birliği içinde hazırlandığı ve desteklendiği unutulmamalıdır. Seçilmiş cumhurbaşkanını devirerek ABD'li aktörleri ve aşırı sağcı faşist güçleri Ukrayna'da iktidara getiren Maidan darbesiyle doruğa ulaşan bir dizi müdahale yaşandı.

RUS TARAFI İÇİN

Öte yandan, Rus emperyalizmi de Ukrayna konusunda temel stratejik seçeneklerinin suya düştüğünü gördü. ABD-Batı emellerinin desteklenmesinin önünü açan Maidan darbesi onu şaşırttı. Minsk anlaşmalarını kabul etti, ancak bu anlaşmalar Batı tarafından Ukrayna'daki pozisyonlarını sağlamlaştırmak, Kiev ordusunu yeniden düzenlemek ve donatmak için kullanıldı. Rusya bu orduyla Donbass'ın Rusça konuşan halkına karşı ölümcül saldırılar gerçekleştirdiğini gördü. Avrupa için yeni ve kapsamlı bir “güvenlik mimarisi önerisi küçümsenerek reddedildi, aksi gibi Ukrayna'nın NATO'ya kabul edilmesi süreci hızlandı ki bu gelişme tarihi bir yenilgiye tekabül edecekti.

RUS İŞGALİ VE SONUÇLARI

Bu çerçevede Rus emperyalizmi Ukrayna topraklarına askerî müdahalede bulundu. Burada bunu takip eden olayları, çatışmaların seyrini atlayacağım. Bu gelişmenin temel sonuçlarına odaklanacağım. Rus işgali, çatışmanın askerî düzeye, savaş cehennemine geçişini işaret ediyordu. Binlerce ölü ve sakat, hesaplanamaz bir yıkım. Böyle bir gelişmenin fiilen Rus emperyalizmine “fatura edilmesi”, ABD-Batı'nın sorumluluklarının ortadan kalktığı anlamına gelmemeli, bu koşulları birlikte yarattılar ve sorumluluk hepsindir. Tabii böylesine trajik bir gelişmede sorumluluğu “paylaştırmaya” yer varsa!

Bu durum, [...] önemli, daha geniş boyutlardaki riskleri ön plana çıkarmıştır. Avrupalı emperyalistlerin doğrudan

müdahalesini açıklayan da budur. Çin'in ve diğer güçlerin dolaylı; ama belirgin katılımı. Silahlı çatışmanın sürekli körüklenmesini, giderek daha yüksek bir seviyeye tırmanmasını, nükleer de dahil olmak üzere daha genel bir çatışma riskinin yaratılmasını açıklayan şey budur. İlgili taraflardan herhangi biri bunu istediği ya da planladığı için değil (en azından yakın gelecekte değil). Mesele şu ki, şu anda kendi arzu ve eylemleriyle kendilerinin yarattığı bir durumun ve çıkmazın “mahkûmları” durumundalar.

(...)

SENARYOLAR VE GERÇEKLER

(...)

Trump'ın kendi gündeminde ilerlemeyi düşündüğünü, istediğini ve planladığını varsayalım. Bunu da ilk başkanlığındaki politikalarına dayanarak sadece varsayabiliriz. Kendisinin ve çalışma arkadaşlarının “gayri resmî” açıklamaları (bunlar her zaman ve hiçbir şekilde bağlayıcı değildir), diğer şeylerin yanı sıra soru işaretleri yaratan açıklamalar, örneğin “Savaşı 24 saat içinde bitireceğim” gibi ifadeleri ciddiye almayacağız.

İlk okumada, böyle bir gündemin desteklenmesinin temel bir öncülü vardır. ABD'nin, Ukrayna cephesinde dahil olduğu çatışmadan çekilmesi. Ancak bu tür bir ayrışma ya da başka türlü bir ayrışma, bahsettiğim risklerin ele alınmasıyla ayrılmaz bir şekilde bağlantılıdır. Dolayısıyla, bununla bağlantılı olarak ve ortalıkta dolaşan çeşitli senaryo ve planlarla bağlantılı olarak, meseleyi temel boyutuyla ortaya koymak istiyorum. Öte yandan ne Trump ne de Putin, taraflardan biri ya da diğeri için stratejik bir yenilgi olarak kaydedilebilecek bir anlaşmaya ne istekli ne de muktedirdir. Bundan sonra yapabileceğimiz her türlü varsayım ve değerlendirmenin değişmez temeli budur.

UKRAYNA ÖZGÜNLÜĞÜ

Buradan çıkan ilk sonuç, gerçek ve kalıcı barışı için hiçbir anlaşmanın olamayacağıdır. İki tarafın da temel istekleri arasında bir köprü kurulamaz ve bu da tek bir anlama gelir. Bu geniş çaplı

çatışma hangi biçimleri alırsa alsın, hangi aşamalardan geçerse geçsin, hangi alanlarda kendini gösterirse gösterecektir.

İkincisi, her iki tarafı da (nasıl ve ne şekilde olursa olsun) tatmin edecek ya da en azından birinin yenilgisi olarak kaydedilebilecek bir anlaşma olarak ortaya çıkarmayacak bir formülün olup olmayacağıdır. Bu formülün, örneğin çatışmanın “dondurulması” ya da hatta her iki taraf için de (elbette nispeten) kabul edilebilir ve çatışmayı “erteleyecek” düzenlemeler şeklinde olabileceği söylenmektedir. Bu, genel olarak mantığa aykırı ya da tarihte benzer durumlarda yapılmamış bir şey değildir ki tümüyle göz ardı edilebilsin.

Sorun şu ki Ukrayna örneğinde, düzenleyici ayrıştırmaya uygun olmayan yoğun veriler mevcuttur. Her iki taraf da şu ya da bu “düzenlemenin” genel sorunu ön plana çıkaran bir iç içe geçmişlik olarak varlar ve işlev görüyorlar.

(...) Rusya da kanlı bu maceraya, Ukrayna'nın NATO'ya hemen ya da gelecekte kabul edilmesine olanak tanıyacak düzenlemeleri kabul etmek için girmedir. Öte yandan Batı da Rusya'ya Ukrayna'daki olayları kontrol etme imkânı vermeye hazır değil.

TESPİT EDİLEN NİYETLER

Bu cevaplama kolay olmayan bir sorudur. ... Trump Putin ve Zelensky'yı çağıracağını ve onlara önerilerini sunacağını söylüyor. Zelensky bunları reddederse ona yönelik ekonomik, siyasî, askerî tüm desteği kesecek. Eğer Putin bunları reddederse Kiev'i daha da güçlü destekleyecek.

Peki Zelensky “inatçı” görünürse onu kaderine mi terk edecek? Başka bir deyişle, Putin'e zamanında stratejik bir zafer kazandıracak ve ABD'yi stratejik bir yenilgiye mi mahkûm edecek? Böyle düşünen var mı? Öte yandan Putin, en azından uğruna savaş başlattığı temel hedefleri güvence altına almayacak düzenlemeleri kabul edebilir mi? Eğer bu iki varsayımdan birini seçmek gerekseydi, ben ikincisine bahse girerdim. Her iki durumda da resmî olarak kamuoyuna açıklanmadıkları için bu önerilerin ne olduğunu, kime ve nasıl sunulacaklarını bilmiyoruz. Teklif sahibinin niteliğini bilerek söyleyebileceğimiz şey, bunların Ukrayna'ya ve dünyaya gerçek barışı getirmeyi amaçlayan teklifler olmayacağıdır. Büyük olasılıkla Trump'ı barışın

adamı olarak göstermek ve çatışmanın devamının sorumluluğunu Putin'e yüklemek isteyen bir hamle olacaktır.

Ayrıca, bu hamlenin bir “yan” amacı olduğunu, Trump'ın Avrupalı müttefiklerini sorunun mali, askerî vb. yükünü daha fazla üstlenmeye zorlama girişimini varsayabiliriz. Böylece ABD'nin açtığı ya da açmayı hedeflediği çeşitli cephelerde daha rahat hareket etmeyi başaracaktır.

OLASI GELİŞMELER

Her ne olursa olsun ve böyle bir durumda herhangi bir tahminde bulunmanın içerdiği tüm riskleri göz önünde bulundurarak bazı tahminlerde “bulunacağım.”

Bence bir “diyalog” başlatılması ve müzakerelerin (nasıl ifade edilirse edilsin ve ne şekilde olursa olsun) iç içe geçeceği ve savaş alanında askerî nitelikteki hamlelerle dönüşümlü olarak gerçekleşeceği bir aşamaya geçmemiz pek muhtemel. Olayın her iki versiyonunu da içerecek bir gelişme. Hem çatışmanın felaketle sonuçlanan doruk noktasına tırmanması hem de her zaman geçici olan- çözüm versiyonu.

İlk versiyonla ilgili olarak, böyle bir yöne iten faktörlere girmeyeyim. İkinci versiyonla ilgili olarak ise böyle bir “soluklanmaya” neden olabilecek faktörlere ve koşullara değinmek önem taşımaktadır.

(...)

İTTİFAKLAR VE GÜÇ DENGELERİ

İttifaklar düzeyindeki güç dengelerinin yanı sıra diğer birçok gücün tutumu. Başka bir deyişle, bir taraf ya da diğer taraf için tamamen olumsuz güç dengelerinin oluşma olasılığı. Bu bağlamda birkaç noktaya değinmek gerekmektedir.

Batı söz konusu olduğunda, güçlü ve fiilen 'meşrulaştırılmış' ve tamamen aktif bir stratejik ittifak olan NATO içinde olduğu için daha uyumlu görünmektedir.

Özellikle Avrupalı emperyalistler (ve diğerleri) açısından, söylendiği gibi ABD tarafından “sürüklenmiyorlar.” Onlar bu çatışmanın doğrudan ve aktif bir nesnesidirler, çünkü bu çatışmanın sonuçları dünyadaki kendi konumlarını ve rollerini de ilgilendirmektedir.

Diğer tarafla ilgili özellikle Çin'in duru-

mundan bahsetmek gerekir. Çin, zamanın kendisinden yana olduğunu düşündüğü için (en azından bu aşamada) bu çatışmayı ne istedi ne de istiyor. Ancak sorun gündemde. Bunu göz önünde bulunduran Çin, Rusya etkisiz hale getirilirse sıranın kendisine geleceğini bildiğinden, kendi yöntemiyle Rusya'nın yanında yer alıyor. Aynı zamanda ve en azından temsilcilerinin açıklamalarından çıkarılabileceği üzere, çatışmanın azaltılması versiyonuna olumlu bakıyor.

Hindistan, Brezilya gibi diğer güçlere gelince, onlar da çatışmanın tırmanmasını istemiyorlar. Şu anda, bir tarafa ya da diğerine saparlarsa bunu yapabilirler, ancak temelde mesafelerini korumaya çalışıyorlar. Çatışmanın tırmanmasının kendilerini hiç de istemeyecekleri bir yüzleşmeye zorlayacağına inandıkları için -ki bu hiç de mantıksız değil- gerilimin düşürülmesini istiyor gibi görünüyorlar.

OLASI ÇATLAKLAR

Savaşan cephelerde ortaya çıkabilecek çatlaklar. İlk olarak, yönetici elitler düzeyinde ve onların çıkarları için en uygun seçenek ve strateji arayışıyla ilgili olarak.

Batı ülkelerinde çelişkiler zaten kaydedilmiştir, ancak bilgi eksikliği bunları açıkça ayırt etmemize izin vermese de Doğu ülkelerinde de var olmaları kaçınılmazdır. Bunlar en azından şimdilik, bugüne kadar yapılan seçimleri doğrudan sorgulama düzeyine yükselmeyen çelişkilerdir. Ancak hiçbir şey bunların yoğunlaşmasını engellemez, zira olayların doğası herkesi ilgilendiren kendi dinamiklerine ve sonuçlarına sahiptir. Ekonomik, sosyal, siyasî ve genel riskler.

Çatışmanın devam etmesinin halk kitleleri açısından doğuracağı sonuçlara bağlı olarak ilgili ülkelerin sosyal tabanında da hem ekonomik, yaşam standartları hem de savaş alanlarındaki insan kayıplarıyla ilgili olarak çatlaklar ortaya çıkabilir. Giderek daha fazla insan bu savaşın devamının ve tırmanmasının herkes için yaratacağı tehlikelerin farkına vardıkça diğer ülkelerde de benzer tepkiler ortaya çıkabilir.

Daha şimdiden dünyanın birçok ülkesinde savaş karşıtı gösteriler düzenlenmektedir. Gerçek şu ki, henüz gelişmeler üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olabilecek bir gelişme düzeyine ulaşmadılar. Bu, yenilginin sonuçlarıyla da bağlantılı bir sorundur. Böyle bir harekete belirleyici bir ivme kazandırabilecek siyasî

itici güçlerin yokluğu ve geri seviyede olmaları da ayrı bir sorundur.

Her ne olursa olsun, böyle bir hareketin gelişmesiyle, halkların meseleyi ele alması için koşullar yaratılabilir. Bu gereklilik, halk kitleleri için sonuçlar biriktirdikçe ve onları tehdit eden tehlikeler “yaklaştıkça” daha da iyi anlaşılacaktır.

ÇELİŞKİLER VE ÇIKMAZLAR

Son olarak, savaşın kontrolsüz bir şekilde tırmanmasının istisnasız herkes için yarattığı tehlikelerin farkında olunması meselesi üzerinde durmama izin verin.

Dünyadaki hiçbir gücün nükleer çatışma istemediğini düşünüyorum, çünkü herkes bunun tüm dünya ve elbette kendileri için ne anlama geleceğini biliyor.

Taktik nükleer silahların kullanımı konusunda da benzer düşünceler var. Herkes bunun kaçınmak istedikleri şeyin, stratejik nükleer silahların kullanılmasının önünü açacağını anlıyor.

Ayrıca genel olarak ilgili güçlerin (doğrudan ya da dolaylı olarak) çatışmanın Batı ile Doğu arasında konvansiyonel silahlarla bile olsa bir çatışma düzeyine tırmanmasını istemeyeceklerine düşünüyorum. Her şey bir yana, bunun “konvansiyonel” düzeyde uzun süre kalamayacağını farkındadırlar.

Buna rağmen çatışmayı her yolla körüklemeye ve tırmandırmaya devam ediyorlar. Emperyalist güçler olarak doğaları gereği, kendi istekleri ve hareketleriyle yarattıkları bir sorunun “mahkûmu” olmuştur ve böyle bir gelişmenin tüm ölümcül “olasılıklarını” açık tutarak ilerlemektedirler.

Bu durumda, daha önce de belirttiğim gibi bir tür uzlaşmaya zorlandıklarını varsaysak bile bu, geçici bir nitelik taşıyacaktır. Her iki tarafın da devam etmekte olan bu hesaplaşmanın “bir sonraki raundu” için konumunu güçlendirmek amacıyla kullanmaya çalışacağı bir “mola” olacaktır.

Önümüzde duran ve karşı karşıya olmak zorunda olduğumuz şey budur. ...

***Vasilis Samaras tarafından kaleme alınan makale 14.12.2024 tarihli Proletarya Bayrağı gazetesinde yayımlanmıştır.**

Bütün yazıyı sitemizden (yenidemok-rasi35.net) okuyabilirsiniz.

"Binlerce, on binlerce şehit bizden önce halkın çıkarları için canlarını kahramanca verdiler. Onların bayrağını yukarılara kaldıralım, kanları ile çizilen yolda ilerleyelim"
Mao Zedung

KAVGADA ÖLÜMSÜZLEŞENLER

Atilla Özkan (Parti Üyesi): Kayseri'de 1957 yılında doğan Atilla Özkan Parti ile 1973'ten sonra başlayan toparlanma devresinde ilişki kurdu. Cesur, kararlı, inisiyatifli, alçakgönüllü vb. birçok özelliğiyle sevilen ve sayılan bir kişi olarak kitlelerin sevgisini kazandı. Lise son sınıfta okulu terk ederek Zeytinburnu ve Kazlıçeşme'deki birçok fabrikada üretime katıldı. Çalıştığı fabrikalarda işçi sınıfının arasında yoğun bir propaganda faaliyeti yürüterek onları örgütlemeye çalıştı. Faaliyet içerisinde yetkinleşen Atilla Özkan, İstanbul bölgesinin önder kadrolarındandı. Yürüttüğü mücadelede kısa sürede devletin baş hedefi haline gelen Atilla Özkan'ın Zeytinburnu Veliefendi'de kaldığı ev 18 Ocak 1976'ta polis tarafından sarıldı. Eve baskın yapanlar, ani bir baskınla içeri girip evdekilere ateş açtı, bu açılan ateşte çatışma yaşanmadan Atilla Özkan vuruldu, evdekiler yakalandı. Yaralı olmasına rağmen hastaneye kaldırılmayan Atilla Özkan ölüme terk edildi. Yerde yaralı bir vaziyette kanlar içinde yatan Atilla Özkan, kanının son damlasına kadar Proletarya Partisinin şiarlarını haykırarak ölümsüzleşti.

Mevlüt Çınar (Parti Militanı): Mevlüt Çınar 9 Ocak 1980 tarihinde İstanbul'da polislerle girdiği çatışmada ölümsüzleşti.

Ali Sağcan (Parti Militanı): 1962'de Uşak'ın Banaz ilçesi Hatipler köyünde doğan Ali Sağcan 15 Ocak 1980'de Uşak'ta MİT tarafından işkenceyle katledildi.

Mehmet Günalp (Parti İleri Militanı): 1960 yılında Erzincan'ın Refahiye ilçesinde doğdu. İstanbul'da Yıldız Teknik Üniversitesinde okurken örgütlendi. Mehmet Günalp 16 Ocak 1980'de Şişli'de faşistler tarafından katledildi.

Mehmet Sabri Karahan (Parti Taraf-tarı): Elazığ'ın Karakoçan ilçesi Okçular köyünde doğan Mehmet Sabri Karahan Ocak 1980 tarihinde Şişli'de yolculuk etmek için bindiği minibüs içinde ka-

fasından kurşunlanarak faşistler tarafından katledildi.

Necdet Oynargül (Parti Üyesi): 1959 doğumlu olan Necdet Oynargül İstanbul Askerî Komitesi'nde görevlendirilir ve Okmeydanı ve Alibeyköy semtlerinde faaliyet yürütür. Ocak 1981'de MİT'ten Ahmet Öztürk'ün cezalandırılmasının ardından düzenlenen bir operasyonda aynı alanda faaliyet yürüttüğü birkaç yoldaşıyla birlikte gözaltına alındı.

Necdet Oynargül, işkencede sonuna kadar direnip düşmanını çaresiz bırakınca İstanbul'un Çağlayan semtinde bir gecekondu evine götürülerek orada kurşunlanıp katledildi.

Metin Kaya (Parti Üyesi): Dersim'in Pülümür ilçesi Yarbaşı köyü doğumlu olan Metin Kaya 1978'de Proletarya Partisi saflarında örgütlendi. Çeşitli işçi ve semt askerî birimlerinde görev aldı. 12 Eylül AFC'si ile birlikte Partiyle ilişkisi kopunca ilişki kurmak için memleketine döndü. 1981'de Partiyle tekrar ilişkiye geçip Dersim'de gerilla faaliyetine katılmıştır. 1987'de yaşanan DABK ayrılığında ilk başta DABK saflarında yer almıştı. 3. Konferans sonrası birlik görüşmeleri için bölgeye giden Parti yetkilisiyle yapılan siyasî tartışmalar sonucu DABK üyeliği ve komutanlık görevlerinden istifa ederek yeniden Parti saflarında gerilla mücadelesine devam etti. DABK gerillalarıyla ortak bir görevdeyken 15 Ocak 1988 sabaha karşı kaldıkları ev bir ihbar sonucu kuşatıldı. Kaya TC askerleriyle girdiği çatışmada silah elde ölümsüzleşti.

Haydar Doğan (Parti İleri Militanı): 1958'de Mazgirt'te doğan Haydar Doğan MLSPB saflarında örgütlüyken tutuklandı. 7 yıllık tutsaklığı boyunca kendini teorik olarak geliştirdi. Hapishaneden çıktığında dışarıda 12 Eylül AFC'sinin etkilerini gördü. Bu dönemlerde Partinin pratiğinden etkilenecek Parti saflarında örgütlendi. Birçok askerî eylemde görev alan Haydar Doğan'ın önemli

eylemlerinden birisi de birçok devrimcinin katili olan Muhsin Bodur'un cezalandırılmasıdır. Doğan, Ulaş Bardakçı'nın katili Habip Gür'ün cezalandırılması sırasında 10 Ocak 1991 tarihinde İstanbul'da çıkan çatışmada ölümsüzleşti.

Yadigar Coşkun (Parti Taraftar): 1967'de doğan Yadigar Coşkun,

SHP'nin 13 Ocak 1991 tarihli "Savaşta Hayır" mitingi sonrası polisin yaptığı saldırgan aramada çıkan arbedede ablasıyla birlikte olduğu banliyö treni köprüsünden düşerek ölümsüzleşti. Ablası da gözünden yaralanıp bir gözünü kaybetti.

YEL DAĞI ŞEHİTLERİ

1993 yılının ocak ayının sonlarında Halk Ordusu II. Mıntıka Birliğinin üslenme alanının deşifre olması ve TC'nin hava taarruzuna maruz kalmaları üzerine yer değiştirmek zorunda kalan 50 kişilik gerilla birliği Yel Dağında bir destan yarattı. Önlerinde iki seçenek vardı: Ya düşmanın üslendiği ovaya inerek imha olmak ya da Munzur'u aşmak. Bir çılglık koptu yürekten; 21 Ocak'ta **Parti İleri Militanı Zeki Peker** yürüyemeyeceğini söyleyerek "yoldaşlar beni bırakın, benim kavgam buraya kadar, benden yoldaşlara ve kavgamıza selam söyleyin" dedi ve yürüyüş devam etti. **Parti İleri Militanı Erkan Fener** de yürüyüşe devam edemedi. **Parti Üyesi Ali Demirdağ** da yürüyemiyordu artık ama ses çıkarmamıştı. Yoldaşlarının yürüyüşünü engellemek istemiyordu. Yoldaşları başına toplandı. Ali Demirdağ ayağa kalkmak istedi, başaramadı. Zafer işareti yapabildi ancak... Köyün ışıkları görünmüştü artık. Munzur boyunca eğmişti Partizanlara... Fakat **PMK Onur Üyesi Barbara Anna Kirstler, Parti Militanı Ali Ekber Batasul ve Parti Üyesi Ali İhsan Yalçın** köye ulaştıktan sonraki günlerde zatürreden kaynaklı ölümsüzleşti. 21 Ocak-10 Şubat 1993 tarihleri arasında ölümsüzleşen Halk Ordusu gerillaları, "Yel Dağı Şehitleri" olarak tarihteki onurlu yerlerini aldılar.

Polat İyit (Parti Üyesi): 1964'de Dersim'de doğan Polat İyit 1979'da İstanbul'da polislerle çıkan çatışmaya girdiğinde daha çocuk denecek yaşıydı. 12 Eylül AFC'sini hapishanede karşıladı. 1982'de hapishaneden çıkar çıkmaz kavganın ortasında yerini aldı. 1 Ocak 1985 yılında tekrar tutsak düştü. Bir aydan

fazla işkence tezgahlarında işkencecileri direnişi karşısında çılgına çevirdi. Tutuklanarak Metris Hapishanesine konuldu. Bir yıl sonra yeniden zindandan çıktığında Parti ağır bir süreçten geçmekteydi. 3. Konferans delegeleri şehit düşmüş, sol sektör bir grup Partiyi parçalamıştı. Polat İyit, Partiyi yeniden örgütleme çalışmalarında önemli görevler üstlendi. İstanbul, Adana, Mersin, Kayseri'de Partiyi yeniden örgütlemeye girişti. 1990 yılından itibaren ise Parti üyesi olarak gerilla bölgesinde görevlendirildi. 1995'e kadar aralıksız gerilla faaliyetini sürdüren Polat İyit, 19 Nisan 1996'da tekrar tutsak düştü. İşkencehanelerde düşmanı yine yenilgiye uğratarak işkencelerden başı dik çıktı ve 3 Mayıs 1996'da tutuklanarak Sağmalcılar Hapishanesine konuldu. Devletin hapishanelere yönelik başlattığı saldırının geri püskürtülmesi için başlatılan Süresiz Açlık Grevi ve Ölüm Orucu Direnişinde görev aldı. 12 devrimcinin şehit düşmesiyle sonuçlanan bu direnişte zaferi devrimci ve komünistler kazandı. Polat İyit de 69 günlük bu kavgada bedenen direncini yitirdi. Bu süreçte kanser olduğu ve bedenine yayıldığı öğrenildi. Faşist TC devleti onun tedavisini engellemek için her şeyi yaptı. İstanbul 2 Nolu DGM, Adli Tıp tarafından hastalık ölümcül denmesine rağmen onu tahliye etmedi ve Polat İyit 15 Ocak 1997'de ölümsüzleşti. Mahkemeye çıkamayacağını anlayan İyit, mahkeme heyetine şu notu göndermişti: "Büyük olasılıkla 30 Aralık'ta yapılacak olan ara mahkememe gelemeyeceğim. Çapa Tıp Fakültesi ve Adli Tıp Kurumunun ayrı ayrı hazırlamış oldukları ve oy birliğiyle onaylamış oldukları raporu okumuşsunuzdur. Belki aklınızda kalmamıştır diye yeniden hatırlatıyorum. Teşhis: Akciğer ve beyin kanseri. Daha sonra mide ve pankreasa sıçradı. Hastalık: Ölümcül. Yaşam şansı: Yok. Mahkemenizin verdiği karar ise 'Hastalığın devlet hastanesinde tedavisi yönünde hiçbir engel olmadığı görüldüğünden tahliye talebinin reddine...' Büyük olasılıkla 28 Ocak'taki mahkemeye de gelemeyeceğim. Çünkü o süre dolduğunda ben çoktan komprador patron-ağa devletinin karanlık zindanlarını paramparça edip, önümü kesip engellemeye çalıştıkları MLM biliminin ışıklı yolunda yürüyerek Sarıgazi'yi kızılaştırmış olacağım..." İyit'in dediği gibi oldu: Ölümsüzleşti ve Sarıgazi'yi kızılaştırdı. İyit, halkın omuzlarında Sarıgazi Parti ve Devrim Şehitliğine marş ve sloganlarla toprağa verildi.

SIYONİST İŞGALE KARŞI YEMEN MEVZİİ

Yemen'de 2015 yılından bu yana devam eden iç savaştan güçlenerek çıkan ve başkent San'a'da denetimi ele aldıktan sonra iktidarı önemli oranda elinde tutan Husiler'in (Enserullah Hareketi) "7 Ekim Aksa Tufanı" hamlesi sonrası gelişen Filistin Direnişi'ne desteği büyüyerek devam ediyor. Gazze işgalinin ilk anından itibaren direnişe destek amaçlı işgalci İsrail'e yönelik SiHA ve füze saldırıları ile öne çıkan Husiler, önemli bir ticaret geçiş yolu olan Kızıldeniz'de İsrail'e ticaret amacıyla geçiş yapan çok sayıda gemiyi vurdu. Öte yandan İngiltere ve ABD'ye yönelik füze saldırıları gerçekleştirdi. Bu saldırılar devam ederken direnişe destek hamlesinin ilk anından itibaren Yemen, emperyalistlerin hedefi haline geldi. ABD ve İngiltere, Husilerin İsrail'e gerek füze ve İHA'larla saldırıları gerekse de Kızıldeniz'deki ticaret gemilerine yönelik saldırılarının ardından başkent San'a'da çok sayıda noktayı vurdu, vurmaya devam ediyor. Buna rağmen Husilerin direnişe desteğinde geriye adım olmadı.

ABD ve İngiltere'nin Yemen'e yönelik saldırılarının arka planında Siyonist İsrail'e karşı, Yemen'in Filistin direnişine verdiği destek önemli bir yere sahipken bölgesel hesapların varlığı da dikkate alınmalıdır. Yemen İran önderliğindeki "Direniş Eksenini"nin dolaylı müttefiki olarak zaten hedef tahtasındadır. Öte yandan Yemen'de süren iç savaşta Husiler'in iktidarı önemli oranda ele geçirmesi ABD ve İngiltere açısından bir problem olmuştur. İç savaş boyunca ABD ve İngiltere öncülüğünde vekaleten Suudi Arabistan tarafından oluşturulan koalisyon aracılığıyla Hadi Hükümeti Husiler'e karşı desteklenmiştir.

İran'ın Husilere desteği ve iş birliği devam ederken, Yemen'in ABD ve İngiliz emperyalizminin ve bölgesel çıkarlar gereği Suudi Arabistan'ın menziline olması hegemonya savaşının doğasına uygun bir seyrde izlemektedir. Öte yandan direnişin diğer öznelarının aksine Yemen Husiler aracılığıyla ABD ve İngiliz emperyalistlerini ve Siyonist İsrail devletini direkt hedef alan eylemleri

nedeniyle daha özgün bir noktada bulunmaktadı. Yemen'i, direnişe verdiği cüretkâr desteğinden dolayı Gazze direnişinin güney cephesi olarak tanımlamak mümkündür. Bu direnişin en önemli ayağı Kızıldeniz'de gerçekleşen saldırılardır. Özellikle Kızıldeniz'i Hint Okyanusu'na bağlayan Bab-al Mandab (Hüzün Kapısı) Boğazı'nın denetimini elinde tutarak direnişe verdiği destek, sadece İsrail'e giden ticaret gemilerini etkilemekle kalmıyor, aynı zamanda dünya ticaretine de önemli darbeler vuruyor. Uzak Doğu'dan Avrupa'ya uzanan ticaret yolunda önemli bir geçiş noktası olan Bab-al Mandab Boğazı'nda Yemen'in hamleleri dünya ticaretini etkilemektedir. Ensarullah Hareketi'nin ablukaya aldığı Bab al-Mandab Boğazı'nın önemi onun yıllık değerinin yaklaşık 700 milyar dolar olması ve deniz ticaretinin yaklaşık yüzde 10'unu barındıran bir su yolu olmasından geliyor. Bilhassa Uzak Asya'nın Batılı emperyalistler tarafından ucuz emek cehennemine çevrilmiş yarı sömürge ve yarı feodal ülkelerinde üretilen lüks tüketim ürünleri bu su yolu vasıtasıyla Avrupa'ya ulaşıyor. Bu su yolu ve ilerisindeki Süveyş Kanalı yolculuğu 14 ila 20 gün kısaltıyor. Nitekim İsrail daha işgal başlamadan önce 2021 yılında açıkladığı bir raporda, "Husilerin Bab al-Mandab Boğazı, Kızıldeniz veya Aden Körfezi boyunca uzanan nakliye hatlarındaki gemilere saldırma ihtimalinin İsrail ulusal güvenliği için somut bir tehdit oluşturduğunu"nu belirterek Husilerin hedef tahtasında olduğunu açıklamıştı.

"Direniş Eksenini"nin Gazze'de zayıflatıldığı, Suriye'de HTŞ hamlesi ile kırılmaya başlandığı algısını yayan emperyalistlerin karşısında direnişe güçlü bir destek veren Yemen gerçekliği var. Aynı zamanda Yemen, ABD'nin payandası durumundaki Suudi Arabistan başta olmak üzere Körfez ülkeleri için de tehlikeli görülmektedir. Başkent San'a'nın Husiler'in denetimine girmeden önce Husilere ekonomik ve askerî destekler sağlayan ve iç savaş boyunca desteği büyüten İran, San'a'nın düşmesinin ardından diplomatik ilişkileri büyütse

de desteğini sürdürmekten geri durmamıştır. Mezhep savaşları ve "Direniş Eksenini" nedeniyle ABD/İngiltere ve Suudi Arabistan, Bahreyn, Katar gibi Körfez ülkeleri cephesinden Husiler, Yemen'deki İran olarak görülmektedir. Bu anlamda Yemen'e yönelik saldırganlığın gerekçesi güncel olarak Filistin direnişine verdiği açık destek olsa da arka planında esas olarak İran'a müdahale yatmaktadır. Suriye'de, Esad hükümeti'ni devirme hamlesini gerçekleştiren ABD/İngiltere, aynı zamanda "Direniş Eksenini"ne de bir darbe vurduğunu ifade ederken yeni hamlenin Yemen olacağının da işaretlerini vermekteydi. Direniş Eksenini bileşenlerini ve dolaylı müttefiklerini parçalayarak, güçten düşürerek, imha ederek İran kuşatmasını güçlendirmeyi hedefleyen emperyalistler açısından Yemen önemli bir hedeftir. Emperyalistler ibreyi dünden daha fazla İran'a yöneltmiş durumdadır.

İran'ı yalnızlaştırmak, kuşatmayı daraltmak emperyalistlerin bölgedeki önemli amaçlarından birisidir. Bu anlamda Yemen'e yönelik saldırılarının olası başarısı sonrası "hedef İran müdahalesi mi?" tartışmaları da gündemde; ancak bunun koşulları olgunlaşmış değildir. Nitekim Husilerin direnişi de kolay kırılacak bir içerikte değildir. Her ne kadar ekonomik ve sosyal olarak aynı zamanda iç savaşın belli oranda sürmesi nedeniyle Yemen halkı büyük sorunlar yaşasa da güdük bir anti-emperyalist öfke, Husiler etrafında bir halk desteğini ortaya çıkarmaktadır. Bunun en belirgin emarelerini Filistin direnişine destek eylemlerinde görmek mümkündür. Bir "İslamcı" hareket olarak Ensarullah'ın anti emperyalizme meyleden yönü tam anlamıyla anti kapitalist olmadığı için güdüktür. Yine de bölgede Amerikan hegemonyasının çözülmesinde gedikler açmakta Ensarullah gibi yapılar kritik bir role sahiptir. Kitle desteği de esas olarak buradan kaynaklanmaktadır. Bu desteğin sınırı halkın yoksulluğu ve ekonomik-sosyal sorunlarıdır. Proleter devrimci önderlikten yoksunluk hareketi daha çok mezhepler etrafında şekillendirmektedir. Bu durum Yemen iç siyasetinde önemli bir boşluktur. An-

cak güdük anti emperyalist, anti Siyonist tepki nedeniyle Husiler etrafında kenetlenmiş halkın yaşadığı sınıfsal çelişkilerin açığa çıkma potansiyeli güçlüdür. Proleter önderlik boşluğu bu açığı emperyalistler açısından kullanışlı bir saldırı aracı haline getirmektedir. Açık saldırganlıkla Husileri devirmekte zorlanan emperyalistler, çelişkileri kullanarak iç kargaşa yaratmaya ve Husilerin kitle desteğini zayıflatmaya yönelebilir. Daha önce İran'da kimi zaman ise kitlelerin kendiliğinden gelişen direnişini kullanmaya çalışarak iş birliğini parçalamaya yönelik hamleleri bilinmez değildir. Bu adımlar İran gerici sınıflarına olduğu kadar Husilere karşı da yürüttüğü savaşın araçlarından birisidir. Direkt müdahale emperyalistler açısından zorluklar yaratmaktadır. Irak, Afganistan işgalleri "özgürlük vaatlerinin" ne anlama geldiğini ortaya koyan verilerle doludur. Bu anlamda İran'a yönelik "özgürlük" vaadinin koşulları olgunlaşmadan böylesi bir müdahaleye girebileceği gerçekçi değildir. Aynı gerekçeler şimdilik Yemen için de geçerlidir. "Direniş Eksenini"ne yönelik saldırılarda aldığı kısmi kazanımlar İran egemen sınıflarını henüz tam olarak zayıflatmış değildir. Öte yandan Yemen'deki İran etkisi ise aynı gücüyle devam etmektedir. Öte yandan ABD ve İngiltere Yemen'e karşı kurmuş oldukları koalisyon için yeterli desteği de henüz sağlayabilmiş değildir. Özellikle Körfez ülkeleri kendileri için her ne kadar tehlike arz etse de Yemen'le şimdilik direkt karşı karşıya gelmek istememektedirler. Öte yandan İran aracılığıyla Rusya'nın da Husilere desteği bilinmektedir. Bu durum ABD ve İngiltere'nin açık bir müdahalesini zorlamaktadır.

Husiler, İran açısından sağlam ve güvenilir bir müttefiktir. Husilerin zayıflaması İran'ın bölgedeki gücüne etki edebilecek bir dezavantaj yaratabilir. Ancak Yemen'de de halkı örgütlemeyi ve savaştırmayı başarmış Ensarullah Hareketi, tüm ideolojik-politik çizgisinin yanlış ve eksiklerine rağmen kendisinden nicel anlamda çok daha kudretli bir düşmana meydan okuyabilmektedir.

YENİ DEMOKRASİ

MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!

OKU OKUT!

yenidemokrasi1

ydemokrasi11

yenidemokrasigazetesi@gmail.com

yenidemokrasi

yenidemokrasi34.net

Özgür Gelecek İçin Yeni Demokrasi Gazetesi Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tuba Apaydın Yayın Türü: Yaygın Süreli

Yönetim Yeri: Kamer Hatun Mah. Al Hatun Sok. No:6 Daire:3 Beyoğlu/İstanbul İletişim: 0212 534 54 76- yenidemokrasigazetesi@gmail.com

Baskı: Alesta Ajans Basım Medya ve Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd. Şti Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi B Blok, 1 Kat, No: 349 Zeytinburnu/İst-0212 501 21 20

Proletarya Enternasyonalizminin Bayrağı Dalgalanıyor

Karl Liebknecht

Vladimir Lenin

Rosa Luxemburg

Yeni Demokrasi
gazetesı